Latvija Amerikā

Nr. 79. TREŠDIEN, 1961. GADA 4. OKTOBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTIS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.

WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1961.

EDVINS MEDNIS

‚LABĀK SARKANS, NEKĀ BEIGTS'

Mums laba tiesa no Rietumu ļaudīm ir un paliek mīkla. Sevišķi to nevēlēšanās pretoties ļaunumam, to pieaugošais gribas vājums sarkanā pūķa un tā draudu priekšā. No Londonas pārsviežas uz Ņujorku un citurieni dīvainais sauklis: „Labāk būt sarkanam, nekā beigtam!"

Strēlnieku cīņu laikā dažreiz izdevās aizturēt dezertierus, kas bēga no kaujas lauka un kuru pamatdoma bija: „Labāk pāris stundas par gļēvuli, nekā visu mūžu būt beigtam." Bet tā bija gļēvuļu un dezertieru noskaņa, bija grūti iedomāties, ka tā pielips kultūras tautām, to vērā ņemamai daļai un tik nopietnā laikmetā. Šīs noskaņas ideologs ir 90 gadus vecais britu filozofs B. Rassels, kurš saka: „Krievu atomu ieroči mūs nogalinās un iznīcinās tik un tā. Tādēļ ir prātīgāk padoties jau tagad un demonstrēt pret mūsu atomieroču laišanu darbā. Mūs pievāks sarkanie, bet vismaz būsim pievākti — dzīvi."

Pag. svētdien, (17. sept.) policija Londonā apcietināja 1.100 šādu demonstrantu, un to skaits būtu bijis vēl lielāks, ja policijas rīcībā atrastos vairāk pārvadāšanas līdzekļu. Šāda veida demonstrācijas, gan mazākos apmēros, notiek arī Ņujorkā, AN celtnes tuvumā, un savās domās šādi demonstrē diezgan daudz citu, kas vēl neiedrošinās piedalīties atklātos gājienos.

Latviešu vērotājam ir skaidrs, ka šāds domāšanas veids ir maldīgs un galīgi ačgārns. Taču ir liela ačgārnība iedomāties: labāk lai atrodamies sarkano rokās un tomēr turpinām dzīvot, jo sarkano rokās vairs nekādas īstas dzīvošanas nav. Dzīvošana komūnistu zemēs tiem, kas vēl nav lēnām un sistēmatiski nomocīti, ir tik sūra un rūgta, ka dzīvie nereti apskauž mirušos.

Bet galvenais ir kas cits — un tieši tas, ka krievu atomu ieroči nav tik visspēcīgi, kā to cenšas iztēlot šie pacifisti. Jebkuri uzbrukuma ieroči ir bīstami tikai tad, ja pret tiem neaizstāvās, ja tautai vai tās daļai paralizēta pretošanās griba. Te lielu ļaunumu ir nodarījuši daži romāni un filmas, kas parādījuši cilvēces iznīcināšanu, kultūras dzīves pilnīgu izpostīšanu, un to autori un režisori ir vai nu netieši sarkano aģenti, vai arī kandidāti uz tuvāko nervu klīniku.

Nav šaubu: ja reiz atomu ieročus sāktu pielietot, no tiem ciestu tikai daļa no daudzām pilsētām un tikai daļa no militārajām ierīcēm. Aizvien paliks ierindā pietiekami daudz kaŗa līdzekļu, lai sekmīgi pabeigtu kaŗu un tāpat paliks pie dzīvības pietiekami daudz miljonu, lai sadziedētu jebkāda kaŗa brūces un lai radītu jaunu kultūras uzplaukumu. Nav nekādu šaubu, ka ASV techniskie līdzekļi ir daudz pārāki nekā krieviem un nav nozīmes apšaubīt to, — tieši to uzvaru, par spīti visu šo pacifistu, kā arī krievu tiešo un netiešo aģentu pūlēm.

Lielākā grūtība aizvien ir bijusi tautu sagatavot kaŗam, un amerikāņu ieraušana kaŗā parasti ir notikusi lēni. Pirmā pasaules kaŗā ASV ienāca tikai pēc 3 gadiem, — 1917. gadā un otrā pas. kaŗa laikā Ruzveltam vajadzēja veikli manevrēt divus gadus, līdz viņš iemanevrēja ASV kaŗā. Pašlaik ir tā, ka šādu gadu ASV rīcībā vairs nebūs, kad būs pienācis laiks ierunāties ieročiem. Un pašlaik ir arī tā, ka tikai ļoti mazs amerikāņu skaits pielaiž, ka kaŗš ir neizbēgams, to zina arī valsts vadība, un tas ietekmē tās manevrēšanu. Viskrasākie kaŗa negribētāji ir jau minētie pacifisti, Rasseļa tipa ļaudis, kuŗus jāapzīmē par defetistiem. Amerikāņu vairums nav un arī nekad nebūs defetisti, tikai tie vēl nav emocionāli sagatavoti kaŗam, tie pieprasa stingrāku ārējo politiku un kaut kādu noteiktāku akciju, bet tie nepieprasa, lai ierunātos ieroči.

Sakarā ar to vēl arvien ļoti uzmanīgi norādījumi atskan no Pentagona, no valsts aizsardzības vadības. Aizsardzības ministrs (sekretārs) Maknemera ir par iespējamā kaŗa problēmām ļoti plaši un arī jo uzmanīgi izrunājies ar Saturday Evening Post pārstāvi, — pazīstamo publicistu Olsopu. Intervijas degpunktā ir bijis jautājums: Vai ir paredzams, ka Krieviju varētu pārvērst postažā? Un atbilde bijusi: Nē, vairs nē. Agrākās stratēģijas pamatprincips: Masīvā atmaksa, — nopostot iespējami daudz un ātri, ir — atmests, tā vietā stājies cits princips: Izvēlēta atmaksa, aci pret aci, zobu pret zobu, bet ne vairāk. Minsku pret Hartfordu, bet ne Maskavu. Un, ja mums uzbruks ar parastiem ieročiem, mēs arī ar tiem atbildēsim. Līdz ar to krieviem ir pavēstīts: ja jūs izrīkosities iespējami saprātīgi, necentīsities pārvērst Ameriku postažā, tikpat saprātīgi rīkosimies arī mēs. Tas ir liels pagrieziens militārajā politikā un stratēģijā, un ir liels jautājums, par cik krievi ar to rēķināties un par cik nē. Bet tas ir jaunākais un nozīmīgākais, kas nule pasniegts amerikāņu un pārējo pasaulnieku sabiedriskai domai, tās iespējamai paasināšanai un arī nomierināšanai.

Jo svarīgs jautājums ir arī par iespējamā kaŗa mērķi un tā noslēgumu. Un šinī ziņā ASV ir bēdīgi piedzīvojumi. Pirmais pas. kaŗš ieilga, un tā noslēgumā radās boļševisms, kas ieperinājās visā plašajā krievzemē. Arī Versaļas miera līguma nosacījumi bija pārāk stingri, tie radīja domu par atmaksu, tie deva pamatus Hitlera nākšanai pie varas. Jo traģiski nobeidzās arī otrais pasaules kaŗš, un pretēji tam, kā tas bija iecerēts. Džordžs Sokoļskis norāda: mēs pazaudējām šo kaŗu un tā vienīgais uzvarētājs izrādījās Staļins. Pēc tam uzvaras augļus turpināja jo veikli plūkt Chruščevs, un nu Padomju savienība ir pievākusi vēl vairāk laupījumu, nekā savā laikā bija kopā Vācijai ar Japānu 2. pasaules kaŗa uzvaru laikā. Jo daudzi nu pamatoti prasot: kādēļ jākaŗo, ja atkal uzvaras augļus stulbi nodos kādam citam, varbūt pat . . . sarkanai Ķīnai.

Tā redzam, ka stāvoklis ir sarežģītāks nekā tas izliekas vienam otram mūsu vērotājam un vēl jo spēcīgi saduras dažādi spēki, kas ir palīdz, ir pretojas tautu un bruņoto spēku ieraušanā jaunā izšķirīgā sadursmē. Līdz ar to uzsvērums: „Labāk sarkanā verdzība, nekā galīgā iznīcināšana" ir lielā mērā tikai konvulsija Rietumu pasaules traģiski saraustītos vaibstos.

Mēs to zinām un saprotam, to vēl tikai nezina un neizprot šīs konvulsijas sašķiebtie un pie zemes pieplacinātie ļaudis.

Dažādu tautību kandidātes skaistumkaralienes konkursam, kas notiks Etniskās izstādes laikā. Otrā no kreisās latviete Brigita Jakobsone. Foto A. Kalniņš

ATKLĀTA ETNISKĀ SKATE TORONTO

Vakar durvis vēra skate, kuŗā vērosim jaunkanadiešu sniegumus.

Otrdienas priekšpusdienā sākās pirmā plašākā Etniskā izstāde Palace Pier telpās, Toronto, piedaloties ap 20 etniskajām grupām ar dažāda veida eksponātiem un tautiskiem priekšnesumiem. Šo izstādi, ko rīko ģenerālmenedžers A. Neisons, atklāja Ontario provinces pavalstniecības ministrs J. Jaremko. Pēc oficiālās ceremonijas sekoja preses pieņemšana, kuŗā piedalījās gandrīz visi Toronto laikrakstu pārstāvji.

Pirmajā dienā izstāde bija teicami apmeklēta, bet savu kulmināciju tā sasniegs nedēļas nogalē, kad notiks lielā visu tautību balle un skaistumkaralienes vēlēšanas. Latvieši šajā pasākumā ar eksponātiem nepiedalās, toties iespaidīgi reprezentēsies ar dažāda veida priekšnesumiem. Tautas deju kopa „Diždancis" J. Miezīša vadībā iepriecinās skates apmeklētājus trešdienas vakarā, pl. 8.00 ar 3 jautrām dejām — „Jautraviņu", „Māsiņas lepno danci" un „Ķekatnieku". Mūsu dejotāji reprezentēsies 4 pāŗu sastāvā, un, kā paskaidro šīs deju kopas vadītājs, „programma nebūs gaŗāka par 10 minūtēm". Kā zināms, sākumā trešdiena bija iecerēta kā skandināvu diena, bet technisku apstākļu dēļ tagad tajā piedalīsies vēl citas tautību grupas. Patlaban jāatzīst, ka publika vislielāko interesi izrāda tieši par priekšnesumiem, kas iesākās jau atklāšanas dienas vakarā. Daudzpusīgo programmu sastādījis un noorganizējis jaunkanadiešiem plaši pazīstamais reportieris Leons Korsārs, kas laikrakstā „The Telegram" veltīja daudz telpas šai izstādei. Arī pārējie Toronto dienas laikraksti izstādei veltīja sevišķu uzmanību, ievietojot uzņēmumus un aprakstus.

Pēc pabeigtā darba skates noorganizētājs A. Neisons mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās: „Publikas interese un preses atsaucība līdz šim bijusi tik liela, ka esam jau nolēmuši līdzīga rakstura izstādi sarīkot arī nākošajā gadā, protams, lielākās telpās."

HAMMERŠELDS TESTAMENTĀ NOVĒL SAVU MĀJU PASAULEI

Stokholmā, 3. oktobrī. D. Hammeršelda advokāts, atverot nelaiķa atstāto testamentu, kurš izgatavots 1959. gada rudenī, atklāj, ka Hammeršelds novēlējis savu vasaras māju Stokholmas tuvumā, Baltijas jūŗas krastā, „visai pasaulei", uzticot tās pārvaldīšanu Zviedrijas tūristu apvienībai ar noteikumu, ka mājā jādod iespēja noturēt sanāksmes un konferences organizācijām, kuŗas darbojas Apvienoto Nāciju mērķu garā. Tāpat testamentā sacīts, ka ik vasaras dodama iespēja Zviedrijas karaliskās akadēmijas locekļiem mājā pavadīt atvaļinājumus un atpūtas brīžus.

Hammeršelds māju nopirka un iekārtoja pirms dažiem gadiem, cerēdams kādreiz tanī pavadīt vecuma dienas, kad notecējušas būs viņa amata pilnvaras Apvienotajās Nācijās. Dieva prāts to izlēma citādi.

Savas plašās bibliotēkas daļu nelaiķis novēl Zviedrijas tūristu apvienībai, bet atlikumu Zviedrijas karaliskajai bibliotēkai Stokholmā.

Uno Villers, Karaliskās bibliotēkas vadītājs, komentē, ka Hammeršelds bijis retu grāmatu vācējs un cienītājs, un viņa krājumos atrodami visi 18. g. s. zviedru rakstnieka Karl von Linne, kā arī 19. g. s. Karl Jonas Almquist'a darbi, kuŗu kopojumu nav nevienā citā grāmatu krātuvē Zviedrijā.

Zviedrijas karaliskā bibliotēka ir viena no vecākām un plašākām pasaulē.

DAGS HAMMERŠELDS PĒDĒJĀ GAITĀ

Vairāk kā 250.000 zviedru sagaidīja savu slaveno tautas dēlu Dagu Hammeršeldu, gan šķirstā dusošu, atgriežamies no Afrikas, kur tas 18. septembrī dabūja galu lidmašīnas avārijā. Brommas lidlaukā, pie Stokholmas, 28. septembra priekšpusdienā nolaidās lidmašīna ar D. Hammeršelda mirstīgām atliekām. No tā paša lidlauka pirms astoņiem gadiem Hammeršelds devās uz Ņujorku, lai turienes stikla pilī vadītu Apvienoto Nāciju darbu. Zviedru tauta bija lepna uz savu dēlu, kuŗam tika uzticēts tik redzams un atbildīgs postenis.

Tagad viņš atgriezās Zviedrijas valsts karoga pārklātā zārkā.

Skumjā sagaidīšanas ceremonija izvērtās plaša un svinīga. Dega lāpas un skanēja sēru mūzika.

Hammeršeldu guldīja mūža dusā svētdien, Upsalā.

SAVIENOTĀS VALSTIS NORAIDA ‚TROIKU'

Prasa izraudzīt jaunu AN ģenerālsekretāru.

Apvienotajās Nācijās, 2. oktobrī. Padomju priekšlikums izraudzīt AN sekretāriāta pagaidu vadītāju ar trim palīgiem — pa vienam no rietumu, austrumu un neitrālo blokiem — atdūrās uz ASV pretestību, negūstot vairākumu. ASV sūtnis pie Apvienotajām Nācijām Adlajs Stīvensons aizstāvēja domu, ka nepieciešami tūdaļ izraudzīt jaunu AN ģenerālsekretāru, traģiski mirušā Daga Hammeršelda vietā. Par jaunā ģenerālsekretāra izvēli paredzamas ilgas un sīvas debates.

Kritizējot krievu „troikas" priekšlikumu, Stīvensons aizrādīja, ka to pieņemot, mēs akceptētu faktu, ka pasaule it kā sadalījusies trīs blokos, bet tas runātu pretim Apvienoto Nāciju idejai. „Mums ir svarīgi bez kādiem veto un vilcināšanās izraudzīt vismaz pagaidu ģenerālsekretāru, lai neciestu AN darbs un uzdevumu pildīšana," izteicās A. Stīvensons.

Padomju priekšlikuma aizstāvji debatēs centās pierādīt, ka arī viņu proponētā „troika" spētu efektīvi vadīt AN darbu, taču klātesošo vairākumu tas nepārliecināja.

TURPINA INDĒT GAISU

Vašingtona. Lai iebaidītu rietumus, krievi turpina spridzināt atombumbas, un otrdien jau izsprāga viņu 16.

ASV kopš 16. septembra nav izdarīts neviens atombumbas mēģinājums. Tuvākā nākotnē atomu speciālisti paredzējuši izmēģināt kādu jaunražotu bumbu sēriju Nevadas tuksnesī.

KANADAS TIRDZNIECĪBAS IZREDZES AR JAPĀNU

„Financial Post" ievieto rakstus, kas cenšas Kanadas tirgotājus noskaņot tirdzniecībai ar Japānu. Valdība ieinteresēta ievest no Japānas tās preces, kuŗas Kanadā neražo, jeb kuŗu ražošana Kanadā iznāktu trīsreiz jeb piecreiz dārgāka nekā ievedot gatavu preci. Arī Japāna ieinteresēta novietot Kanadas tirgū savus ražojumus, lai pretim iegūtu Kanadas augstvērtīgos kviešus. Krievi gan tos japāņiem piedāvā daudz lētāk, bet japāņi saprot, ka tā ir dempinga cena, kuŗa izbeigsies tūdaļ, līdz ko tirdzniecība būs iekārtota. Otrkārt japāņiem nepatīkot, ka krievi līdz ar katru tirdzniecības darījumu grib izvest politiskas machinācijas, kuŗas japāņiem tagad nemaz neinteresējot, un tie katru politisku gājienu no krievu puses uzskatot par bīstamu.

Kanadieši bija sašutuši par angļu iestāšanos Eiropas tirdzniecības apvienībā. Lai kaut kā varētu nodemonstrēt, ka viņi ievedumus no Anglijas var katrā laikā samazināt, tad vismaz prese glaimo Japānai. Kāds angļu diplomāts pagājušā nedēļā ļoti lakoniski izteicās: „Nākotnes tirdzniecībā jāņem vērā trīs lietas: japāņu cena, angļu kvalitāte un Kanadas reklāma."

VISU MŪŽU PA ZIEMEĻIEM

Saruna ar latvieti, kurš 55 gadus nodzīvojis mežos, prom no civilizācijas un cilvēkiem

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA VĒSTULE NO VINNEGAS

Kādu dienu manā darba vietā ienāk slaida auguma vecis. Par veci es saucu viņu tāpēc, ka tas apaudzis ar bārdu, sirmiem matiem, un ģērbies kā mūsu laikos Latvijā mēdza ģērbties mežinieki, kad gāja malku cirst. Roku cepurei pielicis, vecis nosauc: „Hai", un tūdaļ, bez prasīšanas, apsēstas pirmā krēslā.

„Jūs lietuvietis?" skan jautājums no veča mutes un es tikpat skaļi atbildu: „Nē, esmu latvietis."

„Tad labi, varam runāt latviski! Man stāstīja, ka šinī namā strādājot kāds lietuvietis un tā nācu aprunāties. Jā, jā, tiešām jauki, ka esat tautietis", bet tad runātājs it kā sastostās un vaļsirdīgi saka: „Runāsim labāk angliski, man tā latviešu mēle tāda pastīva un trūkst vārdu", un mēs pārejam uz angļu valodu.

Jau īsā laikā esmu dabūjis zināt, ka mans viesis Amerikā ieceļojis 1906. gadā no Liepājas, kur beidzis apriņķa skolu un strādājis par skolotāju. 1905. gadā bijis par daudz aktīvs, un tā kā vēlāk kļuvis par karstu, tad kājām aizlaidies līdz Dancigai, no kurienes iebraucis Bostonā. Tur iepazinies ar kādu francūzi, kurš tikko bijis iebraucis no ziemeļiem, pārdot savus medījumus un ādas. Abi salīguši, un tā, kopš 1907. gada viņš visu laiku nodzīvojis pa ziemeļiem. Tikai reti, pa diviem, trim gadiem reizi, viņš ierodoties kādā civilizētā centrā papriecāties, apmainīt medību atļauju un apmierināt ziņkārību, kas īsti notiek pasaulē.

Gribēdams dabūt no jaunā drauga vairāk informācijas, uzaicinu viņu uz glāzi alus, jo zinu, ka ar sausu mēli grūti runāt, un sevišķi mums, latviešiem, labāk veicās runāt, ja mēli drusku apslapina.

Pa ceļam uz tavernu uzzinu, ka manu jauno draugu sauc Jānis Cukurs, bet tagad pārkristījies par John Cikur, jo tas vietējiem esot vieglāk izrunāt.

Pēc dažām glāzēm alus mans draugs kļūst mazrunīgāks un nu man jāvelk ārā ar jautājumiem.

„Vai jūtaties noguris?" es jautāju, piepildīdams glāzes.

„Nē, nepavisam. Bet man ir tā, — līdz ko es iedzeru dažas glāzes, uznāk sentimentālisms un liekas, ka tagad, vecumā, sāku nožēlot, ka visu mūžu esmu nodauzījies pa mežu. Otrkārt, visu laiku esmu bijis biedrs tikai pats sev un liekas, ka tagad, pēc visas šīs mazvērtīgās vandīšanās pa mežu, sāku nīst pats sevi", un draugs aizpīpo viesmīļa atnesto cigāru.

„Es domāju, ka jums vajadzētu būt ļoti priecīgam, jo mežā esat palaiduši divus pasaules kaŗus un otrkārt, vienmēr un visur esat bijis pasargāts no politiskām machinācijām", es ņemos Jāni Cukuru atkal uzvest uz ceļa.

„Jā, ir jau taisnība, bet liekas, ka tomēr esmu kaut ko zaudējis. Tagad, kad esmu piedzīvojis 78. vasaru, liekas, to, ko esmu zaudējis, nav vairs iespējams atgūt un tās sāpes, ko tagad izjūtu, vienīgi kaps var izlīdzināt un izdzēst."

Redzēdams, ka mans draugs sāk kļūt pārāk drūms, sāku viņu apbērt jautājumiem:

„Vai nekad nedomājāt nodibināt ģimenes dzīvi?"

„Kā nu nē. Biju vairākas reizes iebraucis no meža Toronto,

(Nobeigums 6. lpp.)

ANGLIJAS SUNĪŠI PRIECĪGI LUNCINA ASTES

TURPAT MILJONS DOLARU RIPSĪŠU UN PIPSĪŠU LABĀ

Mūsu Anglijas līdzstrādnieka vēstule par 20. gadsimta bagātnieku rūpēm.

Anglijas presē laiku pa laikam parādās vēstis, kas ziņo, ka, šķiroties no šīs pasaules, nelaiķi savos testamentāros novēlējumos atcerējušies ne vien savus tuviniekus un radus, bet dažkārt speciālas summas atvēlējuši arī savu četrkājaino mājas draugu un mīluļu — suņu un kaķu labā. Ir bijuši gadījumi, kur šīs summas bijušas visai prāvas un novēlējumos doti arī norādījumi par to izlietošanas veidu, gan visbiežāki dodot sīkākus paskaidrojumus, kā „mīlulītis" kopjams un barojams. Reiz lasīju, kur mazajam „Mincim" visam viņa atlikušajam mūžam bija garantētas 2 mārciņas labākās aknas nedēļā, kādam sunim savukārt dots norādījums pirkt labāko stēku u.t.t. Tās nu ir lietas, kuŗas ne tik viegli un bieži var atļauties pat vienkāršais angļu strādnieks, jo šīs „maltītes" nebūt nepieder pie lētajām.

Nule atkal parādījusies jauna vēsts, kas tālu pārsniedz līdzšinējos labsirdības kalngalus Ripsīšu un Pipsīšu labā. Runa šoreiz nav par kāda nelaiķa vēlējumu, bet gan par kāda vēl dzīva angļu financista 300.000 angļu mārc. lielas summas atvēlējumu speciālas „supermājas" būvei visu nevēlamo, klaidoņu un slimo suņu izmitināšanai. Ja līdz šim šiem četrkājainiem „pabērniem" attiecīgas uzraudzības iestādes visbiežāk „piešķīra" vieglu nāvi, tad jaunajā mājā tie attiecīgu pārraugu un veterinārārstu uzraudzībā bezrūpībā varēs mitināties līdz savai dabīgai pēdējai stundiņai. Par šādas mājas būvi angļu financists izšķīries tad, kad viņa paša mājas mīlulītis pēkšņi nobeidzies.

Lieki bilst, ka šis labsirdības solis izsaucis arī asu kritiku, norādot, ka daudz cēlāki būtu bijis, ja šī lielā summa būtu atvēlēta nevis četrkājaino, bet gan divkājaino cietēju labā. Bet vai divkājainajiem šī relatīvi visai lielā summa nebūtu tikai „piliens jūŗā", jo cietēju šai pasaulē jau ir ļoti daudz, un vismaz šinī salu valstī par tiem arī gādā pati valsts. Par mūsu dzīves uzticamiem četrkājainiem pavadoņiem viņu „grūtajās stundās" tomēr retāk kāds iežēlojas un par tiem piedomā. Liekas, ka šādās domās ir arī tie daudzie simti, kas rakstiski apsveikuši angļu financistu pēc viņa nodoma publicēšanas.

Vienu, ko mēs no visas šīs cēlās labsirdības varam secināt, ir, ka dažkārt lietotais izteiciens „suņa dzīve" gluži vairs neatbildīs savam līdzšinējam saturam, un līdz šim tajā apvienotās likstas un neveiksmes nāksies formulēt citādā veidā.

A. P.

Latvija Amerikā

Nr. 79. TREŠDIEN, 1961. GADA 4. OKTOBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas sleijas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

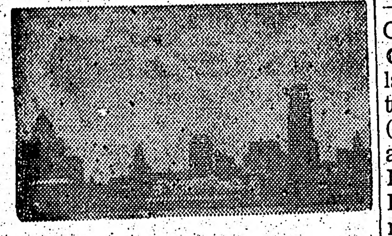

TORONTO

● TLB sestdienas skolas bērnu vecāku sapulce trešdien, 11. oktobrī, pl. 7.30 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Pārrunās skolas darbību, latviešu nama jautājumu, kā arī izraudzīs vecāku pārstāvjus.

● Toronto latviešu jauniešu darba kopas sapulce ceturtdien, 5. oktobrī, pl. 7,30 vak., pie V. Gulena, 117 Borden Ave. (tel. WA 5-7389).

● Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē H. Mangale informēja par žetonu norēķiniem. Pagatavoti 2897 žetoni, no kuriem skauti un gaidas svētkos izpārdevuši 1275, ieņemot $956.-, bet žetonu pagatavošana izmaksājusi $896. Pēc iepriekšējas norunas skauti un gaidas saņem 10% no ieņēmuma. Informācijas birojs izsniedzis koriem un dejotājiem 1222 žetonus. Par daiļamatniecības izstādi informēja O. Neimers norādot, ka izstādes iekārtošanas izdevumi pārsniedz ienākumus par 241,-. Pārdoti darbi par $756,-. Izstādes iekārtošanas materiālus nolemj pārdot architektam J. Kravim. Vēl pārdodams 42 jardu audekls (40 collu plats) par 14¢ jardā, un daži kokmateriāli, ko ieinteresētie var pieprasīt E. Skujevskim (tel. HO 6-1541). Daiļamatniecības izstādē godalgošana nenotika, jo labākie darbi, kas pelnīja godalgas bija pašu žūrijas komisijas locekļu īpašums. Rīcības komiteja atzina, ka paredzamas godalgas no svētku līdzekļiem kādā no daiļamatnieku turpmākām izstādēm. H. Lapiņš ziņoja, ka daiļamatnieku tirdziņā ieņemts $4.127.-, no kā 20% ($814,-) saņem rīcības komiteja. H. Mangale informēja par jaundarbu koncertā izmaksātiem mākslinieku honorāriem — $610,-.

● Gaujas gaidu vienība savu tradicionālo Mārtiņu vakaru šogad rīkos svētdien, 5. novembrī, Sv. Andreja b-cas telpās.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa vakars, veltīts dzejnieka Jāņa Poruka piemiņai, notiks pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā, svētdien, 15. oktobrī. Koris un solisti atskaņos dziesmas ar J. Poruka tekstiem. Būs apcerējums par Poruka dzeju. Visi sirsnīgi aicināti šo sarīkojumu apmeklēt.

● Vingrošanas skolotāja K. Rasa atkal rūpēsies par dāmu ķermeņu vingrumu un fizisko attīstību. Vingrošana dāmām un meitenēm sāksies š. g. 5. oktobrī, plkst. 7 vak., 310 Danforth Ave (ieeja no Jackman Ave.), United Church sporta zālē. Informācija uz vietas.

● Latv. kreditsabiedrībā biedru skaits, septembra mēneša darbību noslēdzot, sasniedzis 566.

● „Pūt, vējiņi" izrādi pag. sestdien noskatījās ap 500 teātra cienītāju. Režisors Reinis Birzgalis ar aktieriem bija pielikuši daudz pūles izrādes sagatavošanā. Patika arī A. Vinklera dekorācijas. Domā, ka izrāde sevi attaisnos materiāli un zaudējumi izpalīks.

● Toronto latviešu nama organizācijas komitejas prezidijs konstruējies sekojoši: Pr-dis E. Skoruba, sekr. Brigita Staško, loc. U. Maksiņš, N. Sebris un Ž. Smits. Revīzijas komisija: A. Ticmanis — pr-dis, I. Andrejsons — sekr., O. Kļavenieks — loc.

● Rīgas 72. skautu vienības lielais ugunskurs svētdien, 8. oktobrī, pl. 6 vak., Danforth mežā (Danforth ielas galā). Piedalīsies arī kopnieku kursu dalībnieki. Līdzšinējais vienības pr-ks P. Plaudis, kurš vadīja vienību vairākus gadus, darba apstākļu dēļ atteicies, viņa pienākumus uzņēmies M. Strīpnieks.

● DV Toronto nod. biedru vakars, 7. oktobrī neparedzētu apstākļu dēļ nenotiks. Nodaļas gada svētku sarīkojums piektdien, 10. novembrī, 35 Cecil ielā (Steel Worker's Union Hall), DV nama tuvumā. Šī jau būs DV Toronto nod. 11 gadu darbības atcere.

● Filatelistu kopas sanāksmē, pag. svētdien, R. Norītis informēja par izstādes norisi. Norēķini vēl nav noslēgti, E. Alberinga pēkšņās saslimšanas dēļ. Notika arī kārtējās filatelijas nodarbības, un nākošo sanāksmi paredzēja noturēt 22. oktobrī, kad paredzēts P. Rudlapas referāts „Latvijas pastmarku iespiedumu veidi". Novembrī J. Ronis un E. Slaucītājs rādīs krāsu diapozitīvus, veltītus Latvijas naudas zīmēm. Sanāksmē pārrunāja arī rakstu iesūtīšanu kanadiešu filatelistu periodikai.

● Austrumu ev.-lut. draudzes svētdienas skola savu darbību atsāka 1. oktobrī, pirmajā skolas dienā piedaloties 39 bērniem. Mācības notiek Sv. Barnaba baznīcā pa dievkalpojuma laiku, un bērni piedalās dievkalpojuma beigu liturģijā. Skolas pārzinis ir J. Grigals, skolotāja S. Matīsa ar palīdzēm J. Dreifeldi, R. Zariņu un I. Briedi.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 10 gadu darbības atceres svētku dievkalpojums notiks svētdien, 8. oktobrī, pl. 3. p.p. Walmer Road baptistu dievnamā ar viesa māc. Artura Meijas, no Klīvlendas, piedalīšanos. 10., 11. un 12. oktobra vakaros, pl. 8 viesis tai pašā baznīcā runās par tematu „Pārdomas par reliģiskiem tematiem." Svētdien, 15. oktobrī, pl. 3 p.p. svētku koncerts. Piedalīsies Anda Šverna no Filadelfijas, (klavieres), Elsija Lagsdone, (ērģeles), Zenta Viķis no Klīvlendas (ērģeles) un draudzes koris, papildināts ar dziedātājiem no Čikagas, Klīvlendas, Filadelfijas, diriģentu Arvīda Purva un Varimanta Mūrnieka, no Čikagas, vadībā.

● Latviešu katoļu vienība rīko sestdien, 14. oktobrī, pl. 7,30 vak., Lansdowne Assembly Hall (Lansdowne un Queen), saviesīgu vakaru pie klātiem galdiem. Būs jaunatnes priekšnesumi.

(Nobeigums 8 lpp.).

MANITOBA

● Lauksaimniecības ministrija Manitobā ziņo, ka cukurbiešu un saulespuķu sēklu raža šogad solās būt ļoti laba. Cukurbiešu bijis apsēts apm. 21.000 akru un cer novākt 9 tonnas tīru sakņu no akra. Jau pagājušā gadā Manitobas cukurbiešu audzētāji saņēma prēmijas par labu cukura saturu. Saulespuķu eļļas spiedes jau uzsākušas savu darbu Vinklerā, Altonā un Karmenā. Šogad eļļas produkciju cer dubultot, jo sausais laiks labvēlīgi ietekmējis eļļas saturu sēklās.

Rapsis un rīpsis, kas karstā laikā ciel kavējas uzdīgt, tomēr uzrāda labu ražu, un eļļas saturs sēklās turpat vai dubultojies. Margarīna mazumpārdošanas cena ir 3 mārc. par 89 centiem. Paredz, ka šogad šī cena var kristies uz 75 centiem par trim mārciņām.

HAMILTONA

● 18. novembra svinības un dziesmu svētku atskaņas Hamiltonā sāksies ar svinīgu aktu un koncertu. Akts un lielais koncerts notiks vienā no lielākām Hamiltonas baznīcām, kas slavena ar savu teicamo akustiku — Centenary United Church, Main St. W. starp MacNab un James ielām, pretī YWCA'i. Līdz šim pieteikti 6 kori un cerams vēl citu koru piedalīšanās no Toronto, Hamiltonas un apkārtnes. Pēc koncerta, svētku balle Royal Connaught viesnīcas Kristallu zālē. Spēlēs iecienītā Babekas deju kapella. Tuvāka informācija sekos.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latviešu un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, ... vizītkartes, ielūgumus, ... programmas, afišas, ... katalogus ... Rakstiet: 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

VĒRTĪGU NODARBĪBU IESPĒJAS WEST-END YMCA

VINGROŠANAS UN PELDĒŠANAS STUNDAS SIEVIETĒM. VECĀKU ĻAUŽU SANĀKSMES PĒCPUSDIENĀS

(mo) Toronto West-End YMCA's nodaļa (391 College St.), ievērojot daudzos pieprasījumus, jaunajā rudens sezonā ievedusi daudzus jauninājumus savā programmā.

Katru trešdienas vakaru, pl. 9 vingrošanas stunda sievietēm ar pl. 9.50 sekojošu apmācību peldēšanā. Jauktas grupas peldēšanā no pl. 9.00 — 10.00. Dalības maksa šajā nodarbībā 8.00 dolari gadā.

4. oktobrī sākas moderno deju kurss. Uz pāris brīvām vietām var vēl pieteikties. Jo sevišķi vēlamas dāmas.

Franču valodas kursa sākums otrdien, 10. oktobrī. Kursa ilgums paredzēts 25 nedēļām. Skolotāja ir dzimusi francūziete.

Šacha teorijas kurss, A. Līdača vadībā sāksies trešdien, 11. oktobrī. Jaunās un vecās paaudzes spēlētāji laipni ielūgti. Dalības maksa nebiedriem 7,50 dol. Papildus šim vakaram būs arī 2 spēļu vakari.

Tiem, kas darbojas tirdzniecībā, saskarē ar publiku ieteicams angļu valodas runas kurss (valodas priekšnesuma teorija un prakse).

Oktobra otrā pusē sāksies pamata kurss zīmēšanā. Kursa saturā skicēšana, modeļu zīmēšana, brīvā kompozicija u. t. t. Kursa vadītājs ir jaunapsološs kanadiešu mākslinieks, kurš iesaistīts vairāku žurnālu mākslinieciskās daļas iekārtošanā.

Vecākiem ļaudīm, kuriem bieži pietrūkst sabiedriskā kontakta, ar oktobri sāks darboties vairāku draudžu atbalstīts Veco ļaužu klubs ar kārtējām nedēļas sanāksmēm pēcpusdienās.

Oktobra otrā pusē tiks atsākta arī pagājušā gadā lielu atsaucību guvusi svētdienas pēcpusdienas programma ar vērtīgām filmām, galda tenisu un citām nodarbībām.

Tiem, kuri aptaukošanās vai ierobežotu kustību sekās bieži apmeklē ārstus, vai izdod daudz līdzekļu dažādo preparātu iegādei, ieteicams painteresēties un personīgi apmeklēt kādu no daudzajām West-End YMCA's veselības vingrošanas stundām. Dalības maksa tajās būs mazāka un panākumi būs lielāki, nekā lietojot veselībai kaitīgās attaukošanās tabletes.

YMCA ir brīvprātīga labdarības organizācija. Šī iemesla dēļ dalības maksa biedriem, arī atsevišķo kursu apmeklētājiem ir ļoti zema. Piedaloties dažādās nodarbībās, šeit atveŗas lielas iespējas paplašināt katra garīgo apvārsni, kā arī iegūt jaunus draugus un, varbūt, arī darbam un dzīvei izšķirējus jaunus paziņas.

Informāciju var iegūt vai nu apmeklējumā jeb arī telefoniski, zvanot LE 6-1166. Izziņu latviešu valodā sniedz M. Lorbergs.

JAUNO BALETNIEKU AKTĪVITĀTE

Veras Keišas baletskolas audzēkne Daira Sproģe patlaban pošas Toronto etnisko grupu lielsarīkojumam novembrī. Šo sarīkojumu no latviešu puses organizē bij. DV priekšsēdis Kanadā V. Mukts. Daira Sproģe kā jaunākā no topošajām latviešu baletdejotājām, šķiet, visvairāk popularizējusi latviešu vārdu kanadiešu presē. Viņa pirms vairākiem gadiem līdzīgā sarīkojumā izpelnījās Toronto pilsētas lielvecākā N. Filipa atzinību. Pēc sarīkojuma Dairas uzņēmumi parādījās visos lielākajos Toronto laikrakstos un žurnālos. Neapšaubāmi, ar dejas mākslu bija izdarīts liels pakalpojums latviešu vārdam, kas tagad, pēdējā laikā, gaužām zemu noslīdējis kanadiešu preses acīs.

Kā zināms, Daira priekšā stāvošajā sarīkojumā dejos grūto divdeju no Minkus baleta „Don Kichots". Partneris būs igauņu jauneklis Reinis Kups. Skolas vadītāja mums paskaidro, ka augšminētais sarīkojums iecerēts par godu Kanadas premjērministram J. Dīfenbēkeram. Bez tam skolas audzēkņi pošas plašākam draudzes sarīkojumam Bafalo, N. Y. Tas notiks oktobrī.

A. K.

PATEICĪBA

Niagara Falls DV nodaļas valde sirsnīgi pateicas visiem atsaucīgajiem ziedotājiem, kuri piedalījās š. g. 14. jūnija atceres ziedojumu vākšanas akcijā.

DV TORONTO NOD. VALDE PAZIŅO,

ka sakarā ar gaidu kongresu no 7.—9. okt. DV namā, 7. okt. paredzētais biedru vakars n e v a r n o t i k t. Minētais biedru vakars tiks apvienots ar nodaļas 11 gadu darbības atceres dienu 10. novembrī, 1961. gadā.

DV TORONTO NOD. VALDE.

VILIS RUDZĪTIS — 50-GADNIEKS

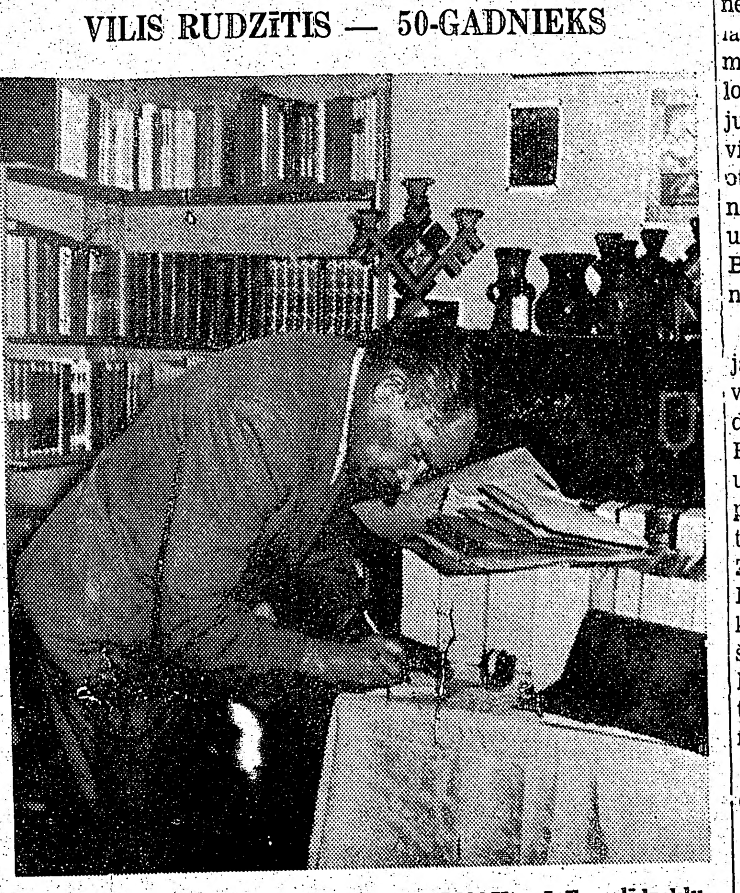

Vilis Rudzītis HLB grāmatnīcas un LNAK mācības līdzekļu apgāda darbā. J. Liģera uzņēmums.

Šā gada 6. oktobrī piepildās 50 gadi vienam no Hamiltonas rosīgākiem sabiedriskiem darbiniekiem. Turpat vai 10 gadu darbojies Latv. b-bas valdē, nama fondā, jauktā korī, kuŗa priekšnieks ir vēl arī tagad, vīru korī „Viesturs", Daugavas Vanagos, vada grāmatnīcu, LNAK mācības līdzekļu apgādu un ir pārzinis Latviešu namam Hamiltonā, kuŗam viņš ziedojis visu savu darbu un savā laikā arī māju.

V. Rudzītis dzimis 1911. gada 6. oktobrī Valmierā, kur arī apmeklējis pirmo skolu. Pēc tam kļuvis par amatnieku — skārdnieku. Tas veicās ,un vēlāk R. ir pats savas labi iekārtotās darbnīcas īpašnieks Valmierā. 1944. g. iesaukts vācu armijā, krīt gūstā pie angļiem, vada dienas Putlosā un Zēdelghemā, Beļģijā. Vācijā dzīvo Alterfrādē, bet 1947. gadā izceļo uz Angliju, kur strādā lauksaimniecībā un dārzniecībās. 1951. gadā izceļo uz Kanadu un apmetas Hamiltonā.

Rosīgā darbinieka jubileju HLB atzīmēs piektdien, tieši 6. oktobrī, kārtējā kabarē vakarā Latviešu namā, 16 Queen St. N., Hamilton, Ont.

„Ilgu mūžu nodzīvoti, tautas druvā strādājoti!" J. G.

GODINA ČAKLU DARBINIECI

Kad Toronto dziesmu svētkos pulcējās simtiem dziedātāju, rūpes par viņu pacienāšanu sagādāja lielas galvas sāpes svētku rīkotājiem. Bija grūtības atrast darbinieces, kas uzņemtos šo pienākumu. Svētki nav svētki tam, kam jāstrādā virtuvē, jādomā un jākalkulē, kā paēdināt saimi, kurā daudz izsalkušo un izslāpušo. Paldies Dievam, uzdevums tika godam veikts. Par to pateicība pienākas nelielai grupiņai no draudžu un organizāciju darbiniecēm, kas čakli strādāja Sofijas Asmus vadībā.

Sakarā ar piecdesmito mūža gadskārtu, Sofiju Asmus godināja tā organizācija, kas visilgāk un visvairāk izjutusi viņas čaklā un vērtīgā darba augļus. Šī trimdas latviešu kopība ir Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudze, kuŗas celšanas un veidošanas darbā S. Asmus strādājusi jau daudzus gadus, kopš savas ierašanās Kanadā. Īpaši S. Asmus iemīļojusi darbu draudzes dāmu komitejā, nu jau 12 gadu apzinīgi pildot priekšnieces palīdzes pienākumus. Lieli nopelni tai arī draudzes koŗa noorganizēšanā; viņa ir koŗa valdes priekšniece kopš koŗa dibināšanas. Kad vien tas bijis vajadzīgs, S. Asmus ir atbalstījusi arī Saulainē veicamos darbus un uzdevumus, rosīgi piedalījusies ziedojumu vākšanā draudzes dievnama celšanas fondam u.t.t.

Čaklai draudzes darbiniecei draudzes dāmu komiteja bija noorganizējusi intimu, sirsnīgu draudzības vakaru. Koris savu priekšnieci sveica ar dziesmu „Teici to Kungu", diriģenta J. Baruša vadībā. Mācītājs A. Lūsis savā uzrunā norādīja, ka sievietes ir bijušas uzticamākās un sirsnīgākās sekotājas Kristum un Viņa sludinātām patiesībām.

„Sievietes vieta krisīgās draudzes darbā ir neaizstājama", teica mācītājs, „jo sieviete neprasa pēc tiesībām, bet meklē pienākumus. Sieviete, sekojot Kristum, nemeklē amatus; tā grib kalpot." Kā šādu čaklu un sirsnīgu pienākumu un darba meklētāju Jāņa draudzē mācītājs raksturoja arī S. Asmus, un, pateicībā par veikto darbu, pasniedza viņai draudzes padomes velti: Jauno Derību ar sudraba krusta zīmi un ziedus.

Dāmu komitejas priekšniece Lidija Lūse sumināja čaklo darbinieci un nodeva tai dāmu komitejas dāvanu — sudraba rokas sprādzi latviskā apdarē un ziedus.

Zīmīgiem un skaistiem vārdiem gavilnieci sveica jaunākā koŗa dalībniece, 14 g. vecā Indra Ancāne; koŗa balva bija Zemgales villaines sakta. Saulaines pārvaldes vārdā velti (grāmata) un ziedus nesa pārvaldes priekšnieks E. Buka.

TEĀTRIM UN DZIESMAI VELTĪTI GADI

Ērikas Krēmanes divkārša jubileja.

Ja šodien Gallupa institūts apjautātos latviešiem, kas ir viņu populārākā māksla, tad nešaubos, ka lielais vairums bez lielas vilcināšanās atbildētu — „teātris". Ar šo mākslu mēs esam saauguši tik cieši kopā, ka bez tās vairs nevaram iztikt, pat vispateicīgākajos apstākļos, kad uz katra soļa šinī kontinentā mūs saista citas atrakcijas. Ērikai Krēmanei teātris ir chroniska „slimība", ar kuŗu viņa „slimo" kopš agrās bērnības. Šajā sakarā draugi atcerējās, ka būtu tā kā laiks svinēt jubileju. Un patiesi — parēķinot gadus, izrādās, ka pagājuši 40 gadi uz skatuves dēļiem ,kopš debijas Krievijā, 1920. gadā, ar mazāku lomu Nikolaja teātrī Gorkijā. Otrkārt, patīkama sagadīšanās, ka šajā pašā laikā Ē. Krēmanei piepildījās 60 mūža gadi. Tātad, divkārša jubileja.

Protams, LA lasītājiem vissvarīgākā ir pirmā jubileja, jo tieši caur teātri nenogurstošā aktrise visvairāk pazīstama Toronto latviešiem. Jubilāre mūsu līdzstrādniekam apciemojuma laikā izteicās:

„Ko nu tur lielu rakstīs — esmu tikai tāds mazs gariņš. Man teātris paticis jau no tiem laikiem, kad nolēmu iestāties Antona Čechova teātŗa skolā Gorkijā. Pēc šīs skolas beigšanas devos uz Latviju un papildinājos teātŗa mākslā, īpaši daiļrunāšanā, pie Dubura un Lindes. Nodibinoties teātŗa ansamblim pie aizsardžu kopas, tajā sabiju ilgus gadus. Tur aizritēja daudzi vērtīgi gadi, strādājot kopā ar Amtmani - Briedīti, Podnieku, Lūsi u. c.". Tālāk Ē. K. uzsveŗ: „Esmu spēlējusi teātri un dziedājusi kopos tikai savas patikšanas pēc. Nekad neesmu pretendējusi uz profesionālas aktrises godu. Tomēr, kā amatiere esmu guvusi nesamaksājamu pieredzi šajā laukā. Nezinu, kādēļ, bet vienmēr man bijis jātēlo atbildīgas lomas Blaumaņa lugās. Kad biju jauna, režisori man piešķīra visas mīlētāju lomas, bet mūža otrā pusē repertuārs jūtami mainījās, — no jaunu mīlētāju uz komisku veceņu lomām. Bet jādomā, ka arī es biju mainījusies... Tāda ir dzīve."

Ē. Krēmane 1944. gadā emigrēja uz Vāciju un apmetās uz dzīvi Mērbekas nometnē, aktīvi piedaloties „Jautrajā ansamblī". Pēc vairākiem gadiem viņa devās uz Leičesteru (Anglijā), kur no pirmās dienas darbojās vietējā teātŗa ansamblī, režisoru B. Zvaigznes un V. Pukāta vadībā. Kanadā jubilāre ieceļoja 1951. g., kad nodibinājās Toronto Latviešu biedrības drāmas ansamblis. Kopš tā laika viņa palikusi uzticīga šim ansamblim baltās un nebaltās dienās.

„Kādēļ?" es jautāju gaviļniecei.

„Šis ansamblis visčītīgāk piestrādā pie jaunu lugu iestudēšanas," saka Ē. Krēmane. „Bez tam, katram ir dota izdevība tajā piedalīties un veicināt mūsu teātŗa makslu trimdā. Tomēr, svarīgākais apstāklis, šķiet, tas, ka TLB ansamblis strādā ilgi un nopietni, un katrs tajā ieliek savu sirdi un dvēseli."

Vēl jāpiebilst, ka jubilāre pirmajos gados Toronto dejoja „Diždanča" veco ļaužu grupā un patlaban enerģiski darbojas TLB sestdienas skolas vecāku padomē.

Ego.

ATKAL SAVĒJO VIDŪ

Pēc ilgas dokumentu kārtošanas un gaidīšanas laimīgi pie savām trim meitām no Rīgas, Kanadas dārzu pilsētā S. Katarīnēs ieradās 73 g. vecā Hermīne Mednis. „Esmu nu jau sākusi pierast pie jaunās dzīves Kanadā, un man vairs neliekas tik liels brīnums, ka gandrīz vai katrai ģimenei ir sava māja un automašīna, un kā viņi visi to spēj maksāt. Divas manas meitas dzīvo šeit, Sv. Katarīnēs, bet trešā — Hamiltonā," sarunā pastāsta rīdzeniece. Ciemojoties savējo vidū un skatot Kanadas pilsētas, H. Medne apbrīno šejienes lielos preču namus un lielo preču bagātību, izvēli, tāpat cenas un pirktspēju — salīdzinājumā ar Rīgas lielajiem veikaliem. Viņa ieradusies Kanadā īsi pirms dziesmu svētkiem, un bijusi arī šo svētku sarīkojumos. „Tas bija liels pārdzīvojums, latviskās vienības un sirsnības izpaudums, kur satiku daudz senu un neredzētu draugu no Rīgas. Nebiju iedomājusies, ka latvieši šeit, svešumā, var sarīkot tik lielus svētkus, un lai būtu kopā — pārvarēt tik lielus attālumus! Esmu ļoti laimīga, ka atbraucu uz Kanadu.

J. L.

Rīdzeniece Hermīne Medne ar savām mazmeitām Silviju (pa labi un Ilgu — Sv. Katarīnēs. J. Liģera uzņēmums.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

THE UNDEFEATED NATION
Grāmata par Latviju — angļu valodā dāvināšanai kanadiešiem un amerikāņiem.
(NEUZVARĒTA TAUTA)
Sarakstījis *Adolfs Blodnieks*.
310 lpp. Glīti iesieta.
Cena $ 4.00.
P a s ū t i n ā m a
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcas zālē.
15. oktobrī — Annas Brigaderes 100 g. dzimšanas atcere Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5,30.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
17. oktobrī — TLTA rīko populāri-zinātnisku referātu ciklu ar diskusijām. 1. Kur atradās latviešu pirmdzimtene. Referēs Alberts Kalniņš, plkst. 8 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē.
21. oktobrī — Marisa Vētras jubilejas koncerts, Northern Secondary School, 851 Mt. Pleasant Rd.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
27. oktobrī — DV sporta kluba balle Ungāru zālē, College St.
28. oktobrī — TLB dāmu komitejas tējas vakars DV Toronto nodaļas namā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
5. novembrī — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 6.30.
10. novembrī — DV Toronto nod. gada svētki.
11. novembrī — DV teātŗa pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Dīfenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Juŗa Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. dec. — Kaŗa skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Rudens ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.

HAMILTONA

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.
4. novembrī — H.L.J.P. ROTA — Rudens balle, Rainbow zālē.
18. novembrī — Lāčplēsu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATARĪNES

14. okt. — Mednieku - makšķernieku kluba balle, „Restaurant de la Salle" telpās.

VEČU

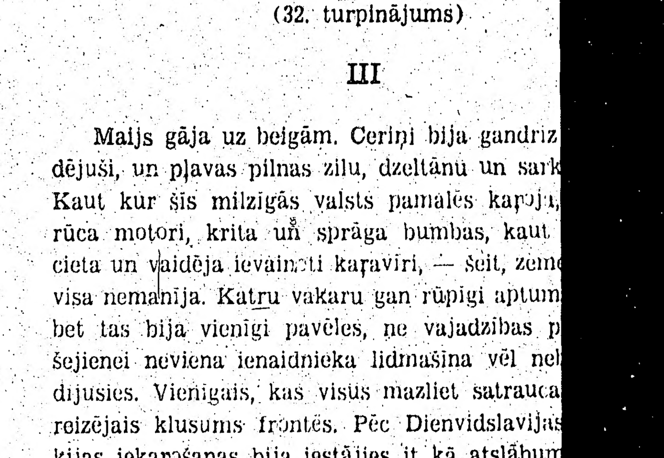

(32. turpinājums)

III

Maijs gāja uz beigām. Ceriņi bija gandrīz ...

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

THE UNDEFEATED NATION
Grāmata par Latviju — angļu valodā dāvināšanai kanadiešiem un amerikāņiem.
(NEUZVARĒTA TAUTA)
Sarakstījis *Adolfs Blodnieks.*
310 lpp. Glīti iesieta.
Cena $ 4.00.
Pasūtināma
DV GRĀMATNICĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcas zālē.
15. oktobrī — Annas Brigaderes 100 g. dzimšanas atcere Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5,30.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
17. oktobrī — TLTA rīko populāri-zinātnisku referātu ciklu ar diskusijām. 1. Kur atradās latviešu pirmdzimtene. Referēs Alberts Kalniņš, plkst. 8 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē.
21. oktobrī — Mārīsa Vētras jubilejas koncerts, Northern Secondary School, 851 Mt. Pleasant Rd.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
27. oktobrī — DV sporta kluba balle Ungāru zālē, College St.
28. oktobrī — TLB dāmu komitejas tējas vakars DV Toronto nodaļas namā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
5. novembrī — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 6.30.
10. novembrī — DV Toronto nod. gada svētki.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Dīfenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas zālē.
2. dec. — Kaŗa skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel. Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
9. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Rudens ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.

HAMILTONA

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.
4. novembrī — H.LJ.P. ROTA — Rudens balle, Rainbow zālē.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atceres un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATARINES

14. okt. — Mednieku - makšķernieku klubu balle, „Restaurant de la Salle" telpās.

VEČU VAINA

Tas bija sen, pirms septiņiem vai astoņiem gadiem, kad kaut kur zem Dienvidu krusta mācīju saviem trim bērniem Dievs, svētī Latviju. Latviešu papildskola mums nebija pieejama, jo dzīvojām ap 250 kilometru no citām latviešu ģimenēm. Kanadas autosatiksmes apstākļos tas, varbūt, neliekas tik tālu, bet dienvidzemēs, kur vēl valda dzelzceļš, šī attāluma pārvarēšanai bija vajadzīgas apmēram 6 stundas katrā virzienā, un vēl šūksnis naudas.

Bērni mācījās ar prieku. Tomēr bija jādod arī paskaidrojumi.

„Kas tas ir — jel?"

„Tas ir tāds pat vārdiņš kā un, ar, bez, arī un tā tālāk. Ar to izsaka tādu kā nepacietību, un spāņu tulkojumā to teiktu tā un tā."

„Kāpēc jāizsaka nepacietība, ja grib, lai Dievs svētī?"

Ieplētu lielas acis. Tāda jautājuma nebiju gaidījis. Vajadzēja skaidrot gari un plaši, kāpēc mūsu himnas pirmā pantiņa trešajā rindā atrodas vārdiņš jel.

„Kāpēc Latvijā meitas zied?"

„Jā, zied jau gan tikai puķes. Tas ir pārnestā nozīmē."

„Un kāpēc tikai dēli dzied? Korī, kur tu pats arī piedalies, taču vairāk sieviešu kā vīriešu. Vai kopš Latvijā tas citādi?"

Atkal bija jādod garāks paskaidrojums.

„Kas tas ir — diet? Vai tas ir tas pats, kas dejot?"

Es domāju, ka abu vārdu nozīme tā pati.

„Kāpēc vienreiz saka dejot, citreiz diet?"

„Tāpēc, ka latviešu valoda ir bagāta."

Mūsu „skolas stunda" tai dienā beidzās ar panākumiem, bet nākamajā saņēmu „atmaksu". Vēl šodien nezinu, kur pielaidu kļūdu: vai pirmajā dienā, kad teicu, ka latviešu valoda bagāta, vai otrā, kad atbildot jautājumam, minēju, ka tajā ap divdesmit vai trīsdesmit tūkstoš vārdu.

„Latviešu valoda nemaz nav bagāta. Manā spāņu diccionario, ko lietojam skolā ir trīsdesmit tūkstoš vārdu, un tas ir tikai tāds saīsināts", tā viens no bērniem.

„Bet mana angļu skolotāja saka, ka angļu valodā esot ap piecdesmit tūkstoš vārdu," papildināja otrs.

Biju smagi iekritis. Vecāku un skolotāju kļūdas bērni nepiedod. Vēl mazāk pārspīlējumus un tendenciozus apgalvojumus. Un reizē ar uzticības zaudēšanu jutu, ka zūd arī viņu interese mācīties. Bija ilgi jāpūlas, līdz atkal spēju to pacelt. Bet man ir aizdomas, ka neuzticības velniņš iesēdās viņu zemapziņā uz visu mūžu. —

Cits stāsts — patiesībā gan tikai atstāsts.

Latviešu pamatskolas pēdējās klases bērniem jāraksta domraksts „Kāpēc es eju latviešu skolā". Tas ir mājās darbs.

„Vai lai rakstu tā, kā skolotāja grib, vai tā, kā domāju es pati?" jautā kāda meitene savai mātei.

„Es domāju, ka tev jāraksta patiesība," atbild māte.

Meitene uzrakstījusi apmēram tā: Man nepatīk iet latviešu skolā; es gribētu, kā kanadiešu bērni, sestdienā atpūsties; es nesaprotu, kāpēc man jāiet latviešu skolā; bet varbūt, kā būšu lielāka, to sapratīšu.

Gramatiski un izteiksmes ziņā domraksts nebija slikts, saka māte. Bet tas nepatīcis skolotājai. Kā samaitātas domāšanas paraugu, tā to lasījusi visai klasei priekšā. Meitene jutusies pazemota un, dabīgi, apvainota sava patiesības izjūtā. Piedevām saņēmusi arī divnieku. Sekojusi nemācīšanās un beigās — pārējos priekšmetos labi, bet latviešu valodā vasaras darbs vai palikšana uz otru gadu. Meitene izstājusies no latviešu skolas.

Vēl kāds cits stāsts.

Skolā iet divi brāļi. Vienam labas atzīmes, otram latviešu valodā tikai divnieki. Vecāki mēģina piespiest, bet puika atbild — es varu mācīties vai nemācīties, man tik un tā būs tikai divnieki, jo skolotāja mani neieredz. Skolotāja saka: viņš neklausa, nerunā, neatbild, nemācās. Viens no brāļiem skolas gadu beidz sekmīgi, otrs no tās aiziet. Vecāki spiesti piekāpties, jo kanadiešu skolā puika mācās apmierinoši un to turpināt ir tā eksistences jautājums.

Un nobeigumā kādas sacensības apraksts.

Pamatskolas pēdējās klases audzēkņiem jāraksta sacensības darbs: Latviešu brīvības cīņas. Apmēri: 7 — 16 lappuses. Avoti: pēc bērnu vai vecāku izvēles. Termiņš — sešas nedēļas. Novērtējumā iegūstami piecdesmit punkti par uzrakstīto, otri piecdesmit par uzrakstītā aizstāvēšanu mutiski. Balvas: pirmā, otrā, trešā. Vecāki iesaistīti padomdošanā bērniem, tiem jābūt izpalīdzīgiem arī avotu sameklēšanā un vielas iestudēšanā. Citiem vārdiem: izsludināta bērnu un vecāku kopīga sacensība vēstures zināšanās un vēstures faktu ietērpšanā vārdos.

Pati doma jauka. Skolai stundu maz, bērni slikti pārvalda latviešu valodu, ziņu avotos tie ne katrreiz spēj orientēties — vecākiem jānāk talkā. Piepalīdzības apmēri tomēr nav stingri ierobežoti; dažos gadījumos vecāki, vai nu laika trūkuma, vai arī nezināšanas dēļ, to nemaz nespēj. Kāds no vecākiem darbu uzraksta, liek savam bērnam to pārrakstīt un iemācīties — cits nedara nekā. Godalgoti tomēr netiek ne viens, ne otrs, jo pirmajam palīdzība par caurspīdīgu, otrajam tādas nemaz nemana, un bērna paša zināšanas par vājām. Abiem bērniem tomēr dots iemesls savus vecākus uzskatīt par vājiem vēstures zinātājiem, reizē ar to par vājiem padomdevējiem darbā un dzīvē. —

Sava taisnība katram. Saka, ka ceļš uz elli esot bruģēts labiem nodomiem, bet labu nodomu visos minētajos piemēros nevienam nav trūcis: ne vecākiem, ne skolotājiem, ne bērniem. Katrs rīkojies pēc savām spējām un saprašanas.

Bet nākamajos dziesmu svētkos, pēc pāris gadiem, satiksies četri jaunieši. Varbūt viņi piedalīsies arī kādā tautisko deju ansamblī vai korī. Viens būs no tiem, kas vairs netic, ka latviešu valoda bagāta; otrs, — kas par caurspīdīgo vēstures sacensības darbu netika godalgots; trešais un ceturtais būs tie, kas latviešu papildskolu vairs neapmeklē. Visi četri runās labu angļu, bet kroplu latviešu valodu. Viņi būs tādi, kādus šī zeme viņus izaudzinājusi. Viņi gribēs būt arī latvieši, bet kautrēsies sevi rādīt, jo apzināsies, ka ir vāji latvieši. Bet ja kāds viņiem to pārmetīs — visi četri, sabāžot vienā maisā vecākus un skolotājus, ar pilnu tiesību būs vienprātīgi atziņā, ka tā — veču vaina.

Osvalds Liepa.

LIDIJA LIDEKA

RUDENS KRĀSAS

Rudens — krāsainas lapas,
Zelts, vaŗš, karmīns sagšā zaigo.
Klusumu, mieru
Dzidras dienas dala. —

Rudens diena — burve saules sagšā,
Sārta, vēlīga atmatā brien...
Notvīkst pīlādzis izdega malā,
Sudraba kāsi gājputni sien.

Kā neminamas domas,
Balti mākoņi briest.
Ūdeņu vēsā plaukstā,
Degoša lapa dziest.

Rudens — krāsainas lapas. —

PAR MĀKSLU

△ Melburnas ev.-lut. latviešu draudzes tautisko deju kopa Ritenītis piedalījās Prestonas metodistu draudzes jaunatnes sarīkojumā. Ritenīša vadītāja Aina Jurjāne un kopas vecākā Ilga Upīte sniedza paskaidrojumus par mūsu dejām. Sarīkojums beidzās ar to, ka latviešu jaunieši mūsu dejas sāka mācīt austrāliešiem.

△ Par P. Brīvkalnes koncertiem Adelaidē un Melburnā recenzijas ievietojuši laikraksti The Advertiser un The Herald.

△ Ņujorkā 70 gadu vecumā mirusi lietuvju operdziedātāja V. Grigaitiene. Viņa daudzus gadus, no 1921. — 1944. g. dziedājusi Lietuvas valsts operā Kauņā, darbojusies par dziedāšanas mācības spēku Kauņas konservātorijā un piedalījusies daudzās viesizrādēs ārzemēs. No 1944. — 1947. gadam viņa dzīvojusi Vācijā, ziņo ELTA preses dienests.

△ Mākslinieka Otto Grebžes izstādē 22 gleznas atradušas sev īpašniekus, bet dziesmu svētku mākslas skatē abas izstādītās. Mākslinieks patlaban devies uz pāris nedēļām „ieelpot rudens krāšņo lapu zeltu" Superiora un Hurona ezeru krastos, no kurienes cer pārvest jaunus rudenīgus tematus.

Juris Soikans

ERNAS GEISTAUTES SNIEGUMI

Atzīmējot Ernas Geistautes jubileju, jārunā par gleznotāju, kas ir viena no emocionālākajām un īpatnējākām latviešu gleznotāju - dāmu rindā. Kaut arī Latvijas Mākslas akadēmijā daiļā dzimuma pārstāvju skaits nebija daudz mazāks par stipro dzimumu, tikai nedaudzas no dāmām sasniedza to līmeni, kad var būt runa par māksliniecēm šī vārda vistiešākajā nozīmē. Erna Geistaute ir to vidū, kas sevi apliecinājušas par ievērojamām māksliniecēm ar nopietnu un īpatnēju pieeju mākslinieciskо uzdevumu risināšanā.

Trimdas laika Erna Geistaute lielā mērā atšķiras no Rīgas laika Ernas Geistautes. Viņas, apmēram 30 gadu garais, noietais ceļš tēlotājā mākslā varētu tikt iedalīts vairākos atsevišķos posmos.

Rīgas laika darbi, neskatoties uz to, ka māksliniece sevi pieskaita Rīgas gleznotāju grupai, kas pulcējās ap prof V. Toni, jāraksturo kā jūsmas, viegluma, pat rotaļāšanās prieka apdvestiem arī tad, kad māksliniece ķērās pie katolisko Madonnu sižetiem. Tā laika viņas rotaļīgās pasteļu technikas darbos — Madonnu un dāmu šarmantajos portretos — pa laikam izzuda robeža elegantās ekstravagances un transcendentālā misticisma gaisotnes starpā. Tā bija jaunība, kas, mīlestībā uz šīs saules skaistumu no vienas puses un neskaidrās nojautās par transcendentālo no otras puses, pasteļa krāsaino putekļu vizmojumā lieki ieaijāja kā tveŗamo, tā nojaušamo vienā vienīgā dzīves apliecinātājā krāsu priekā.

Pastelim piemīt tauriņu spārnu vieglums, un, ar savu jaunavīgi māksliniecisko un personīgo šarmu, Erna Geistaute jau ne bez panākumiem tanī laikā aplido dažas Rietumeiropas zemes, iepazīstas ar to lielākajiem mākslas centriem, atgriežas Rīgā un tikpat viegli iegūst Rīgas mākslas publikas uzmanību.

Izceļoties otram pasaules kaŗam un ieraujot tanī arī mūsu zemi, seko notikumi, kuŗu rezultātā tiek pavilkta svītra latviešu tēlotājas mākslas dabiskās attīstības posmam un, kaŗam beidzoties, Ernu Geistauti, tāpat kā daudzus citus latviešu māksliniekus, liktenis nostādīja neziņas, svešuma un daudzu citu nepārredzamu problēmu priekšā. Dzīves eksistences cīņa, turklāt Geistautes ilgā slimošana, vairākas smagas un ar dzīvības briesmām saistītas operācijas, gan lielā mērā uz kādu laiku bija atrāvušas mākslinieci no viņas darba, bet tanī pašā laikā deva arī jaunas atziņas un impulsus. Šo pārdzīvojumu rezultātā Geistautes darbi iegūst jaunus vaibstus. Tematikā parādās vairāk problēmatikas. Krāsa kļūst izteiksmīgāka. Otas raksts pauž apzinātu mērķtiecību. Jaunie darbi dzimst apņēmībā spītēt liktenim. Geistaute attīsta apbrīnojamu rosību. Viņa daudz glezno, daudz strādā pie grāmatu grafiskās apdares, iekārto grāmatu izstādes, raksta presē, gatavojas pati savai izstādei.

1955. gadā nodibinās Ernas Geistautes mākslas draugu kopa, ar nolūku atbalstīt mākslinieci viņas radošā darbā. Vēl pēc dažiem gadiem rodas izdevība ceļojumam uz Itāliju. Daži Sicilijā pavadītie mēneši uz mākslinieci atstāja tik lielu iespaidu, ka atgriežoties atpakaļ uz Weilheimu, viņas gleznotājas seja ir jau paspējusi mainīties. Veselā serijā darbu, eļļā, liela formāta audeklos, Bavārijā latviešu gleznotāja strādāja gar Itālijas sižetiem! Tā ir neslēpta aizraušanās ar Itālijas dabu un cilvēkiem, atskatīšanās atpakaļ uz dienvidu zemes sauli un pavēnī mītošās dzīvās būtnes dabiska tiekšanās pēc zaudētā siltuma. Šie darbi ir kā pagarināta kustība ar neatvairāmām ilgām un vēlēšanos pēc iespējas ilgāk izjust sirdī Vidusjūŗas saui zili-zaļo ūdeņu apskalotos klinšainos, gleznainos krastus, kur itāļu zvejnieku dzīve, kaut arī tikpat rūpju un smaguma pilna kā citur, uz āriеni izskatās bezrūpīga un melodiska kā Venēcijas gondoljera dziesmiņa.

Tas, kas Itāliju skata tūrista acīm, redz tikai tās krāsainību, un tāpēc ārzemju mākslinieku tēlotā Itālija ir tikai tās ārējā čaula. Pašu itāļu mākslinieku darbos tā dzīvo citās krāsās un citā skatījumā, jo tajos runā arī šīs dienvidu zemes dvēsele un kodols. Un tas ir dabiski. Pat ilgus gadus Latvijā dzīvojošais krievu emigrants — lielais krievu mākslinieks Bogdanovs-Beļskis, nespēja ne īsti iedzīvoties, nedz pareizi izprast latviešu dvēseles un Latvijas ainavas būtisko garu. Tāpēc viņa gleznas ar latviešu tautu meitām bērzu birztalās bija un palika krievu dvēselei rada. Tāpēc arī Geistautes Itālijas sižeti, tos apstrādājot neietekmējoties ne mazākā mērā no pašu itāļu šodienas glezniecības, pieskaitāmi latviešu glezniecības devumam trimdā. No otras puses un, galvenokārt apcerot šos darbus tikai no literārā redzes viedokļa, mēs pamestu neievērotu pašu galveno — gleznieciskо problēmu risināšanu. Domāju, ka tieši šajos darbos Geistaute sevi apliecinājusi par mākslinieci, kuŗai pietiek drosmes ķerties pie lielu un smagu gleznieciskо problēmu risināšanas, galveno akcentu liekot uz krāsas izteiksmes spēku, tās izsvēršanu, attiecībām un dažādām gleznojuma technikām krāsas spožuma kāpināšanai. Formas meklējumi tiecas uz reālo formu abstrahēšanu, priekšmetu saskares vietu ārējo kontūru izkausēšanu, tādā veidā uzrādot tieksmes koķetēšanai ar abstrakto vai, vismaz, ar sirreālistisko mākslu. To drīkstētu uzskatīt kā eksperimentēšanu kādiem citiem nodomiem mākslinieces turpmākajiem darbiem, kur šādu paņēmienu pielietošana attiecīgajās kompozicijās varētu rast arī pilnīgu attaisnojumu.

Mākslinieces emocionālā daba ir garants pamatotām cerībām arī nākotnē no viņas gaidīt ļoti daudz.

JAUNA RAKSTNIEKA PIRMĀ NOVEĻU UN STĀSTU GRĀMATA

EDUARDA FREIMAŅA DAIGĀS ROTAĻAS. A. KALNĀJA APGĀDĀ ČIKAGĀ, USA, 1961. G.

Līdz šim sekotāji latviešu trimdas rakstniecībai jauno autoru pazina kā dzejnieku, kuŗa dzeja aizveda lasītāju mīļajā Kurzemē, Edmontonas eļļas laukos, vīzijā, kas nesīs jaunus laikus. Ed. Freimaņa „Zemdegas" (I dzeju kr. A. Kalnāja apg.) iznāca 1958. gadā un bija kāri lasītas. Šogad jaunais rakstnieks reprezentē sevi ar pirmo stāstu un noveļu krājumu — „Daigās rotaļas". Ko tad šīs rotaļas izsaka? Kāda nenovēršama traģika ir visās grāmatas lapās. Dzīvības noreibums un saplakums.

Īpatnējākais pats ievada stāstījums „Daigās rotaļas". Tās lasītāju izvadā Vācijas trimdas laikā pa Pinebergas (bijušās Baltijas universitātes angļu joslu) studentu nometni. Šo stāstu var uzskatīt kā fragmentu plašākam romānam. Tas ir piemineklis latviešu un pārējo baltiešu izglītības alkām, tās pārspēj nogurumu, izsalkumu, apatiju. Saistošākais jauno censoņu vidū ir Aldis. Autors zīmīgi saka: „Tas ir cilvēks ar aukstu, melnu dvēseli." Aldis ir radīts vairāk sevī noslēdzies patmīlis nekā sabiedrības cilvēks. Vairāk viņš domā par treknajām siļķēm, ko Hamburgas zvejnieki paklusām pārdod par cigaretēm, nekā par prof. Vītena lasīto lekciju universitātes auditorijā. Viņš ir klaiņotājs, nenoteikta rakstura trimdas jaunietis, neapmierināts ar sevi, dzīves alcējs un baudītājs, arī dēkainis, kas nebaidās riska. Lieliski rādīti bēgļi, spekulanti, jautri uzdzīvotāji Vācijas drupu fonā, tāpat zinību alcēji Pinebergā.

„Klusie Jāņi" ir piemiņas zīme tiem Jāņiem, kas pirms 20 gadiem mūsu ziedošo dzimteni bija pārvērtuši asaru, nopūtu, arī lāstu zemē, kad komūnisti aizveda tūkstošiem latviešu uz vergu nometnēm. Šie Jāņi bija drūmi un klusi, brīvības ilgās drebēja daudzu sirdis. Isstāsts „Atkusnis" — stāsta par divu jauniešu mīlestību. Interesanti dialogi, varbūt mazliet neparasti uzbūvē. Piem., „Kāpēc neizved Verēnu saulītē?" — Dzīvnieku var izvest — ne cilvēku, vismazāk tikko iemīlētu meiteni. „Ciniķis" — pārceļ mūs citā pasaulē — Kanadā. Stāsta varoņi bij. kaŗavīri, strādā kā gulšņu licēji uz Kanadas Pacifika dzelzceļa līnijas. Liktenīgi ir Saskačevanas upes atvari. Tie sevī gandrīz ierauj pārdrošo peldētāju Brizānu. Melnais akacis ir kā virmojoša, pelēka krēsla, kuŗā liktenis rotaļājas ar divām dzīvībām. Tomēr stāsta izskaņā ir gaišs gaviļu sauciens: „Vecie velni, vai jūs apjēdzat arī, ka mēs vēl esam dzīvi?" „Henčepingas slimnieks" un „Prērijas trubadūrs" liekas kā brāļi, kā vienaldzīgie, kam dzīve aizslīdējusi gaŗām, kas nekāro krāt ne mantu ne naudu, bet, līdzīgi K. Skalbes varoņiem, dzīvo atmiņu saldmē. Īpatnējas domas izteiktas stāstā „Darba biedrs". Fonā skola, kādas koledžas klase, kuŗā sarunās sastapušies dažādu zemju emigranti un trimdinieki. Raksturīgi ir kāda kanadieša teiktie vārdi: „Iebraucēji sagādā daudz grūtību Kanadai, daudz galvas sāpju. Mums viņu nevajaga . . ." Šis ir viens no labākajiem stāstiem krājumā. „Sludinājums avīzē" aiznes mūsu domas dzimtenē, Rīgas ugunīs un Pārdaugavas nomalē.

Savā pirmajā stāstu un noveļu grāmatā Ed. Freimanis rāda, ka pasaules ceļi un cilvēku likteņi ir dažādi. „Daigās rotaļas" sevī slēpj gan jautrību, zināt kāru gudrību, asu rūgtumu, pārlietu ar bezcerības melancholisko negribu, gan dēku pieredzes alkstošos jauniešus. Visiem tomēr ejams viens ceļš, pie kuŗa sliekšņa ir bieži jāaiziet bojā, vai arī notiek augšāmcelšanās. Veco sārņu nomešana. Jauna ceļa sākums.

Mistikas motīvs ir raksturīgs šīm novelēm un stāstiem. Variācijas, kuŗām likteņība stājas ceļā. Stiprais uzvar. Gļēvais sabrūk.

Latviešiem arvien stāstu un noveļu forma bijusi tuvāka par dzeju. Tās vēsture vienmēr ir gājusi kalnup. No J. Neikena laikiem, ar R. Blaumani un J. Ezeriņu, līdz pat šai dienai — līdz trimdas jaunajiem rakstniekiem.

Ed. Freimaņa „Daigās rotaļas" ieteicams katram izlasīt un pārdomāt. Atmiņu tiltiem pāri ejot no spožās pagātnes dzimtenē līdz šīsdienas trimdas pelēcībai.

Īpatnējs ir vāka darinājums — cilvēku pūļa fotografijai pāri zīmēts krusta mīklas sarežģītais ceļš.

Z. Ritmanis.

(32. turpinājums)

III

Maijs gāja uz beigām. Ceriņi bija gandrīz jau noziedējuši, un pļavas pilnas zilu, dzeltānu un sarkanu ziedu. Kaut kur šīs milzīgās valsts pamalēs kaŗoja, kaut kur rūca motori, krita un sprāga bumbas, kaut kur mira, cieta un vaidēja ievainoti kaŗavīri, — šeit, zemes sirdī, tā visa nemanīja. Katru vakaru gan rūpīgi aptumšoja logus, bet tas bija vienīgi pavēles, ne vajadzības pēc — līdz šejienei neviena ienaidnieka lidmašīna vēl nebija atmaldijusies. Vienīgais, kas visus mazliet satrauca, bija pašreizējais klusums frontēs. Pēc Dienvidslavijas un Grieķijas iekaŗošanas bija iestājies it kā atslābums. — Klusums pirms vētras, teica daži. Mēs atvelkam elpu, otrie piebalsoja, bet visi bija vienis prātis — šai vasarā kaŗš izšķirsies. Par iznākumu nevienam nebija šaubu — uzvara bija droša. Labākā armija, labākais apbruņojums, labākā vadība un labākais virspavēlnieks — kā vairāk vajadzēja? Eiropas cietzeme bija tīra. Atlika vienīgi nelielā Britu sala.

Bet vadonis vēl vilcinājās.

— Ko viņš gaida? Būtu sitis vaļā, sen jau būtu miers, — daži nepacietīgākie pukojās, bet citi tos mierināja:

— Viņš zina, ko dara. Viņa spēks ir viņa mierā. Viņš nekad nesit par ātru.

Vientulība.

Nekas nenospiež tik smagi kā vientulība. Tā uzgulstas dvēselei kā milzīgs, pelēks mākonis. Tu viņu mēģini nobīdīt, bet roka tveŗ tukšumu, un smagums paliek, un tu nezini, kā no tā atbrīvoties.

Tu meklē cilvēkus, centies būt jautrs ar smaidošajiem, un bars ap tevi dīc un skan, bet tu tā nedzirdi un nejūti — tava vientulība barā tevi žņaudz vēl skaudrāk kā vienatnē.

Tu klīsti laukos un ej mežā, un katrs krūms un koks tev ņirdz pretī — kāpēc tu ej viens?

Un lietus lāses mākoņainā dienā līst tavā dvēselē un skaita: viens — viens — viens — viens . . .

Vakars.

Dienas darbs ir nolikts kā apvalkāta drāna, un tu ej mājā. Tā ir tukša, un tev ir bailes no šī tukšuma.

Maija pēdējā svētdiena.

Vilnis bija visu pēcpusdienu kopā ar Bekeriem. Viņi izkāpaļāja apkārtējos kalnus, izdzēra kafejnīcā pa kausam alus, piekozdami līdzpaņemtās maizītes, un vēlā pēcpusdienā šķīrās.

Viņš pārnāca mājās — noguris un laimīgs: atkal viena diena beigusies.

Tad viņš izņēma no atvilktnes žūksni vēstuļu, apsēdās pie loga un lasīja.

Krēsla sabiezēja, bet acis kāri meklēja katru burtu — un cauri tumsai viņš redzēja divas dzidras, mīļas acis, un klusumā dzirdēja balsi, kas teica — es tevi mīlu, man tevis trūkst, un mana sirds tevi sauc atpakaļ.

Tātad pasaulē bija vēl kāds, kam vientulība žņaudza elpu un plosīja prātu?

Ja tā, tad bija vieglāk.

*
* *

Un atkal aizgāja nedēļas.

Bija jau liela diena, kad Vilnis pamodās. Pa vaļējo logu istabā strāvām vien plūda žilbinoši baltas saules strēles, aizķerdamās aizkaru bārkstīs, uzguldamās mazajam rakstāmgaldam pie loga un tad nokrizdamas uz spodri lakotās grīdas. Saules staru kūlī peldēja miljoniem mazu puteklīšu, celdamies un grimdami un laiku pa laikam pazuzdami pāri kūļa robežai istabas ēnā.

Bija svētdienas rīts — divdesmit otrais jūnijs.

Vilnis laiski izstaipījās.

Svētdienas rīts . . . Svētdiena! Labāk būtu bijis, ja varētu iet darbā. Ja arī tur darbdienās stundas vilkās smagi un gausi kā paēdušas govis, tad bez darba un vienam bija visgrūtāk aizvadāmas. Darba biedri gaidīja svētdienu, un arī viņš pats Rīgā dzīvodams bija uz to priecājies, bet tagad tās bija nasta, kas jānes pret paša gribu.

Ko lai viņš ar svētdienu iesāk? Viņš brīdi noskatījās putekļu lidojumā, saules upē, gribēja jau sākt, tāpat gultā gulēdams. lasīt vakar iesākto grāmatu, bet tad apdomājās — debess aiz loga bija pārāk dzidra, un saule mirdzēja par daudz vilinoši, lai šādā laikā paliktu istabā un dienu nogulšņātu.

Plašā lokā aizsviedis segu, Vilnis izlēca no gultas un ieslēdza elektrisko vārītāju. Brokastis un vakariņas viņš sev gatavoja pats, bet svētdienās pusdienas ēda Zelta Teļā. Mazo blakus telpu, kas kādreiz, kamēr viņa istaba vēl nebija atdalīta no kopējā dzīvokļa, bija izpildījusi pieliekamās telpas uzdevumu, viņš bija pārvērtis par virtuvīti. Tajā Vilnis sev uzklāja brokasta galdu. Doniņa maizes, gabaliņš sviesta, niecīga piciņa siera un šķēlīte desas — viss bija labs un svaigs, bet ar vienu nelabojamu kļūdu: visa tā bija pārāk maz. Kaut vismaz reizi nedēļā varējis paēst pilnu vēderu! Kopvirtuvē darba vietā porcijas nebija mazas, bet ēdiens tur bija tik negaršīgs, ka Vilnis reizēm savu šķīvi nespēja izēst, kaut arī ēstgriba mocija un vēders jau pēc stundas rāvās čokurā un prasīja savu tiesu. Vienīgais glābiņš bija kartupeļi. Paldies Dievam, ka tie bija dabūjami neierobežotā daudzumā, un tos viņš vārīja, sautēja vai cepa tāpat ar visu mizu, mērcēja sālī, vai — ja tas bija dabūjams — apzieda ar biezpienu, un piedzerdams melno, rūgto, grauzdētās labības un cigoriņu kafiju, mēģināja piemānīt pats sevi. Un tomēr, neraugoties uz visām pūlēm, viņš izdila. No septiņdesmit astoņiem kilogramiem, ko viņš pirms gada bija atvedis uz Vāciju, bija atlikuši vairs tikai nepilni sešdesmit seši. Labi, varēja jau kādu laiku iztikt arī bez šiem divpadsmit, bet brīžiem tomēr galvā iesitās dīvaina dūkoņa un acis it kā apmiglojās, sevišķi tad, ja viņš ilgāku laiku laboratorijā pie analižu galda bija stāvējis un pieliecies, un tad spēji izslējās taisns. Tādās reizēs galvā nozvanīja it kā tāli zvani, un uz dažiem mirkļiem acis vairs nerādīja. Vilnis zināja — tie bija trūkstošie divpadsmit kilogrami, bet atgūt tos pašreiz bija neiespējami.

— Jūs esat kļuvis pārāk bāls, jums vairāk jāēd, — Bekera Ilze vēl vakar vakarā viņu bija mācījusi, bet kad Vilnis tai jautāja, kur lai trūkstošo ņem, tad arī viņa tam nebija varējusi atbildēt.

Bekeru Ilze. Bekeri.

— Ja tāda varēja būt laulība, tad bija vērts precēties, viņš, atcerēdamies vakar vakara kopējo pastaigu, nodomāja. Bekers pats bija īsts darba zirgs un mīlēja savu jauno sievu vairāk par visu. Viņš bija cēlies strādnieku dzimtā, tēvs viņam bija meistars kādā lielākā papīra fabrikā Dienvidvācijā, un ar lielu centību, taupību un neatlaidību panācis, ka dēls varēja beigt ģimnaziju un divgadīgo papīrtechņiku skolu un tagad saukties par inženieri. Ar sievu Bekers bija iepazinies tepat, Gomlā, kur tā līdz kāzām bija strādājusi fabrikas birojā. Viņas tēvs bija augstāks ierēdnis, un tāpēc arī Bekers sievu ne tikai mīlēja, bet pret viņu un tās ģimeni juta cieņu un godbijību, kādu parasti sajūt cilvēks, kas, pats peldēt nemācēdams, drīkst spiest peldēšanas sacīkšu uzvarētāja roku.

Šorīt Vilnis varēja sev sagādāt īstas svētku brokastis. Vakar viņš, kopā ar Bekeriem, bija iegriezies dažās kaimiņu ciema saimniecībās un par mazliet lielāku maksu tiem bija izdevies nopirkt dažas olas. Maza, balta, iegareni apaļa, viena no tām nu tagad gulēja viņa rokā un gaidīja izšķiramies savu likteni — kļūt vārītai, uzsistai uz pannas, vai sakultai olu kultenī. Vilnis pārdomāja. Varēja vienādi un nebija nepareizi arī otrādi. Beidzot viņš izšķīrās par kulteni. No vakardienas bija vēl atlikuši daži vārīti kartupeļi, tos varēja uzcept — taukvielu pie tiem gan izgāja izšķērdīgi daudz, bet reizi nedēļā to drīkstēja atļauties — un tad jau daudz netrūka no īstām dzīrēm!

Delnā gulošo olu ar naža asmeni pārcirtis, viņš izlēja olas saturu bļodiņā, pielēja pāris karošu vājpiena, piemeta sāli un sakūla. Rīgā dzīvodams, viņš šādu operāciju bija veicis gandrīz ik dienas; tagad šis prieks bija kļuvis daudz retāks. Uz elektriskā pavardiņa sakarsējis pannu, viņš uzmeta uz tās niecīgu kumosiņu tauku, ļāva tiem izplūst, pagrozīja pannu uz vienu, otru pusi un tad, kad tauki bija viscaur noseguši tās virsmu, uzlēja sakulto olu. Pēc neilga brīža ola sāka piecept, sarecēja, un Vilnis to nepārtraukti ar karoti maisīja un stumdīja pa pannu no vienas puses uz otru.

— Būtu bijis vairāk tauku, — viņš sevī klusi pukojās, — tagad tikai tāda mānīšanās vien iznāk, un beidzot kultenis tomēr vēl piedegs.

Bet taukus lieki tērēt nedrīkstēja — tie bija vēl vajadzīgi kartupeļu cepšanai.

Beidzot viss bija kārtībā. Kamēr kartupeļi cepās, Vilnis steigšus bija noskuvies, nomazgājies, uzvilcis tīru kreklu un tagad tīksmi aplūkoja savas pavāra un viesmīļa mākslas veikumu — balti klāto galdu ar glīti sarindotajiem kafijas traukiem, iedzelteno olas kulteni, brūni ceptajiem kartupeļiem un paplāni sagrieztajām maizes šķēlītēm un desas ripiņām. Viņš bija apmierināts — tā varēja dzīvot — un nesaprata tos savus studiju biedrus, kas kādreiz Rīgā brokastu iekoda steigšus, kājās stāvēdami, sviestu no veikala saiņojuma neiztinuši, desu vaļēji uzlikdami uz galda un maizi nevērīgi no kukuļa pa pusšķēlei griezdami, tā kā nekad neiznāca glīta, apaļa vesela rika.

(Turpinājums sekos)

VAI PULKSTENĪ BŪS VAIRĀK SMILŠU?

Medicīnas centieni un panākumi cilvēka mūža pagarināšanā.

I

Vecums nav patīkams un gaidīts. Taču tas nāktin nāk virsū nākšus nākdams. Šī ļaunuma atvairīšanai mediķi jau sen lauzījuši galvas, cenzdamies izpētīt cilvēka organisma novecošanas iemeslus un rast pretlīdzekļus to novēršanai. Interesanti pasekot šo pētījumu vēsturei un panākumiem.

Franču profesors Brauns-Sekvarts (Brown-Sequard) tikko bija pārkāpis 60. mūža gada slieksni, taču viņam grūtības jau sagādāja uzkāpšana nama otrā stāvā. „Ar sešdesmit gadiem taču cilvēks nevar būt tik nolietojies, un ja tā būtu, tad jārod kādas remonta iespējas," sprieda profesors, neslēpdams šo domu arī saviem asistentiem. Viņa priekšgājējs, College de France, Parīzē, profesors, Bernarts bija atklājis, ka visu dzīvo ķermeņa šūniņu barotāji ir dziedzeri. Jaunās atziņas uzskatāmai demonstrācijai profesors kastrēja divus gaiļus, un novēroja abus dzīvniekus vairākas nedēļas. Tie izrādīja nepārprotamas novecošanās pazīmes, bija noguruši un gļēvi. Pēc kāda laika abiem kastrētiem gaiļiem pārdēstīja divu jaunu gailēnu dziedzerus, novietojot tos mugurā, zem ādas. Jau pēc dažām dienām gaiļi kļuva mundrāki un priecīgi trenkāja vistas," raksta pats profesors.

Profesors Sekvards turpina šos pētījumus, eksperimentējot ar žurkām un suņiem. Novērojumi apstiprina Bernarda atziņas pilnā mērā. Profesors nolemj spert soli tālāk: 1889. gada 15. maijā viņš aizslēdz savas laboratorijas durvis, sajauc jauna suņa dziedzeru ekstraktu ar glicerīnu un vāramās sāls šķidinājumu, iepilda injekcijas adatā un pasniedz asistentam ar norādījumu iešļircināt saturu profesora rokā.

Samulsušais asistents brīdi kavējas, mēģinādams iebilst, ka varētu notikt saindēšanās, bet profesors Sekvards nav no sava nodoma atrunājams. Asistents izpilda rīkojumu. Tas ir vēsturisks moments medicīnas vēsturē: pirmo reizi cilvēka organismā tiek ievadīts dzīvnieka dziedzeru ekstrakts.

Nekāda saindēšanās nenotiek. Taisni otrādi — pēc trešās injekcijas profesors vairs nejuta nogurumu, arī trepju kāpšana tam vairs neradīja grūtības. Viņš bija atguvis sen aizmirstu vingrumu un enerģiju. Kad savu pētījumu rezultātus prof. Sekvards ceļ priekšā College de France mediķu auditorijai, sajūsmas vilnis aizšalc tālu pāri universitātes sienām. Sākas vēstuļu plūdi, kurās vecu gadu gājumu ļaudis lūdz suņa dziedzerus un profesora gudrību talkā jaunības spara atgūšanai.

Prof. Sekvards tomēr sākumā ir visai piesardzīgs, izmantodams turpmākiem eksperimentiem vienīgi brīvprātīgos no Parīzes cietuma. Kad kāda vecot sākusi operdziedātāja neatlaidīgi lenc profesoru, lūgdama atdot tai viņas balsi, zinātnieks beidzot piekrīt un iešļircina arī tai savu dziedzeru. Rezultāti ir pārsteidzoši — dziedone atkal bez kļūmes tiek līdz augstajam do. Bet prieki netur pārāk ilgi — tikai dažas nedēļas. Pēc tam viss atkal ir pa vecam.

Profesora Šekvarda slava noriet. Par suņa dziedzeriem ļaudis runā vairs tikai ar smīnu un nobgalībām. Pats profesors, mūža galam tuvojoties, savilktā savu pētījumu bilancē konstatē: „Mēs tomēr nevarēsim savu dzīvi ne par stundu pagarināt."

Arī zinātniekiem, kuri turpina pētījumus Sekvarda garā, ir neērti atklātībā diskutēt šo tēmu, lai netiktu izsmieti vai novērtēti par vientiesīšiem. Tikai slepenībā daži entuziasti, kuri nav pārtraukuši cilvēka mūža pagarināšanas problēmas risināšanu, pulcējas kopā un apmainās pieredzēm. Viņu pulkā ir zinātnieks, kuŗa vārdu mēs ikdienas pieminam, runādami par pasterizēto pienu — franču profesors Luijs Pastērs un tā līdzdarbinieks krievs Mečņikovs, kuŗš 12 gadus bijis zooloģijas profesors Odesā, bet pēc tam pārcēlies uz Parīzi.

Tanī laikā jau bija pagājuši kādi 40 gadi, kopš zinātnei bija skaidrs, ka cilvēka ķermenis sastāv no biljoniem sīku šūniņu. Kopš mikroskopa izgudrošanas, katrs, pat lauku ārsts, varēja personīgi par to pārliecināties.

Profesors Mečņikovs 13 gadus no vietas pētīja dzīvības pirmsākuma — vienšūnu dzīvnieku bioloģiskās norises. Viņam kļuva skaidrs, ka šīs mikroskopiskās dzīvās būtnes vairojas, šūniņām daloties. Katra jaunā šūna dalās atkal, nākošā tāpat u.t.t. Katrā jaunā daļījumā ieiet daļa no pirmšūnas, un tā cauri miljoniem generāciju. Tas nozīmē, ka pirmšūna ir nemirstīga. Viss tās sastāvs daloties pāriet jaunajās šūnās. Un ja šūniņa ir nemirstīga, kamdēļ tad tāds nevarētu būt arī 40 biljonu šūniņu kopojums — cilvēka organisms?

Ilggadīgajos pētījumos Mečņikovs domājās atskārtis vecuma iemeslu: cilvēka audu šūniņas sistēmatiski saindējas ar zarnu bakteriju izdalījumiem. Mečņikova padoms: cilvēkam jāliet jogurts, kuŗš nobeidz zarnu baktērijas, iekāms tās paspējušas saindēt ķermeņa šūnas. Citi šo recepti apšauba, iebilsdami, ka Bulgārijas aitu gani, kuri visu mūžu partiek gandrīz vienīgi no jogurta, tomēr nedzīvo mūžīgi, bet tāpat nomirst cilvēkiem parastā vecumā.

Mečņikova labs paziņa ir Parīzē praktizējošais krievu ārsts Dr. Voronovs. Tas ir elegants, iznesīgs dzīves baudītājs, kurš līdzekļus uzdzīvei mazāk iegūst no savas ārsta prakses, nekā daiļu bagātnieču labvēlības. Šīs īpašības dēļ Parīzes ārstu aprindās Dr. Voronova vārds nav izciliem burtiem ierakstīts, jo pieņemts, ka tas tuvāks flirtam nekā medicīnas atziņu dziļumiem.

Taču Dr. Voronovs var lepoties ne tikai ar savu neikdienišķo vīrišķību, bet arī gudru galvu un spējām ātri un loģiski izsekot bioloģiskām parādībām un to secībai.

No agrākiem pētījumiem Voronovs zina, ka dziedzeri ir šūniņu barotāji. Tātad, lai uzturētu šūniņu dzīvespēju, jārūpējas, [illegible] dziedzeru piegādātā barība. Pētot dažādo dziedzeru ietekmi šūniņu barošanā, Voronovs nāk saskarē ar prof. Sekvarda pieredzi dzimumdziedzeru [illegible].

Savā mērķtiecībā un precizitātē Voronovs neapmierinās vienīgi ar vēsturisko divu kastrēto gaiļu piemēru, bet grib drošus soļus tālāk. Viņš, apceļodams Turciju, izvaicā turienes harēmu sargus — einukus, kuri vienprātīgi apliecina, ka tie ar 40 gadiem jau jūtas kā sešdesmitgadīgi vecīši. No šejienes secinājums, ka dzimumdziedzeru atdalījumi ir ļoti svarīgs faktors cilvēka novecošanā.

CEĻOJUMS PA TAGADĒJĀS VIDZEMES AUGSTIENI

Kā šodien tur izskatās?

Pēc „atpūšanās" no mūsu agrākā ceļojuma pa dažiem dzimtenes novadiem ar kāda cita dzimtenē iznākušā tūrisma ceļveža palīdzību, šoreiz paceļosim vēl mazliet tālāk pa Vidzemi un iepazīsimies ar dažu citu novadu patreizējo seju, kas padomju okupācijas varas laikā daudzkārt radikāli mainījusies.

Sāksim šo ceļojumu ar Vecpiebalgu, kas uzskatāma par Vidzemes centrālās augstienes sirdi un ar ko saistās daudzu kultūras darbinieku dzīve un darbība.

No Zobuļa ezera pagriežoties uz dienvidiem, ceļš gar kolchoza „Jaunā gvarde" klubu un Spuldzēnu pienotavu mūs novedīs līdz Kaudzīšu 7 g. skolai. Netālu no tās, aiz neliela meža ir rakstnieku brāļu Kaudzīšu kādreizējā dzīves vieta — Kalna Kaibēni. Kaibēnu dzīvojamā mājā no 1868.—1882. g. atradās skola, kuŗā tagad iekārtots muzejs, kur redzams arī galds, pie kuŗa sarakstīts romāns „Mērnieku laiki". No Kalna Kaibēniem, cauri kolchozu „Komūnisma ceļš" un „Jaunā gvarde" laukiem, gar Ineša ezeru ejot, nonāksim bij. Vecpiebalgas muižā, kas tagad ir Ineša ciema centrs. Ciemā rezidē ciema padome, atrodam klubu, sakaru nodaļas kantori, Vecpiebalgas mežniecību, ūdensdzirnavas un kolchoza „Komūnisma ceļš" centru. — Ērgļu un Vestienas ceļš tālāk pagriežas uz ziemeļiem. Tur, kur tas krustojas ar Cesvaines - Dzērbenes ceļu, izveidojies Vecpiebalgas ciema centrs. No Piebalgas pilskalna, kuŗa pakājē atrodas bij. Kalna Grīšķas krogs, dodamies pa Dzērbenes ceļu līdz 1 km attālajai Vecpiebalgas vidusskolai, kas nosaukta 1905. g. revolūcijas vārdā.

Ceļojot tālāk uz Nēķinu, labajā pusē starp Gauju un Vecpiebalgas - Dzērbenes ceļu, redzam atjaunoto Taurenes pamatskolas [illegible] Gauju, bijušā muižā, tagad izveidojies Taurenes ciema centrs. Muižas pilī Gaujas labajā krastā iekārtots klubs un ciema padome. Netālu ir arī kolchoza „Taurene" kantoris, bet pretējā krastā — putnu ferma. — Uz dienvidiem no Vieķu pilskalna, Gaujas pietekas Tulījas kreisajā krastā atrodas apdzīvota vieta — Zosēni (5 km no Gaujas tilta) ar sakaru nod. kantori, krejotavu, aptieku, Zosēnu hidrometeoroloģisko staciju un citām ēkām. Tūlīt aiz tilta sākas dzirnavu kanāļi. Labajā krastā atrodas Nēķina dzirnavas. Kreisajā kādreiz darbojušās Apteku dzirnavas, kas pēc Drustu hidroelektrostacijas nodošanas ekspluatācijā, likvidētas. Pie Aptekām tagad iekārtota putnu ferma. Melbārdos atrodam Zosēnu ciema padomes un kolchoza „Gaujaslīči" centru. Drustu hidroelektro stacija ir vienīgā tāda uz Gaujas. Tā uzcelta posmā no 1952.—54. g. Būvdarbos piedalījušies apkārtējie kolchoznieki un Rīgas augstāko mācību iestāžu studenti. Spēkstacija tagad ieslēgta vienotajā Ķeguma sistēmā.

Kādus pāris km tālāk, kur Gaujā ietek Pērļupīte, upes labajā krastā paceļas **Drustu** pienotavas ēka. Ceļa pretējā pusē ir veikals un sakaru nodaļas kantoris „Pērļupe". 5 km uz ziemeļiem no Drustu dz. stacijas atrodas Drustu ciema centrs ar ciema padomi, septiņgadīgo skolu un citām ēkām. Šis centrs izveidojies pie bij. muižas. 2 km uz austrumiem no Drustiem, Jaunpiebalgas — Drustu ceļa malā, atrodas **Gatarta**. Bijušās muižas centrā tagad iekārtota Gatartas ciema padome, tautas nams un kolchoza „Gatarta" centrs. —

Apm. 3 km no Drustu stacijas atrodas Tūlījas pilskalns, kas ietilpst Kaļiņina kolchoza teritorijā pie Vecjānēnu mājām. — Pie Abrupes ietekas Gaujā sākas apdzīvotas vietas — Abrupes teritorija. Tās centrs atrodas 1 km tālāk — Jaunpiebalgas - Vecpiebalgas ceļā. Pēc bij. Abrupes kroga zemju sadalīšanas 1922. g. izveidojās Jaunpiebalgas pagasta centrs. Tagad Abrupē atrodas Gaujas ciema padome, veikals u. c. Ejot no Abrupes Vecpiebalgas virzienā, nokļūstam Ročos, kur tagad iekārtota republ. lauksaimniecības ministrijas zinātniski pētnieciskā institūta dārzkopības atbalsta punkts.

Piebalgas stacijai apkārt tagad plešas Jaunpiebalgas strādnieku ciemats. Padomju varas gados ciemats esot izaudzis tik strauji, ka Jaunpiebalga kļuvusi par Gaujienas rajona centru. Ciematam piešķirtas strādnieku ciemata tiesības. Pēc rajonu apvienošanas Jaunpiebalga ietilpināta Cēsu rajonā. Ciemats izvietojies vairāk nekā 5 km garā teritorijā Gaujas labajā krastā. Ciemata centrs un sabiedriskās iestādes atrodas 3 km no stacijas Rankas virzienā. Pie dzelzceļa iepretī stacijai atrodas viesnīca un kokzāģētava, bet tālāk uz Abrupes pusi — bij. mācītājmuižā — Jaunpiebalgas vidusskolas internāts. Te paredzēts arī iekārtot internātskolu. Stacijas pusē, netālu no dzelzceļa, pakalnē paceļas vidusskolas ēka, kas uzcelta karā nopostītās Jaunpiebalgas pamatskolas vietā. Pie skolas noorganizēta arī mācību saimniecība, kur skolēni iepazīstas ar praktisko lauksaimniecību. Pie Jaunpiebalgas dzirnavām (bij. Viņķu), kur ceļš no Viņķu tilta pievienojas Piebalgas - Rankas ceļam, pie Jaungarauša mājām, tagad atrodam kaŗā kritušo padomju kaŗavīru brāļu kapus ar granīta pieminekli. Netālu no Jaunpiebalgas - Drustu ceļa, kur pār Gauju 1959. g. uzcelts tilts, atrodas ciemata centrs. Te ir izpildkomiteja, veikali, aptieka, ēdnīca u.c. Blakus tiltam redzama bij. grafa Šeremetjeva medību pils. Tagad tās izremontētajās telpās iekārtota Jaunpiebalgas slimnīca. Līdz 1959. g. slimnīca bija Rankā. Blakus slimnīcai paceļas kultūras nams ar zāli, skatuvi, bibliotēku. 1800. g. celtajā bij. krogus ēkā iekārtots universālveikals. Netālu no dzelzceļa līnijas atrodas Jaunpiebalgas 7 g. skola, bij. Mārtiņa skola. Lejpus tilta — labajā krastā, redzama pienotavas ēka.

No Rankas līdz Gaujienai un tālāk ceļosim nākošo reizi. A-s.

SKATIET

LET'S SPEAK ENGLISH

TO RAIDA, LAI JUMS PALĪDZĒTU MĀCITIES VALODU, PROF. JOHN WEVERS UN MRS. BETTY FULLERTON.

CHANNEL 6 CBLT

Nāciet uz Nacionāli - etnisko skati un vērojiet

KANADAS ATTĪSTĪBU!

Kā DENISON MINES prezidents, es laipni lūdzu jūs un jūsu draugus apmeklēt NACIONĀLI - ETNISKO skati. Es esmu pārliecināts, ka visu dažādo izcelsmju kanadiešu sasniegumi šinī skatē parādīs etnisko grupu tieksmi būt par labiem un derīgiem Kanadas pilsoņiem.

Nākdami no dažādām zemēm, tie atnesa līdz savas paražas un tūkstošgadīgo kultūru un līdz ar to cerības Kanadas attīstībai un kultūrālai augšupejai.

DENISON MINES vadības un nodarbināto vārdā es apsveicu tās personas un organizācijas, kas ar savu pašaizliedzību un cītību lielā sadarbībā ir sagatavojuši šo skati, un ceru, ka atbalsts un panākumi palīdzēs arī turpmāk dzīves ceļā — šinī atomu laikmetā — tikt uz priekšu.

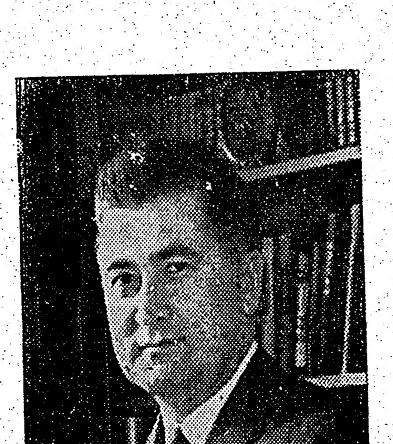

STEPHEN B. ROMAN
President

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

Apskatiet mūsu eksponātus Nacionāli - etniskā skatē, PalacePier, Toronto, no 3. līdz 7. oktobrim, ieskaitot.

PIRMS DIVDESMIT GADIEM

Lielais pagrieziens Vācijas kaŗa plānos 9

LIKTENĪGĀS KĻŪDAS, KAS DARĪJA UZVARU NEIESPĒJAMU.

Jau četras nedēļas Guderiana štabs atrodas Prudku sādžā, rietumos no Počinokas, 75 kilometri austrumos no Smoļenskas. Kopš četrām nedēļām visiem kaŗavīriem ir tikai viena doma — Maskava. Kad viņi šeit ieradās, Smoļenska tikko bija kritusi. Pirmais spraustais mērķis sasniegts. Tas nebija panākts bez grūtībām un upuŗiem. Vācu labākajās tanku vienībās bija cirsti smagi robi. Arī piegādes trosi bija zaudējuši daudz no sava pirmatnējā sastāva. Taču Smoļenska bija vācu rokās. Tagad maza atpūta, tad vajadzēja sākties izšķirošajam pēdējam triecienam uz sarkanās impērijas sirdi — Maskavu.

„Cik tālu līdz Maskavai no mūsu priekšējām līnijām Jelnjas lokā?" vaicāja Guderians. Pulkvežleitnantam Baierleinam atbilde nebija ilgi jādomā: „298 kilometri līdz pilsētas robežām!"

Tikai 298 kilometri! Guderians uzmeta ašu skatu kartei. Kā iespaidīgs ķīlis rēgojās pretim Jelnjas augstienes priekšpostenis, rādīdams virzienu, kādā jāiztaisno frontē galvenajam triecienam. Vairākas nedēļas no vietas šeit bija risinājušās sīvas cīņas. Varbūt visniknākās, kādas līdz tam laikam austrumu frontē vispār bija piedzīvotas. Par tām liecina dienas pavēle 46. tanku korpusam, kuŗu 1941. g. 10. augustā nolasīja visās vienībās:

„Pēc smagām atvaires kaujām ziemeļaustrumu sektorā pie Jelnjas 1. motorizētā rota, kuŗas uzdevums bija nosargāt kreiso flanku, atrasta sekojošā stāvoklī: grupenfīrers Foersters, roka pie pēdējās granātas aizdedzes šņores — cauršauta galva; rotenfīrers Klaibers, atvairei sagatavotu mašīnpistoli padusē — cauršauta galva. Šoferis, vēl roku uz stūres rata, saļimis ar cauršautu galvu.

Ienaidnieka pusē, rokas granātas metiena attālumā no mūsu pozicijām līķu kaudzes.

Lūk, piemērs, kā saprotama aizstāvēšanās."

Tā bija Jelnja: nopostīts, bēdīgs perēklis pie Djasnas upes, 80 kilometrus austrumos no Smoļenskas. Tā deva veselam frontes sektoram piecu nedēļu nepārtrauktās cīņās nosaukumu. Augstiene pie Jelnjas krustojas vairāki svarīgi satiksmes ceļi, ko savās rokās turēt nepieciešami tam, kuŗa mērķis ir Maskava. Tamdēļ arī jau plānojot „Barbarosas pasākumu" (vācu segvārds austrumu kaŗagājienam. Ref.) un spraužot par pirmo mērķi Smoļenskas ieņemšanu, pieminēta bija arī Jelnja.

Arī krieviem bija skaidra šī stratēģiski svarīgā punkta nozīme, kamdēļ maršals Timošenko darīja visu steigā iespējamo Jelnjas augstienes nocietināšanā. Cik Maskavā ieradās armijas papildinājumi no Tālajiem Austrumiem un Sibirijas, visi tie tūdaļ tika novirzīti uz Jelnju. To bija novērojuši vācu gaisa izlūki, kamdēļ sektora komandieŗa pavēle skanēja: „Jelnja jāieņem!"

Izteikt to bija viegli, bet izpildīšana prasīja milzīgus upuŗus. Ģenerālis Schaals, kuŗš toreiz komandēja 10. tanku divīziju, savās atmiņās, starp citu, raksta: „Viņpus Dņeprai krievi vairījās ielaisties atklātās cīņās, allaž censdamies izmantot taktiku, kuŗu vēlak sekmīgi pielietoja lielākās partizānu vienības. Pirmo reizi to piedzīvojām starp Gorodičje un Gorki sādžām, kuŗas šķir liels mežu masīvs. Mūsu priekšējās tanku grupas bija vakara krēslā bez kļūmes izbraukušas caur biezokni. Kad naktī tām sekoja pārējais divīzijas sastāvs, pēkšņi to sagaidīja spēcīga mīnumetēju uguns un rokas granātu krusa. Mūsu zaudējumi bija lieli."

Daudz vairāk posta un zaudējumu vāciešiem sagādāja gandrīz neizbraucamie putekļainie Krievijas ceļi. Motoru filtri aizblīvējās, virzuļos iespiedās sīkās smilšu daļiņas un tie bieži iestrēga. Tanki un smagās automašīnas tērēja tik daudz degvielas un eļļas, ka piegādes krājumi strauji iztukšojās bet jaunu rezervju pievešana bija apgrūtināta. Vismaz trešdaļu piegādes vagu pa ceļam sašāva krievu partizāni.

Ģenerālis Hoth's kādā ziņojumā raksta feldmaršālam von Bock'am: „Bruņu mašīnu bojājumi pārsniedz par 70—80 proc. visu kalkulēto."

Neraugoties uz visām grūtībām, vācieši tomēr virzījās uz priekšu. 19. jūlijā krita Jelnja, 20. jūlijā tanku divīzija „Das Reich" ieņēma visu augstieni un tur ierakās, jo vajadzīga bija atpūta. Kaŗavīri noguruši, un to spēki galā. Taču nekāda atpūta nesanāca. Par to rūpējās maršals Timošenko, savākdams kopā visus pieejamos krievu rezerves spēkus un mesdams tos cīņā Jelnjas un Smoļenskas atgūšanai. Beigās Jelnja tomēr palika vācu rokās. Par cīņu sīvumu liecina „Grossdeutschland" majora Hēnerta piezīmes: „Jau trīs stundas nepārtraukti grauj krievu artilerija. Bez pārtraukuma. Tā noklāj katru zemes pēdu granātām. Telefona vadi sarauti. Ziņneši nevar pārvietoties, jo visapkārt granātu krusa. Tad artilerija pārceļ mērķi tālāk un sākas kājnieku uzbrukums. Pelēkbrūni stāvi nāk virsū kompaktā masā. Virsnieki zirgos, līdzīgi aitu suņiem, kas uzrauga ganāmpulku, visapkārt ieslēdz uzbrūkošās vienības. Kaŗavīri velk sev līdz smagos „Makšus", nemaz nerūpēdamies par aizsegu. Nu vajadzētu vācu artilērijai dot viesuļuguni pa uzbrucēju rindām, taču izskan tikai reti šāvieni. Pirmo reizi, kopš austrumu kaŗagājiena sākuma, mums sāk trūkt municijas. Piegāde nefunkcionē. Tā ir bēdīga un satraucoša pazīme."

Krievi cīnās ar neiedomājamu sīvumu un neatlaidību. Vācu mašīnpistolēm un ložmetējiem pļaujot uzbrucēju masas, stobri kļūst karsti, bet krievi nāk un nāk. Krājas līķu kaudzes vācu pozīciju priekšlaukā, bet pāri tām virzās jaunas dzīvo ķēdes. Kā tas iespejams?

Gūstekņu izteicieni atbild uz šo jautājumu: „Sarkanajā armijā ikviens virsnieks ir personīgi atbildīgs par saņemtā uzdevuma neizpildīšanu. Tamdēļ cilvēki netiek žēloti!"

Padomju armijā dominē cita morāle, nekā to esam pieraduši saprast rietumu pasaulē. Cilvēka dzīvībai sarkano uztverē nav nekādas vērtības. Tilta gala pozīcijas, ielenktas vienības, tālu priekšā izbīdītas izlūku grupas — visu sarkanie pamet savam liktenim, ja ar šādu rīcību tikai var mantot kādu stratēģisku guvumu. Jau no pirmās rekrutēšanas dienas sarkanarmiešiem iepotēta atziņa: „Vienīgi neatlaidīgs uzbrukums, ieskaitot tuvcīņu, spēj uzveikt pretinieku, nodrošināt uzvaru." Ka krievi ir tuvcīņas meistari, par to vācieši dabūja pārliecināties jau Jelnjas lokā. Turpat arī krievu snaipeŗi dabūja palepoties ar saviem labi tēmētiem trāpījumiem, iedvešot vāciešiem bailes dienas laikā pacelt galvu virs grāvja malas.

Stāvokļa kartē, kuŗa 1941. gada 22. augusta naktī atradās Guderianam priekšā uz galda viņa komandpunktā Prudkos, visas šīs briesmas nebija atzīmētas. Tur bija ievilkti sarkani trīsstūrīši, bultas, cipari, saspraustī karodziņi, kas raksturoja frontes patreizējo situāciju.

„Lūdzu, iesaiņojiet šo karti! Rīt es to ņemu līdz uz Barisovu!", teica Guderians savam adjutantam, pirms došanās pie miera.

Bet kā tai pašā laikā izskatījās pretinieka pusē? Ģenerāļa Jeremenko memuāros par to lasām: „Smoļenskas atgūšana izrādījās neiespējama. Tamdēļ jūlija beigās virspavēlniecība pavēlēja Hotha ielenktajām padomju 20. un 16. armijām censties panākt izlaušanos no vācu loka."

Kā Guderians dienvidos no Smoļenskas - Maskavas rolbāņa, tā Hoths ziemeļos no šīs maģistrāles turēja ielenktus lielus krievu spēkus, apm. 15 divīzijas, kuŗi bija mēģinājuši atkaŗot Smoļensku. Jeremenko rīkojās drakoniski. Komandieŗus, kuŗu vienības atkāpās, nodeva kaŗatiesai, bet kaŗavīrus, kuŗi atvilkās no pozicijām, vienkārši nošāva uz vietas. Kremlis gribēja atgūt Smoļensku par katru cenu. Uz Staļina personīgo rīkojumu šinī frontes sektorā krievi pirmo reizi laida darbā jaunu ieroci, kuŗš gan nebija vēl saražots pienācīgos daudzumos, kamdēļ nespēja sevi pienācīgi parādīt. Par to ģenerālis Jeremenko pastāsta: „Jūlija vidū saņēmu bruņoto spēku virspavēlnieka štaba ziņojumu, ka paredzēts „Eresu" izmēģināt cīņā pret fašistu uzbrucējiem. Man šis ierocis toreiz vēl nemaz nebija pazīstams. Mēs to izmēģinājām pie Rudnji sādžas. Izšautās raķetes skrēja gaisā ar griezīgu kaucienu, lai tur izsprāgtu ar lielu troksni. 26 sekunžu laikā izšāvām pavisam 320 jaunās raķetes. Vācieši panikā bēga. Piesardzības dēļ nebijām mūsu kaŗavīrus iepriekš informējuši, kamdēļ arī tie nobijās ne pa jokam."

Jaunais krievu ierocis pārsteidza Hotha 12. tanku divīziju pilnīgi. Kaŗavīri sākumā bija apjukuši un bailēs satraukti. Tie nokristīja krievu jauno ieroci par „Staļina ērģelēm", bet sarkanie paši to sauca par „Katjūšu".

Par laimi, sākumā krieviem nebija daudz šo kaucēju raķešu, taču pats fakts liecināja, ka padomju kaŗa mašīnērijas technisko potenci nedrīkst par zemu novērtēt.

(Turpinājums sekos)

„GAISA TELPAS PANOR[...] FILADELFIJĀ

Iespaidi izstādē

Sakarā ar ASV Gaisa spēku savienības 15. gadskārtējo sanāksmi pagājušo nedēļu, Filadelfijā bija sarīkota arī diezgan plaša, īpatnēja izstāde, tā sauktā „Gaisa telpas panorāma", veltīta kā telpas iepazīšanai, tā arī aizsardzībai.

Šai Gaisa spēku savienības konferencē piedalījās ap 6000 dalībnieku, to vidū pāri par 100 ģenerāļu, 27 Rietumeiropas virsnieki, kādi 30 militārie atašeji un lielā skaitā vadošo rūpniecības uzņēmumu pārstāvji. Kā pati sanaksme, tā arī plašā skate norisinājās lielā piesardzībā, gandrīz vai pusslepenībā. Tāpēc arī vietējā presē par to atrodamas tikai nedaudzas, apŗautas atzīmes. Izstādes rīkotājiem, acīmredzot, nācies sadurties ar diviem pretēja rakstura nepieciešamībām, proti: nepieciešamību rādīt un tai pašā laikā saglabāt „militāros noslēpumus".

Kaut gan šai izstādē piedalījās kādas 175 ASV lielākās rūpnīcas un tā atzīmēta kā pati lielākā šāda veida skate, kāda jebkad notikusi, piesardzības ietekmē liela daļa izstādīto ierīču un ieroču pieskaitāmi jau vakardienai. Tomēr, neskatoties uz visu to, „Gaisa telpas panorāma" sniedza itin pārliecinošu ieskatu, cik tālu jau pavirzījušies pētījumi, technika un tiešie sasniegumi gaisa telpas un arī izplatījuma iepazīšanā ASV, un tam līdzi, kā lielie rūpniecības uzņēmumi šos sasniegumus sekmē, ko ražo un ko gatavo. —

Izstādē viss tas parādīts gan tiešiem paraugiem — īstā lielumā, gan samazinātiem modeļiem, gan zīmējumiem, fotografijām, krāsu diapozitīviem, filmām un teicami sakārtotiem rakstveida paskaidrojumiem. To visu vēl papildina kā „ierunātie" raidījumi, tā pavadoņu norādījumi.

Starp „vakardienas" ieročiem īpaši izceļas „Titāns". Tā acumirklī ir lielākā tāllidojumu raķete šai zemē. Izrādās, ka to jau pasākts izgatavot vairākās variācijās, bet visos gadījumos „Titanu" vēl dzen šķidras spēkvielas.

Sākotnējā veidā lieto šķidro skābekli un īpašu petrolejas paveidu, bet „Titanam" II C slāpekļa tetroksīdu un arī kādu petrolejas derivatu. „Titana" vienpakāpju raķetes augstums sasniedz 27—32 m, un tās sniedzamība 8—12.000 km tālu. Zīmējumos redzams, kādā veidā „Titana" izlidināšanas silosi ierīkoti zem zemes. Īstā lieluma „Titana" paraugs redzams Filadelfijas centrā, bet samazināts „Titana II" modelis pašā izstādē.

Nē, lielākā šīs zemes cerība „Atlasa" raķete te nebija parādīta.

Izstādes ziņu lapa gan vēstīja, ka šā g. 22. septembrī kādai Kalifornijas rūpnīcai izdevies atrast jaunu cieto spēkvielu, t. s. „Polikarbutenu R", kas piemērota lielu lidķermeņu izlidināšanai. —

Īstā lielumā izstādīta arī daudzinātā „X-15" lidmašīna, tad cietām spēkvielām dzenamā raķete „Sergeant", bumbvežu raķete „Hunting Hound" [...]
[...]ti daudz modeļu [...]
diapozitīvu par ci[...]
sīnām un raķetēm[...]

Redzami arī dā[...]
tori „pilnā darb[...]
kapsulas, tērpi u.[...]
visu šo plašo lidķ[...]
atmiņā pazīb mūs[...]
kuŗa sapnis par [...]
lidmašīnu, kas sp[...]
augstumā, un t[...]
aizsargāties pret g[...]
mājām citu zem[...]
armadām. Jāatzīs[...]
ņi pa šo laiku jau [...]

Turklāt vairākas[...]
res rādīja, cik tā[...]
sazināšanās ierīču[...]
temu, orientēšanā[...]
ierīču un kartēša[...]
attīstība. Nākotn[...]
ne lielāks par ko[...]
jas lapiņas pusi! [...]
telpā telefona kon[...]
strēja, cik svarīgi[...]
ruņu sakari.

Redzami bija [...]
mo satelītu „deg[...]
pirmā ASV astr[...]
kapsules atveids[...]
atomspēca bateri[...]
nos apmēros. —[...]
veltīta jaunatnes [...]
pasaules telpas i[...]
jāmin „mēness [...]
ar vairākiem mod[...]
kā ierīkot spēkst[...]
ģes, rakt rūdu u[...]
bīnes paraugs M[...]

Plašo izstādi ap[...]
rāki latviešu tri[...]
gūstot ieskatu, k[...]
sība gaisā un [...]

VI[...]

Starp viņā[...]

Grand Rapidi [...]
Vietējās draudze[...]
kārtējās ģimenes[...]
vienkopus pulcē[...]
un tos dažādā [...]
godina, kas dažk[...]
formāla rakstur[...]
visam neparastu[...]
Vienības draud[...]
skolas va[...]
vadītājā [...]
šis draudzes vec[...]
moties tās nam[...]
muļas, 93 gad[...]
Mūrnieces. Aic[...]
paklausījušas 10[...]
ŗas tērauda ku[...]
atvizināja uz Z.[...]
nes māju. Vecā[...]
niece, bet jaunā[...]
pēdējās vārdu n[...]
zināt neizdevās, [...]
iemesla, ka gad[...]
būšot to neērti [...]
viška interese [...]
divām viešņām [...]
līni Ešmani un [...]

SPRIEŽ P[...]

DZIESMU [...]

Š.g. 24. sep[...]
dziesmu svētku[...]
Klīvlendā, DV[...]
darba sēdi. Sa[...]
ki pirms sēdes[...]
nāja iespaidus[...]
svētkiem Kana[...]
un dzirdēto vis[...]
teicīgi rīkotāji[...]
un visiem dzie[...]

Sēdes sākum[...]
vadītājs dalībn[...]
pārstāvjiem iz[...]
tos svētku nos[...]
teikušies jau 1[...]
dātājiem. Koŗi[...]
Jēkaba Odra, [...]
Street Clevelan[...]
WO 1-1655. Sēd[...]
cājas par glīt[...]
mu, vāka zīmē[...]
rāk par skaiš[...]
kuŗas svētkos [...]
jiem daudz p[...]
mākslinieciskū[...]

Tiek pārrunā[...]
jums. Public A[...]
rāk nekā 10.0[...]
gaisa vēsināš[...]
kopkoncertam. [...]
viesnīcas — H[...]
dāvājumam, k[...]
var novietoties[...]
tāji un koristi[...]
šanu, radio u[...]
saņemt par paz[...]
pat Sheraton v[...]
si telpas, kuŗa[...]
tikai 1962. g., [...]
dzībām. Tās v[...]
6.000 apmeklēt[...]

Pārrunājot [...]
mus, dzīvas d[...]
tautisko deju [...]
teātŗa izrādi. S[...]
sveŗas par teā[...]
vienmēr dziesm[...]
mama daļa. K[...]
jušas pārrunas[...]
drāmatisko [...]
Domstarpības [...]
vēlē. Visi aps[...]
pieņemt kādu [...]
siskām lugām, [...]
svētku izrādēm[...]
1963. g. mūsu [...]
kam atzīmējam[...]
diena.

Nākošo dar[...]
15. oktobrī, pl[...]

VISĀ PASAULĒ

■ **Kapu svētkus Ulmā noturēja draudzes mācītājs E. Bāns pilsētas kapsētā. Vecos un nevarīgos draudzes locekļus veda turp un atpakaļ automašīnā bez maksas. Dziedāja no dziesmu lapiņām. Turpinoties trimdas dzīvei, maz būs tādu ģimeņu, kas še zemes klēpim nebūtu atdevuši kādu savu piederīgo. Kapu kopiņas glīti apkoptas. Kapus, kuŗiem še nav kopēju, brīvprātīgi uzpoš tautiete mag. iur. Berta Pomeinieks.**

■ **Maija Lilisons no Bātas, Somersetā, ELJA neklātienes iesācēju kursa skolniece, nolikusi latviešu valodas abitūrijas (G. C.E.) eksāmenu ar pirmās pakāpes atzīmi (95%).**

Maija kursā mācījusies, kopš tas sāka darboties pag. gada rudenī. Tai pašā reizē viņa nolikusi arī pārējos 8 priekšmetus, starp kuŗiem arī matēmatikā ieguvusi pirmās pakāpes atzīmi (95%) un franču valodā otro pakāpi (85%). Maija arī darbojās līdz vietējā ELJA pulciņā un apmeklēja Almeliju.

Ņujorkas latviešu futbolisti, kas iepriekšējos gados piedalījās vācu-amerikāņu ligas futbola spēlēs ar trim vienībām, šogad vairs tur nepiedalās. Ligas komandai, rezerves un jaunatnes vienībām iepriekšējos gados sekmes bija viduvējas, atrodoties tabulas lejas galos. Šogad daudzi no latviešu vienības dalībniekiem iesaukti bruņotos spēkos, tā kā nevar vairs sastādīt pietiekami spēcīgu vienību. Daļa bijušo latviešu spēlētāju spēlē citu klubu vienībās.

GADIEM

...plānos 9

...RU NEIESPĒJAMU.

Ziņneši nevar pārvietoties, jo visapkārt granātu krusa. Tad artilērija pārceļ mērķi tālāk un sākas kājnieku uzbrukums. Pelēkbrūni stāvi nāk virsū kompaktā masā. Virsnieki zirgos, līdzīgi aitu suņiem, kas uzrauga ganāmpulku, visapkārt ieslēdz uzbrūkošās vienības. Karavīri velk sev līdz smagos „Makšus", nemaz nerūpēdamies par aizsegu. Nu vajadzētu vācu artilērijai dot viesuļuguni pa uzbrucēju rindām, taču izskan tikai reti šāvieni. Pirmo reizi, kopš austrumu karagājiena sākuma, mums sāk trūkt municijas. Piegāde nefunkcionē. Tā ir bēdīga un satraucoša pazīme."

Krievi cīnās ar neiedomājamu sīvumu un neatlaidību. Vācu mašīnpistolēm un ložmetējiem pļaujot uzbrucēju masas, stobri kļūst karsti, bet krievi nāk un nāk. Krājas līķu kaudzes vācu pozīciju priekšlaukā, bet pāri tām virzas jaunas dzīvo ķēdes. Kā tas iespejams?

Gūstekņu izteicieni atbild uz šo jautājumu: „Sarkanajā armijā ikviens virsnieks ir personīgi atbildīgs par saņemtā uzdevuma neizpildīšanu. Tamdēļ cilvēki netiek žēloti!"

Padomju armijā domīnē cita morāle, nekā to esam pieraduši saprast rietumu pasaulē. Cilvēka dzīvībai sarkano uztverē nav nekādas vērtības. Tilta gala pozīcijas, ielenktas vienības, tālu priekšā izbīdītas izlūku grupas — visu sarkanie pamet savam liktenim, ja ar šādu rīcību tikai var mantot kādu stratēģisku guvumu. Jau no pirmās rekrutēšanas dienas sarkanarmiešiem iepotēta atziņa: „Vienīgi neatlaidīgs uzbrukums, ieskaitot tuvcīņu, spēj uzveikt pretinieku, nodrošināt uzvaru." Ka krievi ir tuvcīņas meistari, par to vācieši dabūja pārliecināties jau Jelnjas lokā. Turpat arī krievu snaiperi dabūja palepoties ar saviem labi tēmētiem trāpījumiem, iedvešot vāciešiem bailes dienas laikā pacelt galvu virs grāvja malas.

Stāvokļa kartē, kura 1941. gada 22. augusta naktī atradās Guderianam priekšā uz galda viņa komandpunktā Prudkos, visas šīs briesmas nebija atzīmētas. Tur bija ievilkti sarkani trīsstūrīši, bultas, cipari, saspraustī karodziņi, kas raksturoja frontes patreizējo situāciju.

„Lūdzu, iesaiņojiet šo karti! Rīt es to ņemu līdz uz Barisovu!", teica Guderians savam adjutantam, pirms došanās pie miera.

Bet kā tai pašā laikā izskatījās pretinieka pusē? Ģenerāļa Jeremenko memuāros par to lasām: „Smoļenskas atgūšana izrādījās neiespējama. Tamdēļ jūlija beigās virspavēlniecība pavēlēja Hotha ielenktajām padomju 20. un 16. armijām censties panākt izlaušanos no vācu loka."

Kā Guderians dienvidos no Smoļenskas - Maskavas rolbāņa, tā Hoths ziemeļos no šīs maģistrāles turēja ielenktus lielus krievu spēkus, apm. 15 divīzijas, kuri bija mēģinājuši atkarot Smoļensku. Jeremenko rīkojās drakoniski. Komandierus, kuru vienības atkāpās, nodeva karatiesai, bet karavīrus, kuri atvilkās no pozicijām, vienkārši nošāva uz vietas. Kremlis gribēja atgūt Smoļensku par katru cenu. Uz Staļina personīgo rīkojumu šinī frontes sektorā krievi pirmo reizi laida darbā jaunu ieroci, kurš gan nebija vēl saražots pienācīgos daudzumos, kamdēļ nespēja sevi pienācīgi parādīt. Par to ģenerālis Jeremenko pastāsta: „Jūlija vidū saņēmu bruņoto spēku virspavēlnieka štāba ziņojumu, ka paredzēts „Eresu" izmēģināt cīņā pret fašistu uzbrucējiem. Man šis ierocis toreiz vēl nemaz nebija pazīstams. Mēs to izmēģinājām pie Rudnji sādžas. Izšautās raķetes skrēja gaisā ar griezīgu kaucienu, lai tur izsprāgtu ar lielu troksni. 26 sekunžu laikā izšāvām pavisam 320 jaunās raķetes. Vācieši panikā bēga. Piesardzības dēļ nebijām mūsu karavīrus iepriekš informējuši, kamdēļ arī tie nobijās ne pa jokam."

Jaunais krievu ierocis pārsteidza Hotha 12. tanku divīziju pilnīgi. Karavīri sākumā bija apjukuši un bailēs satraukti. Tie nokristīja krievu jauno ieroci par „Staļina ērģelēm", bet sarkanie paši to sauca par „Katjūšu".

Par laimi, sākumā krieviem nebija daudz šo kaucēju raķešu, taču pats fakts liecināja, ka padomju kara mašinērijas technisko potenci nedrīkst par zemu novērtēt.

(Turpinājums sekos)

„GAISA TELPAS PANORĀMA" FILADELFIJĀ

Iespaidi izstādē

Sakarā ar ASV Gaisa spēku savienības 15. gadskārtējo sanāksmi pagājušo nedēļu, Filadelfijā bija sarīkota arī diezgan plaša, īpatnēja izstāde, tā saukta „Gaisa telpas panorāma", veltīta kā telpas iepazīšanai, tā arī aizsardzībai.

Šai Gaisa spēku savienības konferencē piedalījās ap 6000 dalībnieku, to vidū pāri par 100 ģenerāļu, 27 Rietumeiropas virsnieki, kādi 30 militārie atašeji un lielā skaitā vadošo rūpniecības uzņēmumu pārstāvji. Kā pati sanāksme, tā arī plašā skate norisinājās lielā piesardzībā, gandrīz vai pusslepenībā. Tāpēc arī vietējā presē par to atrodamas tikai nedaudzas, apraujas atziņas. Izstādes rīkotājiem, acīmredzot, nācies sadurties ar diviem pretēja rakstura nepieciešamībām, proti: nepieciešamību rādīt un tai pašā laikā saglabāt „militārus noslēpumus".

Kaut gan šai izstādē piedalījās kādas 175 ASV lielākās rūpnīcas un tā atzīmēta kā pati lielākā šāda veida skate, kāda jebkad notikusi, piesardzības ietekmē liela daļa izstādīto ierīču un ieroču pieskaitāmi jau vakardienai. Tomēr, neskatoties uz visu to, „Gaisa telpas panorāma" sniedza itin pārliecinošu ieskatu, cik tālu jau pavirzījušies pētījumi, technika un tiešie sasniegumi gaisa telpas un arī izplatījuma iepazīšanā ASV, un tam līdzi, kā lielie rūpniecības uzņēmumi šos sasniegumus sekmē, ko ražo un ko gatavo. —

Izstādē viss tas parādīts gan tiešiem paraugiem — īstā lielumā, gan samazinātiem modeļiem, gan zīmējumiem, fotografijām, krāsu diapozitīviem, filmām un teicami sakārtotiem rakstveida paskaidrojumiem. To visu vēl papildina kā „ierunātie" raidījumi, tā pavadoņu norādījumi.

Starp „vakardienas" ieročiem īpaši izceļas „Titāns". Tā acumirklī ir lielākā tālidojumu raķete šai zemē. Izrādās, ka to jau pašlaik izgatavo vairākās vietās, bet visos gadījumos „Titanu" vēl dzen šķidras spēkvielas.

Sākotnējā veidā tieto šķidro skābekli un īpašu petrolejas paveidu, bet „Titanam" II C slāpekļa tetroksīdu un arī kādu petrolejas derivatu. „Titana" vienpakāpju raķetes augstums sasniedz 27—32 m, un tās sniedzamība 8—12.000 km tālu. Zīmējumos redzams, kādā veidā „Titanu" izlidināšanas silosi ierīkoti zem zemes. Īsta lieluma „Titana" paraugs redzams Filadelfijas centrā, bet samazināts „Titana II" modelis pašā izstādē.

Ne, lielākā šīs zemes cerība „Atlasa" raķete te nebija parādīta.

Izstādes ziņu lapa gan vēstīja, ka šā g. 22. septembrī kādai Kalifornijas rūpnīcai izdevies atrast jaunu cieto spēkvielu, t. s. „Polikarbutenu R", kas piemērota lielākām raķetēm.

Īsta lielumā izstādīta arī daudzinātā „X-15" lidmašīna, tad cietām spēkvielām dzenamā raķete „Sergeant", bumbvežu raķete „Hunting Hound" u. c., kā arī ļoti daudz modeļu zīmējumu un diapozitīvu par citu veidu lidmašīnām un raķetēm.

Redzami arī daži turbīnu motori „pilnā darbā", glābšanas kapsulas, tērpi u. t. t. Vērojot visu šo plašo līdzekļu klāstu, atmiņā pazib mūsu lidotāja Cukura sapnis par „kompresoru" lidmašīnu, kas spētu lidot 80 km augstumā, un tā dotu iespēju aizsargāties pret gausajām un zemajām citu zemju „kakušķu" armadām. Jāatzīst, Cukura sapņi pa šo laiku jau tālu pārsniegti.

Turklāt vairākas rūpnīcu nozares rādīja, cik tālu pavirzījusies sazināšanās ierīču — veselu sistēmu, orientēšanās aparātu, vadierīču un kartēšanas fotografiju attīstība. Nākotnes radio būšot ne lielākas par košļājamās gumijas lapiņas pusi! Pie tam īpašā telpā telefona komplicēta demonstrēja, cik svarīgi kara laikā tālruņu sakari.

Redzami bija arī vairāku pirmo satelītu „degungali", kā arī pirmā ASV astronauta Šeparda kapsules atveids un pirmais atomspēka baterijas satelīts pilnos apmēros. — Īpaša vērība veltīta jaunatnes ieinteresēšanai pasaules telpas iekarošanā. Te jāmin „mēness bāzes" paraugs ar vairākiem modeļiem iekšpusē, kā ierīkot spēkstaciju, audzēt augus, rakt rūdu u.t.t., kā arī kabīnes paraugs Marsa lidojumam.

Plašo izstādi apmeklēja arī vairāki latviešu trimdinieki, tā iegūstot ieskatu, kā risinās sacensība gaisā un izplatījumā.

Rex

Inesi Ceichneri un Aldonu Āberu salaulājis prof. Kārlis Kundziņš, Seattle, Wash. Līgava — tausaimnieka Alfreda Ceichnera meita, jau pirms vairākiem gadiem beigusi Seattle's universitāti kā farmaceite, līgavainis — kādreiz rosīga Kurzemes lauksaimnieka Alfreda Ābera dēls, šoruden beidz to pašu universitāti kā mechanikas inženieris. Līgava korporācijas Gundega, līgavainis korporācijas Talavija locekļi.

STENLIJS PUDANS — PIECDESMITGADNIEKS

Korporāciju kopas Ņujorkā seniors Stenlijs Pudans pag. mēnesī kļuva piecdesmitgadnieks. Jubilārs dzimis 1911. gadā, Somijā, kur viņa tēvs tai laikā Imatras tuvumā vadījis Sarkanā Krusta bērnu nama būvi. Vēlāk vecāki pārceļas uz Pēterpili. Revolūcijas jukās tēvs mirst, un māte ar 3 bērniem atgriežas dzimtenē. Mātes mājas Zemgalē ir kara viesuļos nopostītas, tādēļ Pudanu ģimene apmetas uz dzīvi tēva mājās Latgalē. 1925. g. P. pārceļas uz Rīgu un iestājas Valsts technikumā, ko beidz 1930. gadā. Strādā kā technikis Pasta un Telegrafa departamentā, sākumā provincē, vēlāk Rīgā. Iestājas LU Tautsaimniecības fakultātē, ko beidz 1939. gadā. Pēc studijām strādā A/S „Lenta" kā techniskā biroja vadītājs, vēlāk kā techn. direktora palīgs. Fabrikā P. nodibina strādnieku kori un stīgu orķestri. Savā arodā strādā arī boļševiku un vācu okupācijas gados. 1944. g. Pudanu iesauc leģionā. Cīņās pie Opočkas 20. jūlijā viņu vieglāk ievaino, bet jau 28. septembrī, pie Nītaures, ievaino smagi. Evakuēts uz lazareti Drēzdenes tuvumā. Kapitulācija P. pārsteidz Čechoslovakijā, no kurienes viņam tomēr izdodas izkļūt uz amerikāņu okupēto Vācijas joslu. Vācijā strādā IRO dienestā, vadot arī apģērbu darbnīcu Eslingenā. Parallēli darbam studē un beidz Reitlingenas tekstilinženieru skolu. ASV ieceļo 1952. gadā, kur sākumā strādā Delaveras Džutas fabrikā, bet vēlāk pārceļas uz Ņūdžersiju. Šeit jubilārs beidz universitāti ar M.S. gradu. Patlaban strādā Hewitt-Robins rūpniecības pētījumu nodaļā.

Virsleitnants Stenlijs Pudans apbalvots ar Dzezs krustu u.c. goda zīmēm.

Viņš ir korporācijas Selonija filistrs un kopš 1960. g. rudens Ņujorkas korporāciju kopas seniors. St. Pudans rosīgi piedalās arī Latviešu kara invalidu apvienības darbā.

Raženus nākošos piecdesmit gadus!

KĀ NOKĻŪT „ROTĀ"?

Veterānu atpūtas nama „Rota" iesvēte ar tai sekojošiem sarīkojumiem sāksies sestdien, 7. oktobrī, plkst. 2 p.p. „Rota" robežojas ar Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras koloniju un ir 2½ jūdzes no Tannersvilles. Braucot pa Ņujorkas auto ceļu (Thruway) no dienvidiem, jānobrauc 20. izejā un ceļš turpinās Hunter - Tannersville virzienā pa 32, 32 A un 23 A ceļu līdz Tannersvilles satiksmi regulējošām ugunīm, kur jānogriežas pa kreisi. Braucot no ziemeļiem — jā nobrauc no autoceļa 21. izejā un jābrauc no Catskill pilsētiņas pa 23 A ceļu līdz Tannersvillei u.t.t. „Rotas" telefons: TANNERSVILLE N. Y. 253 W I.

Veterānu dienās „Rotā" visi laipni aicināti, it sevišķi bijušie talcinieki.

LKIA rīkoto Veterānu dienu ietvaros notiks šaušanas sacīkstes. Sākums sestdien, plkst. 10.00 no rīta. Sacīkšu dalībniekiem jāpulcējas „Rotā", no kurienes pl. 9.00 no rīta izbrauks uz Tannersvilles šaujlauku, kas atrodas apm. 1 jūdzi no Tannersvilles, braucot pa ceļu uz Hunter, un atrodas tā labajā pusē — kalnos.

LASITĀJU vēstules

RŪGTIE PILIENI

Laikrakstos daudz raksta par to, kas slikts izdarīts un kas nav izdarīts dziesmu svētkos. Daži teic, ka Maple Leaf Gardens vajadzētu ierīkot jaunas kases, jo, lūk, latviešiem ar divām vien nepietiek, lai gan svētku biļetes varēja iegādāties jau kādus 2 mēnešus iepriekš, tāpat durvis par šaurām. Citi saka, koncertā 2.000 vietas ir bijušas tukšas. Es gan nedomāju braukt uz svētkiem simtiem jūdžu un tad sēdēt galerijā par dolaru, nedomāju, ka arī rakstītājs pats tur ietu sēdēt. Kāpēc viņš tur grib sēdināt lietuviešus, igauņus un tā joprojām?

Kāds cits atrod, ka frakas valkātas nelaikā, bet šis pats cienījamais virs pēdējā „Jaunā Gaita" numurā lieto tādus vārdus, kādus es neesmu latviešu sabiedrībā dzirdējis lietojam.

Dziesmu svētki bija lieli, vareni un atstāja paliekošu iespaidu. Paldies rīkotājiem par to.

J. G., Hamiltonā, Ont.

VAROŅU PIEMIŅAI

27. septembra numura lasītāju vēstulē J. L. no Hamiltonas nāk ar brīnišķīgu ierosinājumu „Kā būtu"?, ja skauti un gaidas savus pulciņus nosauktu karavīru - varoņu vārdos, tā godinot pašus varoņus un uzturot spēkā latvju karavīru varoņgaru. Ierosinājums apsveicams un man šeit būtu papildinājums, ka ne tikai skauti un gaidas, bet arī dažādie jaunatnes pašdarbības pulciņi, skolas un sabiedriskie iestādījumi varētu nest varoņu un izcilu tautas darbinieku vārdus.

Lai man atļauts minēt arī studentes Elzas Žiglēvicas vārdu, par ko pirms pāris nedēļām bija plašāks raksts mūsu laikrakstā.

Varones Elzas Žiglēvicas vārds lai nepaliek svešs arī tām jaunavām, kas tagad darbojas dažādos sabiedriskos pasākumos un pūlās atrast savam pasākumam nosaukumu. B. Klints, Ņujorkā.

BRĪNUMI

„Latvija Amerikā" 30. sept. numurā Mārtiņš Grieze piemin brīnumbērnus, kuri, vēl notis nepazīdami, dziedājuši korī visai sarežģītas kompozīcijas un izpelnījušies godalgas.

To es vēl varētu mēģināt saprast. Miklaināka lieta ir ar dziedātājiem, kuri jau kopš vairākiem gadiem miruši, taču pag. mēnesī piedalījušies Toronto dziesmu svētkos, kā to varam lasīt oficiālajā programmas brošūrā un vērot fotografijās. Kā tas iespējams, tas man paliek neizprotams brīnums.

A. R., Milvokos, Wis.

VECĀS LATVIEŠU MĀMUĻAS VAKARĒ

Starp viņām divas no Latvijas stāsta par dzīvi zem okupācijas spaidiem.

Grand Rapidi (Mich.) V. Z. Vietējās draudzes, rīkojot gadskārtējās ģimenes dienas, parasti vienkopus pulcē arī vecos ļaudis un tos dažādā veidā atceras un godina, kas dažkārt izvēršas par formāla rakstura svinībām. Pavisam neparastu aicinājumu no Vienības draudzes svētdienas skolas vadītājas Z. Lapsiņas aizvadītajā ... nogalē saņēma šīs draudzes vecās māmuļas, ciemoties tās namā pie viņas māmuļas, 93 gadus vecās Annas Mūrnieces. Aicinājumam bija paklausījušas 10 dalībnieces, kuras tērauda kumeļos piederīgie atvizināja uz Z. Lapsiņas ģimenes māju. Vecākā bija A. Mūrniece, bet jaunākā 63 g. v., bet pēdējās vārdu no mājasmātes izzināt neizdevās, vienkārši aiz tā iemesla, ka gadus neskaitot un būšot to neērti zināt citiem. Sevišķa interese pārējām bija par divām viešņām no Latvijas, Paulīni Ešmani un Matildi Zirni.

Vakarēšana tad risinājās visai intīmā draudzīgā noskaņā, pārrunās, klausoties latviešu skaņu plašu mūziku, ar sevišķi interesi visām uztverot ziņas par dzīvi okupētajā Latvijā. Viešņas no dzimtenes atbildēja uz vairākiem jautājumiem, pie kam daudz bija jāstāsta par baznīcām, reliģisko dzīvi, dievkalpojumiem u. t. t. Viena no atbraucējām zināja stāstīt, ka pareiztīcīgo katedrāles durvis jau labu laiku pirms atsavināšanas tikušas aiznaglotas, lai aizkavētu apmeklētājiem tajā ieiet. Sirsnīgā uzrunā vecās māmuļas sveica skolot. Z. Lapsiņu un tālāk savā sveicinājumā uzsvēra, ka neviens no vecajiem ļaudīm neesot dzīvē lieks un katram dzīves posmam savs skaistums. Noskaidrojās, ka vecās māmuļas gandrīz it visas vēl dzīvāki par jaunākiem lasa latviešu grāmatas, laikrakstus un interesējas, kas notiek pasaulē. Pēc atgriešanās pie saviem piederīgiem viena no latviešu māmuļām teica: „Es biju skaistos ciemos", un neapšaubāmi — tas bija teikts no sirds.

VISĀ PASAULĒ

■ Kapu svētkus Ulmā noturēja draudzes mācītājs E. Bāns pilsētas kapsētā. Vecos un nevarīgos draudzes locekļus veda turp un atpakaļ automašīnās bez maksas. Dziedāja no dziesmu lapiņām. Turpinoties trimdas dzīvei, maz bija tādu ģimeņu, kas še zemes klēpim nebūtu atdevuši kādu savu piederīgo. Kapu kopiņas glīti apkoptas. Kapus, kuriem še nav kopēju, brīvprātīgi uzpoš tautiete mag. iur. Berta Pomelnieks.

■ Maija Lilišons no Bātas, Somersetā, ELJA neklātienes iesācēju kursa skolniece, nolikusi latviešu valodas abitūrijas (G. C.E.) eksāmenu ar pirmās pakāpes atzīmi (95%).

Maija kursā mācījusies, kopš tas sāka darboties pag. gada rudenī. Tai pašā reizē viņa nolikusi arī pārējos 8 priekšmetus, starp kuriem arī matemātikā iegūvusi pirmās pakāpes atzīmi (95%) un franču valodā otro pakāpi (85%). Maija arī darbojās līdz vietējā ELJA pulciņā un apmeklēja Almeliju.

Ņujorkas latviešu futbolisti, kas iepriekšējos gados piedalījās vācu - amerikāņu līgas futbola spēlēs ar trim vienībām, šogad vairs tur nepiedalās. Līgas komandai, rezerves un jaunatnes vienībām iepriekšējos gados sekmes bija viduvējas, atrodoties tabulas lejas galos. Šogad daudzi no latviešu vienības dalībniekiem izrādījušies nespējīgi, tā kā nav bijis iespējams sastādīt pietiekami spēcīgu vienību. Daļa bijušo latviešu spēlētāju spēlē citu klubu vienībās.

SPRIEŽ PAR 1963. G. DZIESMU SVĒTKIEM

Š.g. 24. septembrī 3. ASV dziesmu svētku rīcības komiteja Klīvlendā, DV mītnē sanāca uz darba sēdi. Sanāksmes dalībnieki pirms sēdes sākšanās pārrunāja iespaidus no 3. dziesmu svētkiem Kanadā. Par redzēto un dzirdēto visi priecājas, ir pateicīgi rīkotājiem, dziedātājiem un visiem dziesmu draugiem.

Sēdes sākumā mūzikas daļas vadītājs dalībniekiem un preses pārstāvjiem izdala tikko saņemtos svētku nošu krājumus. Pieteikušies jau 13 kori ar 600 dziedātājiem. Koriem jāpieteicas pie Jēkaba Ūdra, 2175 W. 59-th Street Cleveland, Ohio. Tālrunis WO 1-1655. Sēdes dalībnieki priecājas par glīto dziesmu krājumu, vāka zīmējumu un vēl vairāk par skaistajām dziesmām, kuras svētkos sagādās klausītājiem daudz prieka un patiesu māksliniecisku baudījumu.

Tiek pārrunāts vēl telpu jautājums. Public Auditorium ar vairāk nekā 10.000 sēdvietām un gaisa vēsināšanu jau noīrēta kopkoncertam. Piekrīt lielākās viesnīcas — Hotel Sheraton piedāvājumam, kurā ērti un labi var novietoties svētku apmeklētāji un koristi. Istabas ar vēsināšanu, radio un televiziju varēs saņemt par pazeminātu cenu. Tāpat Sheraton viesnīca piedāvājusi telpas, kuras gan būs gatavas tikai 1962. g., svētku balles vajadzībām. Tās varēšot uzņemt ap 6.000 apmeklētāju.

Pārrunājot svētku sarīkojumus, dzīvas debates izceļas par tautisko deju lieluzvedumu vai teātra izrādi. Sēdes dalībnieki nosveras par teātri, jo tas ir bijis vienmēr dziesmu svētku neatņemama daļa. Komitejai jau ir bijušas pārrunas ar režisoriem un drāmatisko kopu vadītājiem. Domstarpības gadījušās lugas izvēlē. Visi apstākļi tomēr prasa pieņemt kādu no Blaumaņa klasiskām lugām, kuras tieši lielām svētku izrādēm piemērotākas, un 1963. g. mūsu lielajam rakstniekam atzīmējama 100. dzimšanas diena.

Nākošo darba sēdi noliek uz 15. oktobri, plkst. 5 p.p.

APCERĒ LATVISKO STĀJU

Akadēmiska pārrunu pēcpusdiena Ņujorkā.

Ņujorkas latviešu akadēmisko organizāciju rīkotās Latvijas universitātes 42 gadu dibināšanas atceres turpinājumā 30. septembrī Baltijas Brīvības namā prof. P. Starcs referēja par dzīvā spēka saglabāšanu, norādot, ka tā varētu uzrādīt lielāku vitālitāti. Lielajā Ņujorkas draudzē uz vairāk kā 3.000 draudzes locekļiem pēdējos 2 gados dabīgais pieaugums bijis tikai 1 (dzimstība pārsniegusi mirstību). Vairojas jauktas laulības, bet mazinās bērnu skaits. Pieaug noziedzību skaits jaunatnē, un ASV arestēti ap 740.000 jauniešu zem 18 gadiem. Ik dienu ASV izirst ap 2.500 laulības, jo nav nopietnas pieejas ģimenes dzīves problēmām. Latviešiem vajadzētu ciešāk saslēgties nacionālā kopībā un mēģināt uzturēt tādu pasaules uzskatu, kas raksturīgs latviešu tautai.

Referāta beigās profesors aicināja, lai cilvēki izaugtu par idejų un gara cilvēkiem, bet nosodīja televiziju un boksa sacīkstes, kas pasaulē vairojot daudz noziedzību.

Prof. E. Kāpostiņš runāja par audzināšanas problēmām. Latviešiem ieaudzināta paštaisnības iedomība un lepnība, bet latvietis ir arī pieticīgs, palaujas uz Dieva palīgu, ir strādīgs, bērni ir paklausīgi vecākiem cilvēkiem. Referents latvieša īpašības raksturoja ar piemēriem no tautas dziesmām un pasakām. Bet pēdējā laikā latvieši seko arī tādām audzināšanas tradicijām, kas svešas tautas garam.

Dr. P. Norvilis norādīja, ka latviskumu var saglabāt tikai tad, ja par latviešiem izaudzinās nākamo paaudzi.

Referents ierosināja atbalstīt un veidot pētījumus par latviešu dzīvi, radīt audzināšanas ideālus.

Dr. A. Lūsis referēja par slimībām, bet Dr. A. Baldiņš atgādināja, ka tie, kas vairāk strādā, ātrāk mirst.

Pēc tam mazais apmeklētāju pulciņš pakavējās pie kafijas un pīrādziņiem.

V. I.

Savienotās VALSTIS

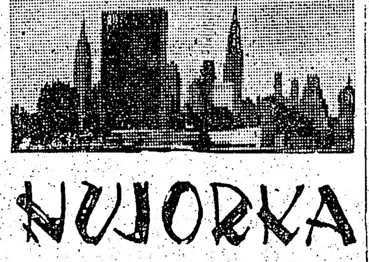

NUJORKA

● Pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma Bruklinas Betlemes baznīcā 2. oktobrī, pl. 2 p.p., apakšējā zālē notiks dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdiena pie klātiem galdiem un kafijas. Dzejnieks Ēriks Raisters runās par „Pļaujas svētki agrāk un tagad", dziedās Skaidrīte Prince, dejos Trejdeksnis Zigrīdas Gaujenieces vadībā.

● Šogad paiet 50 gadu kopš prof. P. Starcs sācis savas akadēmiskās gaitas Pēterburgā, 1911. gada 28. septembrī. „Ņujorkas sabiedriskajā darbā būtu klusums, ja trūktu prof. P. Starca," domā prof. A. Annuss.

● Māc. R. Zariņš 30. septembrī Betlemes baznīcā Bruklinā salaulāja Juri Dāli un Kristu Bayer, bet māc. A. Ozols — Edgaru Baru ar Intu Biernis, Īstoranžā.

● Longailendas sieviešu ansamblis diriģenta R. Baloža vadībā izveidojies par ievērojamu mūzikālu vienību, kas ar savām dziesmām iepriecina ne vien Ņujorkas un apkārtnes latviešus, bet dodas arī koncertu ceļojumos. 7. oktobra vakarā ansamblis rīko koncertu Vašingtonā, D. C. Izbraukšana ar autobusu 7. oktobra rītā no Babilonas, atgriešanās 8. oktobra vakarā.

MINEAPOLE

● (es) Daugavas Vanagu apvienība Minesotā rīko š. g. 14. oktobrī gadskārtējo rudens balli ar loteriju, Laidlaw Leģiona kluba telpās Mineapolē, Lake ielas un 1. avenijas stūrī. Loterija sāksies plkst. 3 pēc pusdienas, balle plkst. 8 vak. Galdiņi iepriekš rezervējami pie E.Ādamsones, telef. PA 9-4525. Ieejas maksa $1,50, studējošiem — $1,-. Kara invalidiem ieeja brīva. Sarīkojuma atlikums domāts grūtdieņu aprūpes vajadzībām.

INDIĀNAPOLE

● (A.B.) Indiānapoles Pirmā pasaules kara pieminekļa lepnajā auditorijā, š. g. 24. septembrī, Baltiešu koncertapvienība atklāja savu 9. sezonu ar koncertu, ko sniedza čellists Dzidris Treimanis. Tas indiānapoliešiem pazīstams no laikiem, kad aktīvi piedalījās The Latvian Trio sastāvā, kālab bija prieks, ka viņš, kā čellists nav iesalis rutīnā, bet uzrāda progresu kā technikā, tā arī talanta slīpējumā.

Programmā bez Bethovena un Brāmsa sonātām, klausītāji iepazinās arī ar diviem latviešu mūzikas reprezentantiem: Ķeniņu („Variācijas par čigānu dziesmu") un Okolo-Kulaku („Četras gleznas).

Ilgie aplausi, suminot mūzikas tulku, spieda čellistu sniegt arī piedevas pateicīgajiem klausītājiem. Spējīga un iejūtīga pavadītāja izrādījās pianiste Mirdza Nāruna-Bogdanovica.

KALAMAZŪ

„Patīkamu pārdzīvojumu izjutu, redzot uz Āra Peniķa dekorātīvi ietērptās skatuves tik krāšņos un gaumīgos kostīmos 15 labi saliedētus tēlotājus", pēc „Minhauzena precībām", Milvoku aktieru kopas izpildījumā teica viens no vairāk kā 200 skatītājiem, 24. septembrī, Kalamazū. Šķiet, ar šiem vārdiem tika apliecinātas arī vairāku citu domas par skaistās, vēsturiskās komēdijas spēli, režisora P. Ozola vadībā. Šoreiz skatītāju solos redzējām arī daudz jaunās paaudzes pārstāvju.

● Gadskārtējās Mednieku-makšķernieku kluba šaušanas sacīkstes 24. septembrī, inž. V. Grīviņa saimniecībā, kluba izveidotā šautuvē, atklāja pr-dis V. Ruševics. Neskatoties uz brāzmainām lietus gāzēm, šaušanas sportistu un to cienītāju bija kupls skaits. Sacensībās ar mazkalibra šauteni pirmo vietu ieguva R. Benders, 2. v. — L. Skrupšķelis, 3. v. — V. Vegliņš. Māla baložu šaušanas sacensībās 1. v. izcīnīja V. Rinkušs, saņemot DV dāvāto balvu, 2. v. — J. Kupsis, 3. v. — Skrupšķelis un 4. v. R. Benders. Uzvarētāju apbalvošanai bez DV apvienības balvas bija vēl no V. Rinkuša un kluba balvu fonda. Par nopelniem kluba darbības atbalstīšanā un sekmēšanā, inž. V. Grīviņam pasniedza goda biedra diplomu, kuru darinājis jaunais gleznotājs Jānis Rinkušs. Sacīkstes noslēdzās pie kopēja launaga turpat zaļumos.

● Latviešu skolas bibliotēka, kurā pašreiz jau pāri par 1200 grāmatu, sākot ar 30. septembri atvērta katru sestdienu no plkst. 5.30 līdz 6.00 p.p. Tā atrodas Kalamazū ev.-lut draudzes namā, bibliotēkāres stud. Aijas Ķeņģis pārziņā.

FILADELFIJA

● Ar šo rudeni Filadelfijas Latviešu koncertapvienība uzsāk trešo darbības gadu. Aizvadītajos divos gados notikuši 8 koncerti, kuri ik reizes pulcinājuši ap 250 klausītāju.

Šinī sezonā apvienība rīko A. Teichmaņa koncertu 28. oktobrī un A. Vaivodes dziesmu vakaru decembra sākumā. Sezonas otrā pusē paredzēts R. Dzilnas - Zaprauskas koncerts un sezonas noslēgumam — iecerēts M. Grimmas-Strauses un H. Strausa koncerts.

1959./60. g. sezona, kurā notika 4 koncerti, noslēdzās ar mazu atlikumu, kurpretim pagājušais gads, tāpat ar četriem koncertiem, izsmēlis apvienības līdzekļus. Minētais izskaidrojams ar jūtami pieaugušajiem izdevumiem un mazliet sarukušo abonentu skaitu. Koncertu apvienības vadība tomēr cer, ka abonentu skaits šinī sezonā atkal varētu pieaugt, jo pierādījies, ka atsevišķi koncerti Filadelfijā var pulcināt ap 300 klausītāju. Sadzirdēsim labi domāto aicinājumu un būsim atsaucīgāki mūsu kopējā latviskās kultūras lietā!

Sezonas abonentu kartes jau pārdošanā, un tautieši lūgti tās izpirkt pie apvienības kasiera Roberta Ķirsona, 5818 N. Camac Street, Philadelphia 41, Pa., vai arī pie pārējiem koncertu apvienības valdes locekļiem. Abonenta kartes cena visai sezonai 5 dolari (studentiem un vidusskolniekiem puscenas).

Filadelfijas koncertapvienības valdē darbojas: Valentīns Bērzkalns (priekšsēdis), Jānis Ūdris, Viktors Baštiks, Jānis Siliņš, Roberts Ķirsons un Dzidra Zeberiņa.

L.

GRAND RAPIDI, MICH.

● (V. Z.) Par izciliem sasniegumiem dažādās skautu mākās, ļoti labām vispārējām zināšanām un priekšzīmīgu stāju Andrejam Graubem piešķirta ērgļa skauta pakāpe.

● Skrundas skautu vienības vecāku sapulce notika Vienības draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās, 23. septembrī; tajā piedalījās 20 dalībnieki un to vadīja Jūl. Celmiņš. Vecāku padomē, kas reprezentētu roveru dzimtu, izraudzīja — P. Goltu, Aug. Gothardu, P. Strazdiņu; skautu pulciņu — Ž. Ciruli, J. Priedīti, J. Celmiņu; mazskautu pulciņu — A. Pastaru, J. Klaužu un A. Rumbergu. Aizvadīto gadu prakse parasti vecāku padomes priekšsēdi izraudzīja padomes sēdē. Šoreiz gāja citu ceļu, un to ievēlēja visi sapulces dalībnieki, pie kam drusku neparasti bija tas, ka tika pieprasīta aizklāta balsošana, un tās rezultātā padomes vadība tika uzticēta līdzšinējam — P. Goltam. Par sakarnieku pie amerikāņu skautu štaba arī palika līdzšinējais J. Celmiņš. Diezgan dzīvas bija sekojošās debates, kurās pieņēma atzinumus, ka nav izdarāma skautu darbinieku savstarpēja apdāvināšana atklātos sarīkojuma vakaros, un lai vecāku rīkotās bērnu dzimšanas dienas svinības netraucētu skautu nodarbības, jo svinību gadījumi bijuši par iemeslu iztrūkšanai no nodarbībām. Sapulcē izteica pateicību vad. v. M. Bārdiņai, vad. vietn. kand. L. Celmiņam un L. Priedītei, kas dažādos veidos sekmējuši skautu darbu.

VILMINGTONA, DEL.

● Vilmingtonas un apkārtnes Latviešu Kopa rudens sezonas aktivitātes uzsāka 17. septembrī ar kopīgu dievkalpojumu Concordia Luterāņu baznīcā un kopas svētdienas skolas mācības gada atklāšanu. Šogad skolu apmeklē 20 skolēni, vecumā no 4 līdz 11 gadiem. Daži no tiem dzīvo savas 45 jūdzes no Vilmingtonas, bet arī garais ceļš neatbaida no skolas apmeklēšanas. Mācības skolā noturēs divas reizes mēnesī un vecākai skolēnu grupai šogad pasniegs arī Latvijas vēsturi un ģeografiju.

Pie kopas pastāvošais jauktais koris mēģinājumus uzsāks tuvākā laikā. Kopas tautieši saziedoja $40,- latviešu radio raidījumu atbalstam Filadelfijā. Nauda, līdz ar piedāvājumu sniegt vienu raidījuma programmu vilmingtoniešu izpildījumā, nodota latviešu raidījumu vadībai Filadelfijā.

Kopas valde š. g. 20. septembra sēdē nolēma Ziemassvētku sarīkojumu rīkot š. g. 23. decembra vakarā New Century Club telpās, Kenett Square, Pa. Nākošie kopas dievkalpojumi paredzēti š. g. 22. oktobrī, 12. novembrī un 10. decembrī Concordia baznīcā, Vilmingtonā.

L.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev.-lut. latv. draudzē. Pļaujas svētki svētdien, 8. oktobrī, pl. 9.15 Bronksas Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu, māc. A. Ozols, solists; pl. 1 dienā Friportas Kristus baznīcā ar dievgaldu, māc. O. Gulbis; pl. 2 dienā Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; dievgalds; studentu biedrības Dziesmuvara koris, diriģents Bruno Skulte; pēc tam dāmu komitejas rīkots draudzes vakars pie klātiem galdiem un ar programmu. Dievkalpojums Džamaikā pārcelts uz 22. oktobri.

Dienvidkalifornijas latv. ev.-lut. draudzē dievkalpojumi oktobrī draudzes baznīcā, 2450 Griffin Ave., L. A. - 31.

8. oktobrī, plkst. 11.00, Pļaujas svētku dievkalpojums, māc. E. Caune. Plkst. 12.00 ārkārtas pilnsapulce dievnamā. Plkst. 12.45 Pļaujas svētku sarīkojums draudzes zālē. Referāts, kafijas galds. Priekšnesumi.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 8. oktobrī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

VALENTĪNE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

13. turpinājums

Vai arī viņa nu bija pieradusi pie neziņas, iespējusi pielāgoties šodienai, nedomājot par ritdienu? Jeb viņas jauniegūtā pilnīgā laime pie Pētera saniem neļāva saredzet ikdienas tumšās ēnas? Irenai ziema bija kļuvusi par pavasari. Uz mīlestības pamatiem plauka jauna dzīvība, caur mīlestības vārtiem atvērās jauna, daudz skaistāka pasaule. Viņas tumši zilās acis vēl klāja sapņainība, pagājušo stundu burvestība. Negribējās domāt par to, ka pēc dažiem mirkļiem Pēteris atkal aizies, bija labāk, ja domas pieķļautos brīdim, kad viņš atkal atgriezīsies pie viņas. Ausmai bija taisnība! „Atceries brīžus, kad bijāt kopā, un domā par tikšanās stundu, visu pārējo mēgini izslēgt no prāta..."

„Kamdēļ tu smaidi?" — klusumu pārtrauca Pētera balss, un Irēnas atbilde lika pasmaidīt arī viņam. „Kamdēļ? Tamdēļ, ka esmu tik laimīga, domāju par to, kad tu atkal būsi mājās..." Šodien, vairāk kā citām reizēm, Pēteris negribēja atstāt mājas. Vai tā bija nojauta? — Bet viņš nojautām neticēja, un bez tam, viņi nebūs tikai daži vīri. Municijas apsardzībai tika nozīmēti visi 1. vada vīri ar pašu Ziediņu priekšgalā. Un tomēr, atvadoties no sievas, viņam negribējās atstāt silto, gaišo istabu, negribējās spert soļus ārā tumsā un salā. Nakts šovakar šķita vēl tumšāka un saltāka kā citām reizēm, bet viņš bija karavīrs... Caur pievērtiem plakstiem vērojot vīra kavēšanos, Irēna maigi pasmaidīja un čukstēja: „Es tevi gaidīšu... nāc drīzi..." Viņa smaidīja, nezinot un nenojaužot, ka melnās ēnas jau stiepās un pārklāja ceļu, kur aizvijās Pētera soļi.

Viņi nebija vienīgie, kas šovakar atvadījās, lai nekad vairs nesatiktos. Arī Ielejās šovakar ciemojās sen neredzēts viesis.

Ielaižot pavēlo atnācēju, Ausma nevarēja noslēpt izbrīnu: „Edža, tu?" Slēpdams apmulsumu, Edgars neveikli iesmējās: „Vai tad mani vairs nelaidīsi iekšā?"

„Vai kādreiz esi palicis ārpusē?" — Ausma plaši atvēra durvis, caur kurām istabā ieplūda siltums. Viņas balsī skanēja skumjš pārmetums. Edgars zināja, ka bija pelnījis daudz ko vairāk. Ne jau Ausma bija vairījusies no viņa, bet tieši otrādi, lai gan kopš pirmās dienas starp viņiem bija noslēgts draudzības „līgums", — kas uz sirds, tas uz mēles. Cik skaidri un visos sīkumos viņš atcerējās iepazīšanos ar Austri, Ausmu un Silviju. Austra meitene viņam bija kļuvusi par māsiņu, ne jau tamdēļ vien, ka viņa sirds brīžiem nebūtu izjutusi tīri nebrāliskas jūtas pret plaukstošo brīnišķīgo Silviju, bet tamdēļ, ka Ausma, līdzīgi Aivaram, pazina tikai draudzības jūtas. Viss cits, kas varētu, vai nevarētu būt bijis, jau pašā sākumā tika izšķirts ar to, ka Silvija savā skatā bija ielikusi sirdi un dvēseli, veltītu viņam. Viņam bija patikušas daudzas meitenes, citas vairāk, citas mazāk, ikviena savādākā veidā, bet viņam arī bija saprāts vai nojauta, šķirot viegli iegūstamās no neiegūstamām. Visas sev apkārt bija uzcēlušas šķēršļus un šķērslīšus, bet vajadzēja mācēt saprast un atšķirt īstos šķēršļus no iedomu ,tos, kuļus nevarēja nobīdīt malā, un tos, kas it kā atkāpās paši, ja vien izteica gaidītos vārdus. Ak, vārdi, — tiem bija tik liels spēks, bieži vien tie bija vienīgā atslēga meiteņu sirds atvēršanai. Abas meitenes viņam iepatikās vienlīdzīgi, tikai Edgars nojauta, ka Ausma vēl nebija gatava atvērt savu sirdi, turpretim Silvija, gaišā, jautrā Silvija, viņa jau bija ieslīdējusi priekšmīlas plaukumā. Kā pumpurs veras saules siltajos glāstos, tā meiteņu sirdis atplauka, sastopot sen gaidītu un tikai viņai vienīgai zināmo pretskatu, kas lika nodrebēt krūtīm, ievilņoties jūtu stidziņām. Šādus skatus nevarēja neredzēt.

Edgars zināja, — un tomēr viņu mazliet it kā atbaidīja Silvijas pilnīgo, vienreizējo jūtu dziļums. Tām bija tikai viena nozīme, tikai viens ceļa mērķis, kuļam viņš vēl nebija gatavs. Bija labi būt Silvijas tuvumā, bet jaunekļīgais nebēdnīgums vilka arī citos, tikpat bezbēdīgos sāņceliņos ,kur nebija nopietnības, bija tikai acumirkļi, un Silvija klusēja. Viņa nevarēja nezināt, bet... No pārdomu straujā skrējiena viņu iztraucēja Ausmas klusā balss:

„Nāc!" Tikai tagad viņš ievēroja, cik sagurusi bija meitenes seja, cik daudz skumjākas kļuvušas acis, kurās jau tā bija pārāk maz prieka liesmiņu. Dažos vārdos viņa pateica, ka Silvija bija skolā, gatavojās Ziemsvētku sarīkojumam, un apklusa. Šķita, ka starp viņiem bija kāds neredzams žogs. Parasti Ausma ievadīja sarunu, bet šovakar viņa klusēja, kā gaidot un nogaidot kādu paskaidrojumu, ļaujot, lai viņš pats atrastu ceļa sākumu uz saprašanos. Silvijai pietiktu tikai ar to, ka viņš atkal bija atnācis, jo mīla un labestība piedod daudz, bieži vien bez paskaidrojuma vārdiem, bet draudzība? Vai arī draugi spēj saprasties bez vārdiem? Draudzība tiek celta uz saprašanās, izpratnes balstiem, un pēdējā laikā Edgars bija gājis pārāk tālu noslēpumainos ceļos, viņš pats bija vairījies no abām meitenēm, vai atpakaļceļš vēl bija iespējams?

Soļi var nemaldīgi atrast ceļu atpakaļ, bet vai arī sirds?

„Vai nevēlies glāzi tējas?" — Ausmas balss skanēja savādi vēsi, klusi un mierīgi. Saņemot piekritošu galvas mājienu, viņa tikpat mierīgiem, lēniem soļiem pazuda virtuves durvīs. Kur bija palicis viņas straujums? Viņš dzirdēja vieglus soļus, trauku skanošos piesitienus. Miers, klusums, mājīgums... Nekas šeit neatgādināja melno kārdinātāju, bet domās strauji iedrāzās pēdējā un pēdējo iepriekšējo vakaru citās mājās, citādā noskaņā, kur arī tika piedāvāta glāze, bet bija citādāka glāze, ar citādu padzērienu. Nāsīs ieplūda liepziedu smarža, bet tai cauri vijās citas smaržas, smaržas, no kurām reiba un apreiba prāts, kad negribējās klusēt, un Vera ... viņš nevarēja atcerēties, par ko īsti viņi runājuši. Ausma bija atgriezusies no virtuves un sniedza viņam glāzi, ... tika pasniegts arī negaidīts smaids, kas tomēr ātri, pārāk ātri atkal izdzisa. Klusums smacēja, tāpat kā pustumšā telpa, kur apgaismoja tikai viena svece. Ausma bija atkāpusies telpas attālākā stūrī, un viņš, pat neskatoties, zināja, ka viņa ... da patelcības vilnis, viņam bija dots laiks pārdomāt un pašam izšķirties par klusēšanu, vai dalīšanos savos domu gājienos, nemierā un nojautās, jo zināt viņš nezināja nekā. Laiks, — cik laika viņam bija atlicis? Tieši tagad, kad gribējās apturēt stundeņa skrējienu, tas traucās uz priekšu. Viņš reizē gaidīja un arī negribēja sagaidīt brīdi, kad viņa nojautas vai nu apstiprināsies, jeb arī pierādīsies tikai par iedomām, nejaušu sagadījumu virkni. Gribot ticēt pēdējam, viņš tomēr paredzēja pirmo, bet vēl nezināja, ka nojauta piepildīsies tik skarbā, tik neiedomājami asā veidā. Bija labi klausīties meitenes melodiju virknējumā, tās nomierināja, it kā pārķēla smagumu dvēselē, ļaujot tur ieplūst daļējam mieram. Pie pēdējās, tik bieži dzirdētās dziesmas, viņš strauji piecēlās: „Sudrabota gaisma aust!..." Kā paredzējums gaišākam rītam, bet tik skumji smeldzīgi melodiju vijumā... Arī viņam būs jāiet tumšā naktī, pretim baismai nezināmi un varbūtējai norēķināšanās stundai ar melno kārdinātāju, kuļa bija mācējusi panākt savus merķus ar degvīna un kaislies veniškīgo sajaukumu. Visvairāk sāpēja tas, ka viņš, gan nezinot un negribot, bet tomēr bija vainīgs un atbildīgs par tiem saviem zēniem, kas vairs nebija pārnākuši. Skaidrība, tās vēl nebija arī tagad! Viņš negribēja ticēt, ka Vera varētu būt tiešām spiegs, ziņu sniedzēja tiem, kas glūnēja un uzglūnēja no savām slēptuvēm, bet kas cits varētu zināt tieši to, ko zināja tikai daži?

Šķita, ka Ausma bija sapratusi viņa neizteikto domu gājienu un izpratusi viņa cīņu. Ir atbildes, ko atnes dēļ klusums, ja vien spēj ieklausīties elpā, nojaust neredzamo, bet nemaldīgo patiesību. Viņas acis vairs neslēpa klusu pārmetumu, skropstas neslēpa jautājumu, sīkie pirksti viegli pieskārās kaļavīra piedurknei:

„Edža, —" balss vibrējumā skanēja mierinājums, „tev šonakt svarīgs uzdevums." Viņa nejautāja, bet mēģināja ieskatīties drauga sejā, kas vērsās pret tumšo logu. „Es biju dusmīga, ne jau par to vien, ka tu sāpināji Silviju, bet vairāk par to, ka..." Edža spēji sarāvās un izdvesa: „Nesaki! Es zinu, — tagad zinu..." Līdz ar vārdiem bija nokritis arī smagums. Slaidā jaunekļa pleci atkal vingri pacēlās, skats droši ieslīdēja tumšajās acu dzelmēs: „Pasaki Silvijai, ka es... Nē, saki tikai, ka es atgriezīšos. Ir labi, ka viņas nebija mājās, jo es nebūtu zinājis, ko viņai teikt un kā. Es nevaru paskaidrot, varbūt kādreiz, varbūt..." Viņa skats vēlreiz noglāstīja tumšo matu vijumu, pieskārās viegli drebošiem plakstiņiem, kas pacēlās un ļāva ieskatīties valgā mirdzumā, bālajos vaigos jau atplaiksnījās smaida vēstneši. Droši un paļāvīgi viņa pacēlās pirkstgalos un viegli pieskārās siltām lūpām pie kaļavīra vaiga.

„Ai, taurenīt," viegli nopūtās Edgars, „laimīgs būs tas zēns, kas reiz...", bet Ausma neļāva viņam izteikt tālāko, jeb arī tālākie vārdi izgaisa meitenes „čš..." klusinājumā. Izejot nakts tumsā, Edža atcerējās viņas pēdējos vārdus: „Pasveicini Aivaru..." Vai Ausma tiešām tā bija teikusi? Bet viņa tak Aivaru nepazina, — jeb tomēr? Pie domām, ka Ausmas atvadu skūpsts varētu būt domās adresēts citam kaļavīram, Edgars pasmaidīja, vingru un cietu soli sperot sniega irdenumā, viegli pārlēcot kupeniņas, ko vējš bija sadzinis vienkopus. Putenis bija rimis, vismaz viens putenis ,jo citiem puteņiem vēl bija lemts turpināties.

(Turpinājums sekos)

Vass & Rendek

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).

Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ZILĀ APLOKSNE

Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.

280 lapas puses, glīti iesieta, cena $ 3.75.

Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā

TĒVIJAS SARGS,

10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

VILNI BIRZGALI,

bijušo latviešu leģionāru.

meklē mātes māsa M. MUCENIEKS.

Ziņas iesniegt „Latvija Amerikā", 123 Huron St. Toronto 2-B, Ont.

VISU MŪŽU PA ZIEMEĻIEM

(Pārnesums no 1. lpp.)

Vinipegā, Bostonā un Ņujorkā, bet nekad tālāk par krogu netiku. Ja arī kāda pie dzeršanas galda solījās, tad otrā rītā tā centās, cik ātri varēdama, no manis vaļā tikt, jo kas gan grib nākt līdzi meža brālim."

„Jums vajadzēja mežu atmest un apmesties kādā pilsētā uz dzīvi, tad tā lieta, varbūt, būtu iegrozījusies pavisam citādi", es gribu novērst viņa valodā rūgtumu.

„Jā, vajadzēt jau vajadzēja daudz ko, bet ne katrreiz dzīvē tā iznāk, kā to izdomā. Vairākas reizes jau biju cerējis apmesties pilsētā, bet bija ļoti grūti dabūt darbu, un ja arī dabūju, tad alga bija tik maza, ka nekādā ziņā nevarēja iztikt. Mežā vismaz nav nekādu izdevumu. Ja tikai ir sāls, sērkociņi un patronas bisei, tad badā nenomirsi. Un otrkārt, nav nekādu rūpju." Jānis izdzer piepildīto alus glāzi.

„Bet vai nekļūst garlaicīgi?" es, atkal piepildot glāzes, iejautājos.

„No sākumā jā, jo cilvēks sākumā par daudz domā. Vēlāk, pēc gada, viņš ir tā pieradis, ka nekā vairs nedomā, bet tikai vēro — un jo viņš vairāk vēro, jo vairāk sāk saprast, cik skaista ir daba un visa Dieva pasaulīte. Jūs pilsētās no šī skaistuma nekā nezināt."

Es gan īsti nezinu, bet man liekas, ka Kanadas meži taču ir briesmīgi."

„Jums taisnība. Mežs izliekas briesmīgs, kamēr jums salīdzinājums stāv acīs ar tīrumu un dārzu puķēm, rozēm, bet tās ātri izzūd un aizmirstās, un tikai tad jūs sākat saprast dabu.

„Vai savās medību gaitās esat sastapuši arī kādu citu latvieti?" atkal iejautājos.

„Ļoti daudz. Sevišķi krizes laikos. Tagad vecie izmiruši un jaunie nenāk. Kad 1914. gadā francūzis nomira, tad biju sameties kopā ar Kļaviņu no Trentelberga, bet to nosita indiāņi, jo bija iemācījies šmaukt."

„Vai esat mēģinājis medīt kopā ar indiānieti, ko esmu dzirdējis no citu mednieku nostāstiem?"

„Jā, pāris gadus izmēģināju, bet apnika, jo indiānietes verdziskā padošanās ir panesama tikai zināmu laiku, pēc tam viņa sāk riebties, un tā ir jāatstāj."

„Vai nevarējāt mēģināt kādu balto sievieti aizvest uz ziemeļiem?"

„To tiešām netiku darījis, jo baltā sieviete ciešās vienīgi līdz zināmam platuma gradam. Sākoties eskimu territorijai, baltā sieviete vienkārši neiztur un krīt histerijā. Kāds vācietis bija paņēmis līdz savu sievu. 1927. gada pavasarī viņš saslima ar plaušu karsoni un nomira. Atraitne palika pie manis un tiešām turējās labi, bet pārejot eskimu parallēli, tā kļuva grūtsirdīga un bāla, no visa atteicās ar lielāko apatiju. Neatlika nekas cits, ka viņu aizvedu uz Edmontonu, kur tā vēlāk atkal apprecējās."

„Par politiku jūs laikam neinteresējaties?" atkal iejautājos.

„Kā nu ne. Vienīgi mani spriedumi ir citādi. Kopš izgudrots radio, to viemēr nesāju līdz, un esmu klausījies visu pasauli. Tā kā nav neviena, ar ko pārrunāt dzirdēto, tad paša spriedumi ir arī galīgi, un neviens tos nespēj iespaidot."

„Ko jūs sakāt par komūnismu?" es tā bailīgi iejautājos, bet redzēdams, ka mana galda biedra seja nemaz uz jautājumu nepārmainās, vēl turpinu:

„Vai domājat, ka tas spēs Rietumus uzvarēt?"

„Jaunības dienās es komūnismu cienīju, bet tagad to ienīstu. Ja būtu dzīvojis pilsētā un nevis mežā zem egles, tad noteikti būtu arī bijis komūnistu partijas biedrs. Pēdējie notikumi tomēr rāda, ka šī iekārta ir kaut kas briesmīgs, un ja vien būtu bijis jaunāks, es būtu bijis pirmais cīnītājs pret to. Es nevaru tikai saprast vienu, kāpēc izglītotā Rietumu pasaule ir tik muļķīga." Alus glāze atkal ielīst mana sarunu biedra bārdā, tad viņš strauji pieceļas un saka:

„Nu man jāsteidzas uz vilcienu. Esmu darīšanas nokārtojis, un varu doties atpakaļ."

„Bija ļoti patīkami jūs satikt. Varbūt, ka varat palikt līdz rītam?" jautāju savādajam tautietim.

„Nē, nē, es negribu ne ar vienu pārmērīgi iedraudzēties. Draudzība vienmēr rada kādas saistības, no kuŗām es ļoti baidos. Esmu izticis bez saistībām, dzīvojot visu mūžu, un gribu arī bez tām nomirt."

„Vai drīkstu zināt, kur jūs dzīvojat?" es tomēr atļaujos jautāt, neskatoties uz viņa nevaļu.

„Esmu apmeties pie Mc Kenzie River, kāda ezera malā. Tūr kāds bagāts amerikānis ir nopircis medību apgabalu un vasaras rezidenci. Vasarā tur sarodas ļoti daudz zvejnieku, mednieku un citu izpriecu mīļotāju. Esmu šīs izpriecu rezidences vadītājs. Biju iebraucis Vinipegā nokārtot dažas darīšanas, un nu steidzos atpakaļ uz medību sezonas atklāšanu, kad tur saradīsies vismaz 10 — 15 amerikāņu lidmašīnu ar medniekiem. Tā nu sveiki un uz redzēšanos: ja brauciet uz ziemeļiem, neaizmirstiet Mc Kenzie Lodge Falls John Cikur", un mans draugs vingriem soļiem pazūd Portage ielas ļaužu burzmā.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

MEDĪJUMI

Labi sagatavoti medījumi pieder pie smalkiem ēdieniem, kuri ne vien garšīgi, bet arī viegli sagremojami. Medījumi tiek arī sagatavoti dažādos cepumos.

Visiem medījumiem jāizņem iekšas un jāļauj kādas dienas nostāvēties. Pirms uzglabāšanas notīra asiņainās vietas un pakaŗ vēsās telpās. Ja medījumus gatavo tūliņ, tad tie ir sīksti un negaršīgi.

Dažus no medījumiem marinē. Marinējot gaļa zaudē savu specifisko garšu. Vecāki medījumi ir jāmarinē, jo tad gaļa kļūst mīkstāka.

Marinēšanai ņem 2 daļas ūdens un vienu daļu galda etiķa, pieliek piparus, virces, paegļu ogas, sīpolus, uzvāra, atdzesē un pārlej pār gaļu. Medījumus cep un sautē. Medījumi vārīti netiek, jo gaļa tad paliek cieta un ir negaršīga.

Tā kā medījumu gaļa ir liesa, tad pirms gatavošanas iespeko, bet mazākiem putniem piesien speķa šķēlītes. Medījumus speko pa šķiedrai, bet meža putnus pret šķiedru.

Medījumus pa lielākai daļai pasniedz karstus, bet tie ir garšīgi arī aukstā veidā.

STIRNAS MUGURA 12 PERSONĀM

Labi nogulējušos stirnas muguru notīra, novelk plēves, iespeko un ierīvē ar sāli. Tad izkausē ½ mārc. sviesta, ieliek gaļu pannā, pārlaista ar sviestu, pārklāj ar sviestā samērcētu pergamenta papīru un cep krāsnī, bieži aplaistot, apmēram vienu stundu. Aplaistot viemēr pa druskai pielej verdošu ūdeni. Kad cepetis gandrīz gatavs, pielej ¼ kvarta skāba krējuma. Kad gaļa gatava, izņem un uzvāra mērci ar 1 glāzi sarkanvīna.

Stirnas muguru pasniedz ar sautētiem kastaņiem, pildītiem tomātiem un brūni ceptiem kartupeļiem. Kā salātus pasniedz brūkleņu ievārījumu vai arī skābus gurķus.

STIRNAS GURNA CEPETIS 12 PERSONĀM

Dažas dienas nostāvējušos vai pienā izmērcētu stirnas gurna gabalu rūpīgi nomazgā, nolupina plēves, iespeko un ierīvē ar sāli. Pannā izkausē ½ mārc. sviesta, ieliek cepeti un, bieži aplaistot ar skābu krējumu, cep vienu stundu, tad cepeti apgriež, pārlaista ar krējumu, pielej pie mērces 1 glāzi sarkanvīna un cep vēl ½— 1 stundu, atkarībā no cepeša lieluma. Mērci var arī pietumēt, tad izkāš un pasniedz galdā.

BRIEŽA CEPETIS, SKĀBS

Lielu, mīkstu gurna gabalu ieliek marinādē un patur apm. 2 nedēļas. Pirms cepšanas gaļu nosusina, ierīvē ar sāli, mazliet pipariem un ingveru ,iespeko, tad liek pannā izkausētā sviestā un cepot bieži aplaista. Cepšanas laiks 3 — 4 stundas. Mērcei var pieliet mazliet sarkanvīna.

BRIEŽA BĪFSTEKS 6 PERSONĀM

3 mārc. brieža gaļas filē gabalu sagriež glītās šķēlītēs, sadauza ar āmuru, pārkaisa [illegible] pipariem, un cep sviestā [illegible] uguns. Un pannas atlik[illegible] sviestam pieliek vēl karoti sviesta un pielej mazliet ūdens, uzvāra un pārlej bīfstēkiem. Bīfstēka šķēlītes saliek uz bļodas un apkārt liek sarīvētus mārrutkus. Klāt var dot dažādas dārza saknes.

Ja vēlas, mērcei var pievienot arī skābu krējumu, piegriezt dažus šampiņonus, kā arī pierīvēt 1 sīpolu. Tad var klāt pasniegt novārītus kartupeļus.

SAUTĒTS ZAĶIS 8 PERSONĀM

Katliņā izkausē 1 ēd. kar. sviesta, ar dažām šķēlītēm speķa, ieliek gabaliņos sacirsto, iespekoto zaķi, apcep brūnu, pielej pāris karotes ūdens, pieliek sāli, pāris graudu piparu un kadiķu ogas, un sautē aizvākotu. Kad gaļa tuvojas gatavībai, pievieno skābu krējumu un, ja vēlas, var arī pievienot glāzi sarkanvīna. Pie zaķa cepeša var dot klāt novārītus kartupeļus, skābus gurķus un brūkleņu ievārījumu.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet

„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"

KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.

296 Queen St., W., TORONTO.

TEL. EM 2-3226.

Dibināta 1926. gadā.

SAVIENOTĀS VALSTIS

Karl Ehmer PORK STORES

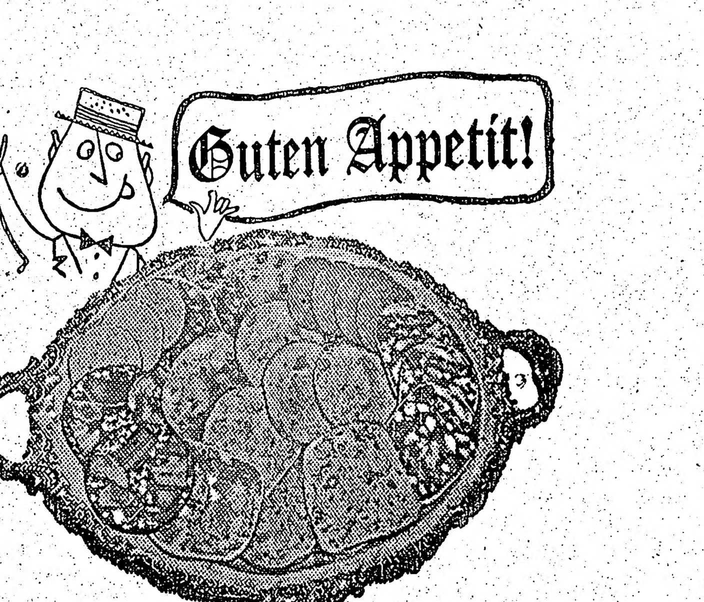

63 35 Fresh Pond Road, Ridgewood 27 N. Y.

62 02 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.

136 35 Roosevelt Ave. Flushing N. Y.

415 86-th Street, Brooklyn N. Y.

68 38 Forest Ave. Ridgewood 27 N. Y.

69 39 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.

185 24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows

84 Main Street, Hempstead, N. Y.

4380 White Plains Road, Bronx, N. Y.

30 New Street, Huntington N. Y.

230 East 86-th Street, New York

370 Main Street, Poughkeepsie N. Y.

9 Bank Street, Peekskill, N. Y.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

piedāvā DV Grāmatnīca

A. P. Mierkalns — MĪLAS UNIVERSS ....dzejoļi	$3.50
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anšl. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUŠIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBĪDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristīne Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
Aleksandrs — ZILĀ APLOKSNE — spiegu gaitas	$3.75
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
A. Brigadere — KVĒLOŠĀ LOKĀ — romāns I-II	$6.00
Ž Žono — PASAULES DZIESMA — romāns	$3.80
F. E. Sillanpē — VĪRA CEĻŠ — romāns	$3.20
K. Hamsuns — SIEVAS PIE AKAS — romāns	$3.80
J. Cirulis — MŪZIKANTA PIEZĪMES — atmiņas	$3.60

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

KUR DABŪJAMI GAĻAS UN ZIVJ[U] PRODUKTI LATVIEŠU GAUMĒ?

Toronto, 363 Roncesvalles Ave., Tel. LE 2-8762.

L. LĪDUMA

GAĻAS UN DELIKATES[Ū] VEIKALS

Pašu gatavoti gaļas izstrādājumi: ... das desas, aknu pastēte, vārīti ... vēti šķiņķi. Fileja, rolādes, cepti ... Galerts. — Gaļas un kartupeļu ...

Dažādas svaigas un žāvētas gaļas ... — Ceptas reņģes un līdakas ... VISS PAŠU GATAVOTS. ŽĀVĒTI ZUŠI — NĒĢI — ... Aukstī uzgriežamie. Dažādas importētas delikates...

VIESĪBĀM UN ĢIMEŅU GODIEM PASŪTINĀJ... PIEGĀDĀJAM MĀJĀS.

LITHUANIAN TRADING ...

Latviešu nod. piedāvā Ziemsvē...

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1

3¼ jardi vilnas materiāla 1 uzvalkam vai dāmu ... (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).

4 jardi rievota samta kleitai vai kostīmam (zaļš, ... vai tumši zils).

3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).

Cena $ 29.95.

DUBULTA ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1

6½ jardi vilnas materiāla 2 uzvalkiem vai kostīmi... zils, brūns vai tumši pelēks).

8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostīm... gaiši vai tumši zils).

6 jardi poplina krekliem vai blūzēm (balts).

Cena $ 57.40.

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 2

3¼ jardi vilnas materiāla uzvalkam vai kostīma... zils, brūns vai tumši pelēks).

3 jardi vilnas materiāla sieviešu vai vīriešu mē... zils, tumši zils vai melns).

4 jardi rievota samta vienai kleitai vai kostīm... gaiši zils vai tumši zils).

4 jardi puķota nailona vienai kleitai vai div... (dažādās nokrāsās).

3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).

Cena $ 55.-.

ZIEMSVĒTKU SAINIS Nr. 3

6½ jardi vilnas materiāla 2 dāmu kostīmiem (tu... pelēks).

6½ jardi vilnas materiāla 2 kungu uzvalkiem ... brūns vai tumši pelēks).

8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostī... gaiši vai tumši zilā krāsā).

4 jardi puķota nailona kleitai vai 3 blūzēm (... krāsās).

3 jardi poplina kreklam vai 2 blūzēm (balts).

Cena $ 79.-.

Pasūtinājumus adresēt —

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU N...

123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont...

Penma[ns]

"71" UNDERW[EAR]

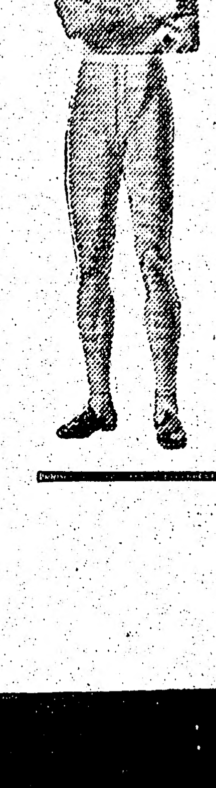

Ērta valkāšana, labi tur siltumu, viegli mazgājama ziemas apakšveļa, pagatavota no dabiskiem merino fabrikātiem. Pilnīga labuma jūta par pieņemamām cenām — vērtīga apakšveļa: krekli, kombinētā apakšveļa, vīriešiem un zēniem.

SLAVENS kopš 1868.

71-PO-7

ĻIEM

„Par politiku jūs laikam neinteresējaties?" atkal iejautājos.

„Kā nu ne. Vienīgi mani spriedumi ir citādi. Kopš izgudrots radio, to viemēr nesāju līdz, un esmu klausījies visu pasauli. Tā kā nav neviena, ar ko pārrunāt dzirdēto, tad paša spriedumi ir arī galīgi, un neviens tos nespēj iespaidot."

„Ko jūs sakāt par komūnismu?" es tā bailīgi iejautājos, bet redzēdams, ka mana galda biedra seja nemaz uz jautājumu nepārmainās, vēl turpinu:

„Vai domājat, ka tas spēs Rietumus uzvarēt?"

„Jaunības dienās es komūnismu cieniju, bet tagad to ienīstu. Ja būtu dzīvojis pilsētā un nevis mežā zem egles, tad noteikti būtu arī bijis komūnistu partijas biedrs. Pēdējie notikumi tomēr rāda, ka šī iekārta ir kaut kas briesmīgs, un ja vien būtu bijis jaunāks, es būtu bijis pirmais cīnītājs pret to. Es nevaru tikai saprast vienu, kāpēc izglītotā Rietumu pasaule ir tik muļķīga." Alus glāze atkal ielīst mana sarunu biedra bārdā, tad viņš strauji pieceļas un saka:

„Nu man jāsteidzas uz vilcienu. Esmu darīšanas nokārtojis, un varu doties atpakaļ."

„Bija ļoti patīkami jūs satikt. Varbūt, ka varat palikt līdz rītam?" jautāju savādajam tautietim.

„Nē, nē, es negribu ne ar vienu pārmērīgi iedraudzēties. Draudzība vienmēr rada kādas saistības, no kurām es ļoti baidos. Esmu izticis bez saistībām, dzīvojot visu mūžu, un gribu arī bez tām nomirt."

„Vai drīkstu zināt, kur jūs dzīvojat?" es tomēr atļaujos jautāt, neskatoties uz viņa nevaļu.

„Esmu apmeties pie Mc Kenzie River, kāda ezera malā. Tur kāds bagāts amerikānis ir nopircis medību apgabalu un vasaras rezidenci. Vasarā tur sarodas ļoti daudz zvejnieku, mednieku un citu izpriecu miļotāju. Esmu šīs izpriecu rezidences vadītājs. Biju iebraucis Vinipegā nokārtot dažas darīšanas, un nu steidzos atpakaļ uz medību sezonas atklāšanu, kad tur saradīsies vismaz 10 — 15 amerikāņu lidmašīnu ar medniekiem. Tā nu sveiki un uz redzēšanos: ja brauciet uz ziemeļiem, neaizmirstiet Mc Kenzie Lodge Falls John Cikur", un mans draugs vingriem soļiem pazūd Portage ielas ļaužu burzmā.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu
izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

...S GRĀMATAS
...DV Grāmatnīca

...S UNIVERSS ...dzejoļi	$3.50
... ZARS — romāns	$3.20
...TI STĀSTI	$4.50
...PUBLIKA — romāns	$5.20
...as eps	$8.40
...ĒLE — dzejas	$2.95
...PAR JĒZU	0.90
...IĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
...	$0.50
...S NIEDRA	$4.80
...S ZARS — romāns	$3.60
...I — romāns	$3.60
...I — romāns	$4.00
...TA — DIEVS, romāns	$4.50
... atmiņas	$4.00
...OKLE — dzejoļi	$2.80
...S MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
...VIŅA KOŖI — ...	$6.00
...ŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
... SPĀRNI — romāns	$3.90
...GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
...ELCEĻI — romāns	$5.50
...ASE — dzejoļi	$3.00
...AIZBĪDŅI LŪST	$5.00
...LTŪRAS SAKNES	$2.40
...IS KALNS — romāns	$4.50
...R AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
...KSNE — spiegu gaitas	$3.75
... ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
... LOKĀ — romāns I-II	$6.00
...ZIESMA — romāns	$3.80
...EĻŠ — romāns	$3.20
...PIE AKAS — romāns	$3.80
... PIEZĪMES — atmiņas	$3.60

..., Toronto 2-B, Ontario.

KUR DABŪJAMI GAĻAS UN ZIVJU PRODUKTI LATVIEŠU GAUMĒ?

Toronto,
363 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 2-8762.

L. LĪDUMA

GAĻAS UN DELIKATEŠU VEIKALS

Pašu gatavoti gaļas izstrādājumi: visādas desas, aknu pastēte, vārīti un žāvēti šķiņķi. Fileja, rolādes, cepti cāļi. — Galerts. — Gaļas un kartupeļu salāti.

Dažādas svaigas un žāvētas gaļas šķirnes.
— Ceptas reņģes un līdakas —
VISS PAŠU GATAVOTS.
ŽĀVĒTI ZUŠI — NĒĢI — LASIS.
Auksti uzgriežamie.
Dažādas importētas delikateses

VIESĪBĀM UN ĢIMEŅU GODIEM PASŪTINĀJUMUS PIEGĀDĀJAM MĀJĀS.

LITHUANIAN TRADING Co.

Latviešu nod. piedāvā Ziemsvētkiem

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1

3¼ jardi vilnas materiāla 1 uzvalkam vai dāmu kostīmam (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
4 jardi rievota samta kleitai vai kostīmam (zaļš, gaiši zils vai tumši zils).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).

Cena $ 29.95.

DUBULTA ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1

6½ jardi vilnas materiāla 2 uzvalkiem vai kostīmiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostīmiem (zaļš, gaiši vai tumši zils).
6 jardi poplina krekliem vai blūzēm (balts).

Cena $ 57.40.

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 2

3¼ jardi vilnas materiāla uzvalkam vai kostīmam (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
3 jardi vilnas materiāla sieviešu vai vīriešu mētelim (zaļš, zils, tumši zils vai melns).
4 jardi rievota samta vienai kleitai vai kostīmam (zaļš, gaiši zils vai tumši zils).
4 jardi puķota nailona vienai kleitai vai divām blūzēm (dažādās nokrāsās).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).

Cena $ 55.-.

ZIEMSVĒTKU SAINIS Nr. 3

6½ jardi vilnas materiāla 2 dāmu kostīmiem (tumši zils vai pelēks).
6½ jardi vilnas materiāla 2 kungu uzvalkiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostīmiem (zaļā, gaiši vai tumši zilā krāsā).
4 jardi puķota nailona kleitai vai 3 blūzēm (dažādās nokrāsās).
3 jardi poplina kreklam vai 2 blūzēm (balts).

Cena $ 79.-.

Pasūtinājumus adresēt —

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻAI
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada

Penmans

"71" UNDERWEAR

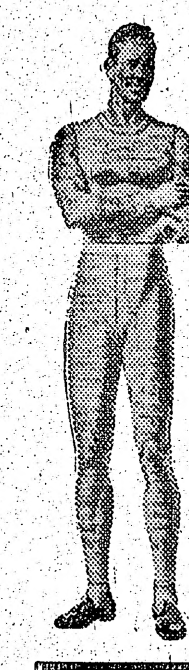

Ērta valkāšana, labi tur siltumu, viegli mazgājama ziemas apakšveļa, pagatavota no dabiskiem merino fabrikātiem. Pilnīga labsajūta par pieņemamām cenām — nepārspēta, vērtīga apakšveļa: krekli, kombinētā apakšveļa, vīriešiem un zēniem.

SLAVENS kopš 1868.

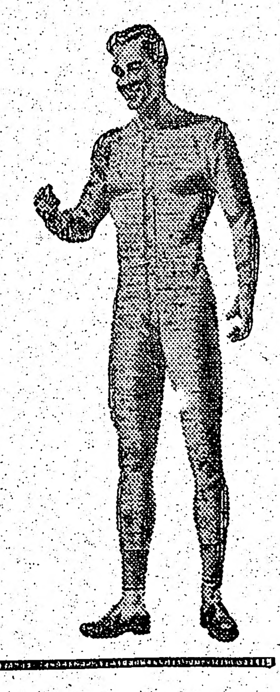

71-FO-7

PĀRSŪTĪT NAUDU UZ RĪGU

IR VIENKĀRŠA LIETA CAUR BANKU

Vienalga, vai jūs vēlētos pārsūtīt naudu uz Rīgu vai Dobeli, banka jums to var izdarīt.

Daudzi kanadieši sūta naudu uz citām zemēm daudz un dažādām vajadzībām. Personas bieži naudu sūta kā dāvanas, vai arī lai palīdzētu radiniekiem vai piederīgajiem. Uzņēmumi sūta naudu, lai kārtotu maksājumus par izdarītajiem pirkumiem citās zemēs. Nav svarīgi, kādai vajadzībai domāts naudu pārsūtīt, banka to veic akurāti, līdz ar to nav ne mazāko bažu par naudas saņemšanu.

Lai to izdarītu, jums vienkārši jāiegriežas jums tuvumā esošajā bankas nodaļā, jāizsaka sava vēlēšanās. Jums vienīgi jāpasaka bankas nodaļai, cik lielu summu vēlaties pārsūtīt, uzdodot naudas saņēmēja vārdu un adresi. Līdz ko tiks izpildīti attiecīgie formulāri, banka kontaktēs bankas korespondentus tajās zemēs, uz kurieni jūs vēlaties naudu sūtīt. (Toronto - Dominion bankai ir pārstāvji un korespondenti visā pasaulē). Pēc tam valsts banka Latvijā paziņos personai vai firmai, ka uz tās vārdu ir pienākusi nauda. Peteikumus banka nosūta pa parasto, vai gaisa pastu, vai arī steidzīgos gadījumos pa telegrāfu vai pat telefonu.

Ceļotāji, lai ietaupītu laiku un arī būdami piesardzīgi, nodrošina naudas pārvadāšanu, jau iepriekš pārsūtot attiecīgās summas uz vajadzīgajām vietām. Tāpat kanadieši, braucot atvaļinājumā vai atpūtā uz Floridu, jau iepriekš nokārto naudas pārskaitīšanu uz bankām, kas tiem ir parocīgākas tajā vietā, kur tie paredzējuši uzturēties.

Naudas pārsūtīšana uz citām zemēm ir viena no daudzajām bankas operācijām, ko Toronto - Dominion banka jums piedāvā. Ja jūs vēlētos sīku informāciju vai tuvākus paskaidrojumus, aizejiet uz jūsu dzīves vietas tuvumā esošo Toronto Dominion bankas nodaļu un aprunājaties ar nodaļas vadītāju. Variet būt pārliecināti, ka jūs saņemsit bagātīgu informāciju un pilnīgas atbildes uz jūsu jautājumiem. Ieplānojiet jau laikus, un pēc iespējas drīzāk aizejiet pie bankas nodaļas vadītāja, un tad jūs redzēsit, ka...

Ļaudis redz starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

Banka, kas raugās nākotnē.

1958. gada modeļa
BUICK'S
pārdodams tieši no īpašnieka.
Labā braukšanas kārtībā ar jaunām riepām.
Zvanīt
WA 2-4873
vai
AV 5-4247,
Toronto.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
J. GAILĪTIS.
12 Green Meadow Rd.,
Hamilton, Ont.

Kungs vieninieks
MEKLĒ
2 ISTABU DZĪVOKLI ar virtuvi.
Zvanīt katrā laikā.
465-8984, Toronto.

Coxwell - Gerrard rajonā
IZĪRĒJAMAS
2 istabas ar virtuvi.
Parkošana.
Zvanīt HO 3-0338, Toronto.

Bloor - Ossington rajonā
IZĪRĒJAMAS
2 istabas ar virtuves lietošanu.
Zvanīt LE 1-8498, Toronto.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

ST. CATHARINES LATVIEŠU MEDNIEKU - MAKŠĶERNIEKU KLUBA

BALLE

š. g. 14. oktobrī, plkst. 7,30 vakarā,
„RESTAURANT de la SALLE" Napoleona zālē.
Q. E. - Genevas ielas krustojumā, līdzās Loblaws.

● DEJA. ● ATSPIRDZINĀJUMI.

Spēlēs: VĀCU DEJU KAPELLA.

Laipni ielūdz KLUBA VALDE.

NĀCIET UN SKATIET
PIRMO GADSKĀRTĒJO
NACIONĀLI - ETNISKO
IZSTĀDI

No otrdienas, 3 okt. līdz sestdienai, 7. okt. no plkst. 10,30 rītā līdz plkst. 11,30 vakarā, Palace Pier telpās, Lakeshore Rd., Toronto.
Ar Queen tramvaju līdz Riverside Dr., un tad ejiet uz dienvidiem. Plašas parkošanas iespējas.

26 etniskās grupas uzstāsies
„VECĀS PASAULES SKATĒ",

● Rūpniecības un citi ražojumi. ● Etnisko grupu ražojumi. ● Etnisko grupu mākslinieku darinājumi. ● Pārtikas rūpniecības ražojumi no vairākām zemēm. ● Kontinentāla atmosfaira. ● Skaistuma karalienes vēlēšanās un Modes skate.

● Internacionāla koncertprogramma katru vakaru: Tautas dejas, koŗu dziesmas, vingrošana, solisti, — piedalās izcilākie etnisko grupu talanti.

NĀCIET AR VISU ĢIMENI —
ŠĪ IR JŪSU IZSTĀDE!
VISU NĀCIJU BALLE
SESTDIEN, 7. OKTOBRĪ.
Ieeja 50 ¢.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Švelcē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

SKAISTĀKĀ UN PIEMĒROTĀKĀ DĀVANA

TIKAI LĪDZ 15. OKTOBRIM
1 9 6 1
LATVIEŠU
TAUTAS DZIESMAS
12 sējumos
par
$ 48.00.

Jūs variet pasūtināt līdz 15. oktobrim,

Grāmatas glītā audekla sējumā, un brīvā tirgū maksā à $7.20.

Jūs ietaupiet $38.40, ja izpildiet šo kuponu nekavējoši un atsūtiet to līdz ar naudu

DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, CANADA.

Lūdzu piesūtīt LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS no 1. — 12. sējumam uz šādu vārdu:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju samaksai: čeku, naudas pārvedumu par $ 48.00.

Datums: Paraksts:

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

KENEDIJS RUNĀS AR GROMIKO

Paredz, ka apspriede notiks piektdien.

Vašingtonā. Kā jau to iepriekš varēja paredzēt, Berlīnes dēļ kara nebūs un konflikta risināšana pamazām ieslīd tik iemīļotajā konsistences plāksnē. Vairākās apspriedēs ASV ārlietu ministrs Rasks un Pad. Savienības ārlietu ministrs Gromiko jau tiktāl tikuši, ka šīs nedēļas beigās paredzama prezidenta Kenedija tikšanās ar Gromiko, lai „mēģinātu atrisināt Berlīnes krīzi”. Tā ziņoja Baltā nama preses sekretārs Piers Salingers.

Gromiko sagatavojies doties uz Maskavu 8. oktobrī, lai piedalītos komūnistu partijas kongresā, kā arī informētu savu „bosu” Chruščevu par ASV prezidenta ieskatiem. Šinī sakarībā paredz, ka Kenedija un Gromiko apspriede notiks piektdien.

Abu ārlietu ministru pārrunu rezultāti oficiāli neizpaužas. Nekādu tuvināšanās pagaidām nav panākts, tomēr esot izredzes, ka sarunas varētu piedzīvot labvēlīgu atrisinājumu Berlīnes saspīlējumam.

Lords Home pēc atgriešanās Londonā no ASV presei izteicās visai optimistiski par sarunu iznākumu, jo viņam radies iespaids, ka „krievi saprot” Berlīnes īpatnējo situāciju un sabiedroto prasības pēc netraucētas satiksmes pār Austrumvācijas teritoriju.

DE GOLLS DEKLARĒ STINGRU NOSTĀJU

FRANCIJAS PREZIDENTA ATKLĀTĀ VALODA

Parīzē. Prezidents de Golls savā radio un televīzijas runā, kā pārraidīja ne tikai Francijā, bet arī Alžīrijā, uzsvēra, ka franču tautai pienācis brīdis izšķirties par nelokāmu nostāju iepretim diktatorisko režīmu pārstāvjiem.

„Nekas nebūtu bīstamāks mums pašiem, mūsu drošībai un mieram, kā soli pa solim atkāpties tās varas priekšā, kas mūs apdraud,” uzsvēra prezidents, izskaidrodams savu plānu policijas spēku tūlītējai norīkošanai uz Alžīriju, lai pārraudzītu Alžīrijas tautas nobalsošanu. Prezidents izteica gatavību atsākt miera līguma pārrunas ar Alžīrijas mierniekiem, izstrādāt Alžīrijas pašnoteikšanās statūtus, kā arī nokārtot Franko - Alžīrijas sadarbības jautājumu.

Prezidents norādīja alžīriešu pārstāvjiem pašiem nekavējoties ķerties pie tautas nobalsošanas izkārtošanas, apsolīdams franču bruņoto spēku (policijas) atbalstu alžīriešu pagaidu valdības darbībā.

„Mēs sakām alžīriešiem, ka Alžīrijas miers un nākotne ir viņu pašu noteikšanā,” teica prezidents, skaidri norādīdams, ka, lai kas arī Alžīrijā notiktu, Francija tai neliegs savu atbalstu un aizsardzību.

De Golls savā runā pieskārās arī pasaules politikā radītajam saspīlējumam, pieminēdams Francijas lomu Eiropas brīvo tautu saimē, un aicināja arī Francijas sabiedrotos stāvēt stingri un noteikti pret komūnistu bloka vienmēr pieaugošām prasībām.

PEKINGA VICINA DŪRES UN DRAUD

SARKANĀS ĶĪNAS 12 GADU SVINĪBAS

Pekinga, 2. oktobrī. Atzīmējot sarkanās virskundzības 12 gadu pastāvēšanu Ķīnā, galvaspilsētā notika grandiozas parādes, piedaloties lielām karaspēka masām un reprezentējot visas ieroču šķiras, ieskaitot gaisa floti.

Savā runā valdības galva Čuenlajs izteica vēlēšanos sadzīvot mierā ar visām nācijām, ieskaitot arī ASV, kaut gan tās pretojoties Ķīnas tautas republikas uzņemšanai Apvienotajās Nācijās un okupējušas daļu no Ķīnas territorijas, resp. Formozu.

Tālāk runātājs, dūres vicinādams, kliedza, ka Ķīnai jāatgūst tai liegtās tiesības, kopā ar citām nācijām līdzrunāt pasaules problēmu risināšanā.

Pieskaroties Nacionālās Ķīnas jautājumam, histēriskais runātājs tracināja pūli ar saukļiem, ka Čangkaišeks no Formozas padzenams.

Komūnistu partijas vadītājs Maotsetungs lietoja asāku valodu iepretim „rietumu imperiālistiem”, apzīmējot tos par kara kūdītājiem un jaunu sadursmju rīkotājiem.

Laikraksti vērtē parādes dalībnieku kopskaitu uz 500.000 personām.

Parādē gāja ne tikai militārās vienības, bet arī sportisti, studenti, mākslinieki, strādnieki u. t. t. No īpašas tribīnes demonstrantos noraudzījās sarkanās Ķīnas valdnieku šķira un ap 50 viesi no dažādām „tautas republikām”, to starpā Kubas valsts prezidents Osvaldo Dorticos. Liekās, viņam par prieku Pekingas pilsētas galva Peng Čens savā runā uzsvēra Ķīnas gatavību palīdzēt Āzijas un Latīņu Amerikas tautām, „ja tām uzbruktu imperiālistu agresori”.

KOMŪNISTI UN TAUTU NEATKARĪBA

Kā visos jautājumos, tā arī tautu neatkarības jautājumā komūnistiem ir viltīga un divkosīga pieeja, jo tie pie šo jautājumu atrisināšanas nemēdz vadīties no ieinteresēto tautu interesēm un prasībām, bet raugās patiesībā tikai no komūnisma kustības izplešanās viedokļa. Šo divkosību komūnistu nostāju pilnīgi atklāj Chruščeva nesen publicētā jaunā Padomju Savienības un tātad arī visas pasaules komūnisma programma, ko apspriedīs komūnistu partijas kārtējā kongresā, kas sanāks 8. g. oktobrī. Protams, kā tas mēdz būt šādos kongresos, no kaut kādas iztirzāšanas un kritikas nebūs ne vēsts, un programmas uzmetumu vienprātīgi apstiprinās bez jebkādiem jūtamiem grozījumiem. Tāpēc jau tagad varam pakavēties pie tās iztirzājuma, raugoties no pretkomūnistu viedokļa.

Kad runa iet par tautām, kas nav vēl pakļautas Kremļa diktātoru varai, partijas programmā lasāms: „Apspiestas tautas nacionālisms satur vispārīgos demokratiskos elementus, kas vērsti pret apspiešanu, un komūnisti to atbalsta, atzīstot to par vēsturiski attaisnojamu esošajā vēstures posmā. Tas izpaužas apspiesto tautu pūlēs atbrīvoties no imperiālistu jūga un gūt nacionālo neatkarību un nacionālo atdzimšanu” . . . „Padomju Savienības komūnistu partija uzskata par savu starptautisko pienākumu palīdzēt tautām, kas solo uz nacionālās neatkarības iegūšanu un nostiprināšanu . . .” „Politisko neatkarību var uzturēt tikai tauta, kas ieguvusi demokratiskas tiesības un brīvību, un aktīvi piedalās valsts pārvaldē.”

(Padomju Savienības komūnistu partijas programmas uzmetuma I daļa, VI sekcija).

Bet kad jārunā par tām tautām, ko jau pārvalda Pad. Savienība, tad komūnistu partijas programmas uzmetumam ir pavisam citāda valoda. „Nacionālisms sagandē sociālistiskās kopvalsts kopīgās intereses, un par visu vairāk tās zemes tautai ,kur tas izpaužas, par tik, par cik tās norobežošanās no sociālistiskās nometnes kavē tās attīstību, laupa tai iespēju izmantot pasaules sociālistikās sistēmas priekšrocības un iedrošina imperiālistisko varu mēģinājumus izlietāt nacionālistiskās tendences savu mērķu sasniegšanai.”

(Padomju Savienības komūnistu partijas programmas uzmetuma I daļa, III sekcija.).

Liekas, ka pasaules politiskā vēsturē būs grūti sameklēt otru tik cinisku dokumentu, kas tik atklāti ņirgājas par katras tautas svētākajām tiesībām un jūtām, slēpjoties aiz liekulīga „apspiesto tautu aizstāvja” maskas. Jaunākā pasaules vēsture liecina, ka viena tauta pēc otras (neraugoties uz to, vai ir spējīgas sevi pārvaldīt vai nē) ir pēc otrā pasaules kaŗa ieguvušas neatkarību, bet tanī pašā laikā 10 agrāk neatkarīgas tautas, kas bija pierādījušas savu pilnīgo valstisko gatavību un spējas sevi pārvaldīt, bet nelaimīgā otrā pasaules kaŗa noslēguma posmā nonākušas Padomju Savienības jaunā sarkanā imperiālisma orbītā, ir zaudējušas ne tikai savu politisko neatkarību, „demokratiskās tiesības un brīvību”, bet tām ir pilnīgi laupīta iespēja „aktīvi piedalīties valsts pārvaldē”, jo Padomju Savienības „demokratiskā centrālisma” valstī tādas tiesības nevar pastāvēt. Vienīgais nacionālisms, kas Padomju Savienībā bauda pilnīgas tiesības, ir lielkrievu nacionālisms, ko Padomju Savienība līdz šim un, spriežot pēc partijas programmas uzmetuma, arī turpmāk izmantos, lai sociālisma vārdā pakļautu un apspiestu visas nekrievu tautas, kas nonākušas necilvēcīgā Padomju Savienības jaunā imperiālisma varā. Mums visiem ir atmiņā vēl nesenie notikumi ar t. s. „nacionālajiem komūnistiem” Padomju Latvijā, kas taču nebūt nebija centušies piekopt kādu „buržujisku nacionālismu”, bet pašas padomju varas interesēs, nekad neaizmirzdami, ka īstam komūnistam partijas intereses ir pirmā vietā, bija centušies kaut cik jēdzīgāku padarīt nejēdzīgo Kremļa ielikteņu politiku pret latviešu tautu. Tiem savu „aktīvo piedalīšanos valsts pārvaldē” bija jāsamaksā ar atcelšanu no amatiem un dažiem pat nācās iepazīties ar „vaŗenplašās padomju dzimtās zemes” visai attāliem apgabaliem...

Būtu žēl, ja šo Padomju Savienības divkosīgo politiku neatmaskotu tautām, kas tikko ieguvušas neatkarību vai cenšas to iegūt, lai tās no novecojušā „kapitālistiskā imperiālisma” bēgdamas, nekristu jaunā padomju „sarkanā imperiālisma” lāča zobos kā lēts laupījums, jo šis komūnistu imperiālisms, pēc 10 neatkarīgu Eiropas tautu aprīšanas, kāri skatās pēc jauniem upuriem visā plašā pasaulē.

Tā izskatītos Apv. Nāciju nams, ja sāktu valdīt „troika”.
(„Journal American”)

KAS NOTIEK SĪRIJĀ

(SA) Pagājušās nedēļas nogalē Jordānas kaimiņos, Sīrijā, notika apvērsums, kas tomēr neizvērtās plašākos nemieros. Sīrijā virsroku ieguva partija, kas nepiekrīt jau pirms 3 g. notikušai Sīrijas iekļaušanai Apvienoto arābu republikā.

Jaunākās ziņas no Kairo vēsta, ka Sīrijas ievērojamākā militārā bāzē ziemeļos, Alepo pilsētiņā, norisinājās sīvas cīņas, un arī citās vietās notikušas demonstrācijas pro-arābu un atkritēju starpā. Damaskas radio gan šīs ziņas neapstiprina, tomēr raidījumi norāda, ka saspīlējums Sīrijā aug.

Jordāna un Turcija līdz šim ir vienīgās valstis, kas atzinušas jauno režīmu Sīrijā. Apvienoto arābu republika savukārt nekavējoties paziņoja, ka pārtrauc diplomātiskās attieksmes ar abām valstīm.

Civiliedzīvotājiem Sīrijā atsavināti ieroči; skolas un universitātes Damaskā un Alepo slēgtas, lai novērstu oportūnistu iefiltrēšanos.

Lai gan radio un telefons ziņo, ka viss mierīgs un sīrieši priecājas par apvērsumu, tomēr var nojaust, ka gluži tik rātni pilsoņi neizturās. 120.000 Palestīnas bēgļi, kas mīt Sīrijā, ir noteikti prezidenta Nasera piekritēji, kas bez protesta demonstrācijām neiztiks. Uz nemieriem šai virzienā norāda Damaskas radio brīdinājums, ka visus ārzemniekus, arī bēgļus, arestēs un deportēs, ja tie piedalīsies demonstrācijās vai mēģinās traucēt mieru. Tas attiecināms arī uz Nasera piekritējiem no Jordānas un Irakas.

Reportieŗus, kas mēģinājuši caur Lebanonu nokļūt Sīrijā, kaŗeivji pie robežas aizturējuši.

Jaunā Sīrijas valdība par varas pārņemšanu informējusi arī Apvienoto Nāciju asamblejas prezidentu Mongi Slimu.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

\# Otavas slimnīcā 56 g. vecumā miris Ontario provinces raktuvju ministrs James Maloney.

\# Toronto gatavojas pasta izvadātāju streiks, kādā sakarībā, ja sarunās neizdosies panākt vienošanos, tuvākās dienās var rēķināties ar nepatīkamiem traucējumiem pasta satiksmē.

\# Gadskārtējos vīna svētkos St. Katarīnēs pag. sestdien un svētdien gājis tik jautri, ka salda vīna pilno novietošanai policijai vajadzējis domāt par aresta telpu paplašināšanu. Pirmdienas rītā tiesneša priekšā stājās 34 svinētāji par ālēšanos un kaušanos dzērumā.

\# Londonā, Ont., naktī uz svētdienu izcēlās ugunsgrēks kādā trīsstāvu namā, William St., kuŗā galu dabūja 4 bērni, bet 7 citi izglābās no liesmām ar vieglākām vai smagākām apdeguma brūcēm.

\# Sadberijā bērni spēlēdamies bija sākuši rakt alu mājas dārzā. Pamesti bez vecāku uzraudzības, palaidņi bija iekasījušies vairākas pēdas zem lielas smilšu kaudzes, kad tā sabruka, aprokot 9 g. v. zēnu, kuŗš dabūja galu, noslāpstot.

\# Toronto kāds jauns namsaimnieks taupības labā bija sadomājis iztikt bez cauruļu licējiem, mēģinot veikt attiecīgos darbus pats. Atplēšot kādu sienu, centīgais darbonis atrada tur noslēptu paciņu ar $20.000,-. Bijušais mājas īpašnieks izteicis nožēlu, ka savlaicīgi nav pamatīgi pārmeklējis sava nama visus stūrus.

\# Sadberijas tuvumā atrasts lāča saplosīts kāds amerikāņu mednieks, 62 g. v. T. Thompsons no Klīvlendas. Blakus lāča upurim gulējusi salauzta fotokamera un brilles. Domājams, ka nelaimīgais mēģinājis lāci fotografēt, bet tad pārsteigts dzīvnieka pēkšņā uzbrukumā.

TORONTO ZIŅAS

(Pārnesums no 2. lpp.)

● DV Toronto nodaļa rīko prof. A. Teichmaņa (čello) koncertu sestdien, 14. oktobrī, pl. 8 vak. Sv. Barnaba baznīcas zālē, 361 Danforth Ave. Klavieŗu pavadījumu sniegs ig. brīvmāksliniece Dagmara Kokere. Biļetes iepriekšpārdošanā Latvija Amerikā birojā, Calla un Lotus puķu veikalos. Koncerta vakarā pie kases.

● Pag. svētdien darbību atsāka Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola pārzines A. Kuršis vadībā.

● Pēc pirmās ev.-lut. draudzes kupli apmeklētā Pļaujas svētku dievkalpojuma apm. 250 draudzes locekļu pulcējās draudzes vakarā, kur noklausījās māc. A. Čopa referātu par bērnu un pusaudžu problēmām. Referents pieskārās tematam par nekontrolēto audzināšanu, norādot, ka retumis tā var būt arī pozitīva, bet bieži vien ir negātīva. Bērni gūst iespaidus no ielas draugiem, komiku burtnīcām, kino u. t. t. Viņš pieveda nekontrolētās audzināšanas seku piemērus un uzsvēra, ka liels palīgs vecākiem ir sestdienas un svētdienas skolas, vasaras nometnes, jauniešu organizācijas u. t. t. Draudzes dāmu komiteja pacienāja viesus ar tēju un maizītēm.

● Lielgaidu solījums pusnakts stundā Tālavā, naktī no pag. sestdienas uz svētdienu, jaunajām meičām izvērtās par lielu notikumu. Ceremoniju vadīja V. Slavieša, asistējot T. Gailītei, solījumu pieņēma lielgaidu vecākā O. Rutka. Solījumu nodeva: Dzintra Reine, Ingrīda Baumane un Ligita Krūmiņa no Ventas gaidu vienības Hamiltonā. Daina Šteinbacha no Saulkrastu vienības Niagarā. Astrīde Čopa, Mudīte Korba, Zīle Zichmane, Daina Upeslāce, Rasma Jankovska, Vita Urpēna un Dzintra Gruzīte no Gaujas gaidu vienības Toronto. Pie ugunskura lielgaidas pārrunāja domu par sengaidu dzimtas organizēšanu, kuŗā pulcētos gaidas, kas organizācijā vairs aktīvi nedarbojas.

● Bērnu un jauniešu vasaras nometņu vadība un audzinātāji sanāksmē pirmdien izvērtēja kursantu sekmes vasaras nometņu laikā, atzīstot tās par apmierinošām. Atzina, ka ziemas kursu vielā ierādāma redzamāka vieta pirmai palīdzībai, nodarbību programmai lietaino dienu laikā un ... pētījumiem. Pārrunājot audzināšanas problēmas, nevēlamu parādību saskatīja apstāklī, ka viesi, apmeklējot nometnes, censās sarunāties ar bērniem citā valodā. Nereti bērnus nedēļu nogalēs vecāki ņem prom, līdz ar ko tie zaudē disciplīnas sajūtu. Ar katru gadu valodas jautājums kļūst problemātiskāks, un nācies piedzīvot, ka tikai tad, kad jaunietim jādodas iesvētes mācībā, to vispirms sūta vasaras nometnē valodas apgūšanai... Nākas arī sadurties ar parādībām, ka arī mūsu jaunieši sāk līdzināties tiem vietējo ļaužu bērniem, kas klīst pa ielām un nododas nevēlamām izdarībām. Audzinātāji apsvēra jautājumu ,vai uzņemt nometnē bērnus, ko vecāki paši nevar vai negrib pieturēt pie kārtības. Izskanēja doma, ka jaunietim jādod iespēja kļūdas labot, bet gan līdz savam mēram...

● Latviešu strēlnieku un Kurzemes kaujas lauku cīnītāju sanāksmē, pag. piektdien, atskatu par 13. maija Kurzemes cietokšņa krišanas pieminas salidojumu sniedza rīcības komitejas pr-dis O. Kļavenieks, kuŗš vadīja arī sanāksmi. Viņš arī nolasīja atbildes, kas saņemtas no ASV un Kanadas ārlietu ministrijām, sakarā ar iesniegto rezolūciju par bij. kaŗavīru tiesāšanām dzimtenē. Ieteica jaunajai rīcības komitejai ar LNAK starpniecību atgādināt Kanadas ārlietu ministrijai, ka ar līdzjūtības apliecinājumiem ir par maz, lai atvieglinātu vajāto ciešanas, jālūdz valdība ieņemt stingrāku nostāju. Sanāksme arī atzina, ka pieņemtā rezolūcija sagādājusi nepatikšanas Latvijas okupantiem, ko īpaši pierāda sarkano skribentu asie uzbrukumi vecajai cīnītāju saimei. Turpmākos salidojumos aicinās bij. cīnītājus ņemt vēl dzīvāku dalību. Strēlnieku kopas pr-ks kapt. Fr. Freibergs izteica kritiku par notikušo salidojumu maijā, uzskatot par maz ievērotu pašu vecāko cīnītāju saimi — strēlniekus, kalpakiešus u. t. t. Viņš aicināja nākotnē šos trūkumus novērst. Sanāksme atzina salidojumu par labi izdevušos. Debatēs iztirzāja Ziemassvētku kauju atceres salidojuma organizēšanu. Te, pēc iepriekšējā gada norunas, iniciātīva piekrīt strēlniekiem. Vienojās atceres vakaru noturēt 6. janvārī Saulainē. Vairāki runātāji norādīja, ka salidojums kauju atcerei rīkojams tikai strēlniekiem un Kurzemes bij. cīnītājiem, bez citu līdzdalības. Ar plašāku publikas piedalīšanos rīkos Kurzemes cietokšņa krišanas atceres. V. Ivans un R. Ceinovskis ierosināja Ziemassvētku kauju atceres vakarā bez pašiem cīnītājiem aicināt arī „Dzimtenes meiteni”. Tam piekrita. Līdzšinējo salidojumu rīcības komitejas pr-dis O. Kļavenieks darba slodzes dēļ atteicās un tā vietā sanāksme izraudzīja Oskaru Perro, par pr-ža vietn. Laimoni Gobu, par locekļiem — Arvīdu Aldermani, Pēteri Rudzīti, Jāni Kurpu, Kārli Kronbergu un Osvaldu Kļavenieku.

● Māc. A. Čops salaulājis inž. Uldi Vāgneru un Austru Ventenbergu.

MEKLĒ SAIMNIECĪBAS VADĪTĀJU.

Bērni skolas vecumā, māte strādā.

Varētu būt sieviete ar vienu bērnu.

Telef. PL 9-4266 (pēc pl. 6 vak.).

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

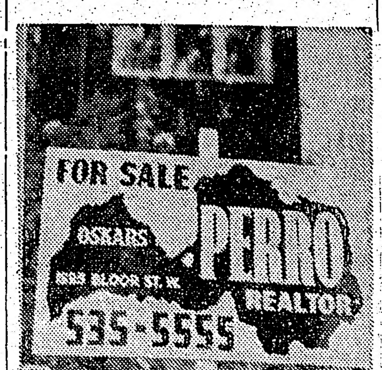

Lai popularizētu Latvijas vārdu kanadiešu aprindās, nek. īpašumu pārdevējs Oskars Perro izgudrojis jaunu reklāmas veidu sev un visiem latviešiem.

Pārdrošs brauciens brīvībā.

Hans Boēms, 22 gadi vecs Austrumberlīnes piegādes mašīnas šoferis ar 60 jūdžu ātrumu stundā izbraucis cauri stingri apsargātajām Brandenburgas vārtu barjērām un dzeloņdrāšu režģiem. Šī ir viena no pārdrošākajām bēgšanām, kopš robežas noslēgšanas. Izsistiem auto stikliem un noslāpušu motoru viņš tomēr sasniedza britu sektoru, atstājot aiz sevis plīstošas koku šķembas, izjauktus drāšu žogus un pārsteigtos sargus. Uzsmēķējot pasniegto angļu cigareti, Hans angļu militārai policijai izteicies: „Komūnisms ir saškēlis mūsu ģimeni. Tēvs, māte un divi vecākie brāļi ir komūnisti un viņi gribēja, lai es iestātos komūnistu partijā.” Tāpēc Hans izvēlējies brīvību, bet tā viņam bija jāiegūst vispārdrošākā veidā.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 8 oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

8. oktobrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojumā vijoles solo spēlēs Imants Ramiņš. Svētdienas skola.

15. oktobrī, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā. Pēc dievkalpojuma koŗa rīkots vakars ar programmu un kafijas galdu baznīcas sanāksmju telpās.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

15. oktobrī, pl. 2.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

22. oktobrī, pl. 2.30 p.p dievkalpojums un svētdienas skola.

Otavas latv. ev. - lut. Miera draudzē, Sv. Pēteŗa ev. - lut. baznīcā, 400 Sparks St.

8. oktobrī „Draudzes pēcpusdiena” baznīcas zālē, plkst. 3 p.p.

15. oktobrī dievkalpojums baznīcā, plkst. 5 p.p.

29. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums baznīcā, plkst. 5 p.p. Dievkalpojumā piedalīties aicināti arī bērni un jaunatne.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

Ceturtdien, š. g. 5. oktobrī, pl. 7.00 vak. jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

Ceturtdien, š. g. 12. oktobrī, pl. 7.00 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

TORONTO BAPTISTU draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, š. g. 8. oktobrī, pl. 1.30 p.p., Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne Street. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave, 15. oktobrī, pl. 3.30 p. p., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Norandas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums sestdien, 14. okt., pl. 4 p.p. United Church b-cā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola sestdien, 14. okt., plkst. 2 p. p.

Virdžīnijtaunas latv. ev.-lut. draudzes dievk. svētdien, 15. oktobrī, pul 1 p.p. anglikaņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola 15. okt, pl. 10 no rīta.

MONTREĀLĀ

Māc. Arturs Voitkus, 343 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 93224. Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Jāņa ev.-lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Š. g. 8: oktobrī, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā, Tērvetē Pļaujas svētku dievkalpojums.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Jaunieši, kas vēlas 1962. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgos paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA9-1097.